

T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**ANADOLU RUKYE VE DİĞER OKUMALARIN HADİS VE
SÜNNETTEKİ YERİ**

MEVLÜT KÖSE

YÜKSEK LİSANS

DANIŞMAN Doç. Dr. Şemsettin KIRIŞ

TEMMUZ 2021
KASTAMONU

TAAHHÜTNAME

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu; ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını, bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini bildirir ve taahhüt ederim.

Mevlüt KÖSE

ÖNSÖZ

Korunma ihtiyacı insanlık tarihi boyunca başvuru alan içgüdüsel bir olgudur. Bu itibarla insanlar, görünen ve görünmeyen varlıklardan ve hastalıklardan çeşitli uygulamalar yaparak bu ihtiyaçlarını giderme yoluna başvurmuşlardır. Rukye uygulamaları Anadolu’da başvuru alan uygulamaların başında gelmektedir. Bunun için Havâşçılara, üfürükçülere ve halk deyişleriyle ağız dualı bilinen kişilere müracaat edilmektedir. Ne yazık ki bu durum birçok suistimale de kapı aralamaktadır. Bu uygulamalar genellikle içerik olarak eşleri birbirinden ayırma, eş bulma ve sevme, gelecekte haber alma merakı ve nazardan korunma şeklindedir.

Bu araştırmada, maruz kaldığımız bedensel hastalıklar yanında akli ve ruhsal rahatsızlıklarda hekimlere başvurma yanında halk arasında “Hoca” diye bilinen kişilere de çokça gidildiğini dikkate alarak, bu kişilerin uygulamalarını, bu tatbikatta okudukları sûre, âyet ve bilhassa hadisleri tespit etmeyi gaye edindik. Hastalara “okuyucular”ın da çok çeşitli tarzları ve kaynakları olduğunu biliyoruz. Ancak halkımız ve meseleye uzak olanlar bu okuyucuların uygulamalarındaki usul, kaynak, tarz ve dini konularını bilmedikleri için zihin karışıklığının da bir gerçek olduğu ortadadır. Rasyonel veya pozitif bilimsel yöntemlerle doğrulanması veya tedkiki mümkün olmayan bu uygulamaların geçersiz veya etkisiz olduğunu söyleyemeyiz. Çünkü aklın sınırlarını aşan maddi ve mânevi evrenin sayısız varlık, imkân, tesir ve etkileşim biçimlerini barındırdığı bir hakikattir. Kısmen duyar ve aklın idrak sınırlarının dışında bulunan bu güç veya tesir faileri ve etkileşim şekillerinin laboratuvara gelir tarafı olmamakla birlikte tarih boyunca muhtelif din, inanç, kültür ve medeniyet havzalarındaki vakalarına binaen tecrübeye dayalı bir mahiyet arz eder.

Ayrıca günümüzde hastalıklarla başetme gayesi dışında hemen hemen hepimizin duyduğu ve merak ettiği, bir o kadar da korktuğu cin çarpması olayı ve mahiyetinin Anadolu’daki uygulamalarını sünnete göre değerlendirmesi yapılacaktır. Küçüklüğümüzden beri dinlediğimiz masallar, efsaneler, korkutucu hikâyeler, insanlar ve diğer cismâni varlıklar dışında da gayet etkili olduğu; insanları birçok yönden sıkıntıya sokan varlıkların bulunduğu aklımızda hep yer etmiştir. Genelde hepimizin etrafında bir şekilde ünlü olmuş ve hoca diye adlandırılan, rukye ile meşgul olan kişiler bulunmaktadır. Fakat bu insanlar gerçekten halkımızın problemlerine çözüm olmakta mıdır? Daha önemlisi bu insanların çözmeye çalıştıkları, ortada gerçek anlamda bir problem var mı ve dinimizin bu konuya bakışı nasıldır?" sorularının cevaplarını sünnet çerçevesinde ele alınacaktır. Bu maksadımızın doğru sonuçlarla ispatlanması için çalışmamızda iki temel alanın aydınlığa kavuşması gerekmektedir. Bunlardan birisi, maddi veya manevi hastalıklardan korunmak veya arınmak için yahut cin, peri, şeytan v.s. gibi varlıkların insana ilişmesi (tasallutu), hasta etmesi, zihinsel, ruhsal, duygusal kırılmalara, bunalımlara ve anormalliklere sebep olduklarına dair duyuların bu işlerle uğraşanlarca bir hakikat olduğu belirtilmektedir. İşte bunların kendilerine mahsus

tedbirleri ve uygulamalarında yer alan sûre, âyet ve hadislerin neler olduğu, nasıl kullanıldıkları, okuyucuların dinî ve ahlakî salabetleri ile bu dinî metinlere yükledikleri anlamların değişken olabilecekleri meselesi bizim merakımızı celbetmiştir. Bu okuyucuların dinî, ahlakî zâviyeden makbul kişiler mi yoksa dînen cevaz verilmeyen tarihsel ve geleneksel tecrübeye sığınarak insanların duygularını istismar edenler midir? sorusu da bu araştırmamızla açıklığa kavuşacaktır.

Hastalara veya hastalıklara dair bakış açısındaki kültürel farklılıklar; hastalıkların sebebi olarak gayr-i cismani varlıkların insanlara musallat olması durumu ne kadar incelenmeyi ve açıklığa kavuşmayı gerektiriyorsa aynı derecede buna karşı uygulamada bulunanların dini kimlik ve kişilikleri ile okudukları ibarelerin ne olduğu?, eğer bu okunanlar Kur'ân'dan Sure, âyet veya Hadisler ise, bunların neler olduğu? bu ve benzeri bilinmezliklere, klasik ulemanın; Kur'ân bilimcilerinin, müfessir, muhaddis, şârihlerin yanısıra ağırlıklı olarak usulcülerin ve dildilerin hazırladığı Garibu'l-Kur'ân, Garibu'l- Hadis, Ahkâmu'l- Kur'ân ve Ahkâm Hadisleri gibi dini metinlerin anlam ve yorumuna dair çalışmalarındaki yaklaşımlarıyla mukayese neticesinde en uygun cevabın verilebileceğini düşünüyoruz.

Günümüzde hastalıklar, muhtelif bela ve musibetler karşısında insanı ve malını korumayı, illetten kurtarmayı veya işlerini arzu ettiği sonuca ulaştırmayı düşünerek “okuyucu” diye tek kavramda toplamayı düşündüğümüz mahalle lisanında “hoca” denilen kişilerin ve uygulamalarının ya câhil halk tarafından abartılarak dine, Kur'ân'ın ve Hz. Peygamber'in tavsiye ve tebliğ ettiği dine aykırı oluşu yahut din ve manevi değerlere karşı mesafeli; bilimsel ve akılcı rasyonalizmin taraftarlarınca, doğrusunu yanlışından ayırt etmeden reddedişi karşısında biz bu çalışmayı yapmaya karar verdik. Mevcut çalışmaya karar vermemizin bir gerekçesi de az önce belirttiğimiz gibi peşin hükümlerle meşrûiyetini sorgulamadan kabul ediş gibi tedkik etmeden; aklın ve bilimin dışında da sınırsız imkân ve çeşitliliğiyle karşımızda duran evrenin aktörlerinin veya fizik ve metafizik varlıkların ilişkilerinin detayını araştırmadan reddedişlerin eksik veya yanlış hükümlerine karşı dîni ve akli boyutlarda meselenin ele alınmasının yolunu açmak istedik. Zira her değerli şeyin istismar edildiği gibi dîni metinlerin yani Kur'ân'ın Sure ve Âyetlerinin yanısıra Hz. Peygamber'in de istismar edildiği bir gerçektir. Rasûlullah'ın istismar edilmesinin bir yolu da O'nun Sünnet ve Hadislerinin yanlış yorumlanması veya maksadı dışında kullanılmasıdır diyebiliriz.

Bizim Hadis alanında akademik düzeyde bir tez hazırlama konumumuz dikkate alınırca bu mevzuda meselenin dinin, Kur'ân'ın, Hz. Peygamber'in, dolayısıyla Sünnet veya Hadisin doğrudan reddi kadar ona teşrii maksadının dışında anlam yüklenerek sömürü aracı haline getirilmesi de bilimsel bir mesaiden beklenen neticedir.

Hem hastalıklar hem de çeşitli musibetler karşısında korunma, kurtulma veya bir berekete, başarıya, maksada kavuşma gibi çeşitli amaçlarla başvuru bu okumalarda elbette dînen kabul edilemeyecek tatbikar örnekleri yanında Kur'ân'da ve Hz. Peygamber'in hayatında, şirke düşmemek kaydıyla işlerin sebep ve sonuçlarını hayırlı kılması, mutlak bilgisiyile ve kudretiyle şerri hayra dönüştürmesi gayesiyle inançta, diyanette ve ahlakta temiz, nezih, kıymetli insanların yakarışı,

duası ve temennisiyle icra edilen duaların da sadece rasyonalist ve pozitivist saplantılara, bilimsel irticaya kurban edilmemesinin de yolu dine, akla ve ahlaka uygun ayırıştırmanın yapılmasıyla mümkündür. İşte biz de bu maksadla mevcut çalışmayı lisansüstü bir tez olarak hazırlamayı düşündük.

Çalışmamızın tarihsel, kültürel ve dini açıdan çok geniş bir mahiyet arzetmesi; birçok inanç, kültür ve medeniyette, çok geniş coğrafyada sayısız örneklerine rastlanabilecek bu mânevi korunma, tedavi, sahip oluş (vuslat, nâiliyyet, muzafferiyet) amaçlı tecrübenin Anadolu ayağı, araştırmamızın sınırlılıklarından biridir.

Ülke coğrafyamızdaki sayısını bilmediğimiz uygulayıcıların hepsine ulaşmaktaki zorluk karşısında örneklem yoluna gitme mecburiyetimizi de zikretmeliyiz. Bu örneklem, hem bu alanda tanınmış kişilere ulaşarak bizzat şifahi bilgileri elde etmek, hem de bunların kullandığı neşredilmiş veya istinsah edilerek elden ele dağıtılmış yazılı belgeleri derleyerek bunlardan hareketle ilgili konuda başvurulmuş sure, âyet ve hadisleri derlemek şeklinde olacaktır.

Sözlü ve yazılı belgelerden derlenmiş olan sure, âyet ve hadislerin listesini hazırlamak yanında hadislerin kaynak ve sıhhat tedkikini yaparak bir nevi tahrir yöntemi kullanmak zaruridir.

Elde edilen sure ve âyetlerin klasik alimlerce kavuştuğu anlamların, örneklem yoluyla tefsirlerden, Garibu'l- Kur'ân'lardan, Müfredât ve Ta'rîfât türü dil eserlerinden, Hadisleri de asli kaynaklardan tesbit ile onların örneklem yoluyla şerhlerinden, Garibu'l- Hadislerden tesbit edeceğimiz yorumlarıyla mukayesesi yoluna gidilecektir. Bu tespit, tahrir ve karşılaştırmalarda konusunun ve türünün en mûmeyiz örnekleri olan asli kaynaklar tercih edilecektir.

Çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır: Birinci Bölümde, rukyenin tanımı, İslam Dini'nde ve gelenekteki yeri, Anadolu'daki fal bakma, yıldıznâme, nazar, cin-şeytan çarpması ve insanlara olan etkilerini ele almaya çalıştık. İkinci Bölüm'de ise Hz. Peygamber (s.a.s.)'in risaletinden önce ve sonraki rukye konusuna bakışına ve bu konudaki uygulamalarına yer vermeye çalıştık.

Bu çalışmamızda öncelikle her türlü desteğini bizden esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. Şemsettin KIRIŞ'a, teşvik, yönlendirme ve büyük katkılarından dolayı Prof. Dr. Veli ATMACA'ya, ayrıca Prof. Dr. Mustafa DÖNMEZ'e, Ali ŞAHİN'e, kıymetli kardeşim Mustafa Uçan'a ve Havva AÇIKGÖZ'e teşekkürlerimi sunarım.

MEVLÛT KÖSE

Kastamonu, 2021

ÖZET**YÜKSEK LİSANS TEZİ****ANADOLU RUKYE VE DİĞER OKUMALARIN HADİS VE****SÜNNETTEKİ YERİ****MEVLÜT KÖSE****KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI****DANIŞMAN: DOÇ. DR. ŞEMSETTİN KIRIŞ**

Araştırmamızda, Anadolu’da yaygın olarak yapılan rukye uygulamaları, Kur’ân ve hadisler süzgecinden geçirilerek ele alınmaya çalışıldı. Bazı uygulama örneklerinden hareketle, Anadolu coğrafyasında yapılan rukyenin, Kur’an ve Sünnet’te karşılığı olup olmadığı, Kur’an ve Sünnet’teki şifa içerikli âyet ve hadislerin, rukye bağlamında kullanım keyfiyetinin niceliği, doğruluğu ve yanlışlığı güç nisbetinde tesbit edildi. Bu bağlamda, Hz. Peygamber’in çeşitli konulardaki rukye uygulamaları, öğretileri ve tavsiyeleri incelendi. Çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır. Birinci Bölüm’de; kelime ve kavram olarak rukye, cahiliye ve İslam Dini’ndeki uygulaması, Anadolu’da ve gelenekteki yeri, fal, yıldıznâme, nazar, şeytan-cin çarpması ve bunların insanlara olan etkileri ele alındı. İkinci Bölüm’de ise rukyenin Sünnet’teki yeri ve Sünnet’e göre rukyenin yapılışı ve uygulaması örnekleriyle değerlendirildi..

ANAHTAR KELİMELEER: Kur’ân, Sünnet, Rukye, Nazar, Fal, Yıldıznâme,
Anadolu Rukye Uygulamaları

2021, 124 sayfa

ABSTRACT**MASTER THESIS****EVALUATION OF ANATOLIAN RUQYA PRACTICES WITHIN THE
FRAMEWORK OF HADITH****MEVLÜT KÖSE****KASTAMONU UNIVERSITY INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF BASIC ISLAMIC SCIENCES****SUPERVISOR: ASSOC. PROF. ŞEMSETTİN KIRIŞ**

In our research, the common ruqya practices in Anatolia were tried to be handled by filtering the Qur'an and hadiths. Based on some application examples, whether ruqyah made in Anatolian geography has its equivalent in the Qur'an and Sunnah, the quantity, correctness and falsity of the use of healing verses and hadiths in the Qur'an and Sunnah in the context of ruqya were determined in proportion to power. In this context, the ruqya practices, teachings and recommendations of Hz. Peygamber on various subjects were examined. Our work consists of two parts. In the First Chapter; As a word and concept, its application in ruqya, jahiliyyah and Islam, its place in Anatolia and tradition, fortune telling, horoscope, evil eye, devil-jinn strikes and their effects on people were discussed. In the Second Chapter, the place of ruqya in the Sunnah and the construction and application of ruqya according to the Sunnah were evaluated with examples

KEYWORDS: Qur'an, Tradition, Ruqya, Evil Eye, Fortune, Horoscope, Anatolian Ruqya Practices

2021, 124 pages

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TEZ ONAYI.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
TAAHHÜTNAME	ii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET.....	vii
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
TABLolar DİZİNİ	xii
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xiii
GİRİŞ.....	1

1. BÖLÜM

CAHİLİYEDE, İSLAM DİNİ'NDE, ANADOLU'DA RUKYE, FAL VE MUSKA GELENEĞİNE GENEL BİR BAKIŞ

1. RUKYE'NİN ANLAMI VE CAHİLİYE DÖNEMİ UYGULAMALARI ...	6
1.1 Kelime ve Kavram Olarak Rukye.....	6
1.2 Cahiliye Dönemi'ndeki Rukye Uygulamaları.....	7
2. RUKYE'NİN İSLAM DİNİ'NDEKİ YERİ	8
2.1 Kur'ân'da Rukye İle İlgili Bazı Âyetler	8
2.2 Sünnet'te Rukye İle İlgili Uygulamalar	10
2.3 İslam Âlimlerinin Rukye İle İlgili Görüşleri	11
3. ANADOLU'DA FAL BAKMA, YILDIZNÂME VE NAZAR GİBİ KONULARDA BAŞLICA HALK UYGULAMALARI.....	13
3.1 Fal Bakma/Baktırma	15
3.2 Yıldıznâme ve Astroloji ile İlgilenen Kişilere Gaybî Bilgiler Sorma.....	16
3.3 Kayıp Eşya/Kişiler Hakkında Bilgi Sorma	17
4. ANADOLUDA CİN ÇARPMASI, BÜYÜ VE NAZARA KARŞI YAPILAN/YAPTIRILAN HALK UYGULAMALARI	19
4.1 Anadolu'da Havâşçı, Medyum vb. Kişilerin Cinleri Kullanmaları	19
4.2 Aileleri Birleştirme ve Ayırma Büyüleri	22
4.3 Nazardan ve Cinlerden Korunmak için Muska Yapılması	27
4.4 Sembol, Harf ve Rakamlarla Tılsım Yapma	30
4.5 Büyü, Nazar ve Diğer Uygulamalara Sünnet Açısından Genel Bir Bakış.....	31
5. CİN/ŞEYTan TASALLUTUNUN ZARARLARI VE İNSAN BEDENİNE ETKİLERİ	43
5.1 Ehli Kitap Olan Hıristiyanlarda Cin Musallatı ve Etkileri.....	43
5.2 Şeytan'ın Musallat Olmasının ve Zarar Verebilmesinin Âyetlerde Geçmesi.....	44
5.3 Şeytan'ın Musallat Olmasının ve Zarar Verebilmesinin Hadislerde Geçmesi.....	46

2. BÖLÜM

ASR-I SAADET'TE RUKYE VE UYGULAMALARI

1. HZ. PEYGAMBER VE RUKYE	52
1.1 Rasulûllah (s.a.s)'ın Bir Dönem Rukye'yi Hoş Görmemesi ve Yasaklaması	52

1.2 Peygamber Efendimizin Allah'ın Kitabı ile Rukye Yapmayı Emretmesi ...	55
1.3 Hz. Peygamber (s.a.s)'in Ashabına Rukye Öğretileri	56
2. SÜNNETE GÖRE RUKYE UYGULAMALARI.....	57
2.1 Sünnete Göre Rukyenin Yapılış Şekli	57
2.2 Rasulûllah'ın Gücü Yeten (Rukye yapmasını bilen) Kimselere Rukye Yapmasını Emretmesi:	59
3. SÜNNETE GÖRE SAĞLIĞA AİT BAZI RUKYE UYGULAMALARI ...	60
3.1 Cibril (a.s)'in Rasulûllah (s.a.s)'in Hastalığında Üzerine Rukye Yapması	60
3.2 Rasulûllah (s.a.s)'in Göz Humması Hastalığına Karşı Rukyeye İzin Vermesi	61
3.3 Akrep Sokmasına Karşı Sahabe'nin Rukye Uygulaması ve Peygamber Efendimiz (s.a.s)'in Tepkisi	62
3.4 Hz. Peygamber'in Cin/Şeytan Musallat Olan Kişilere Yaptığı Rukyeler....	64
3.5 Kur'an'da Geçen Bazı Korunma Ayetleri	66
3.6 Hz. Peygamber'in Sünnetinde Olan Korunma Dualarından Bazıları	68
3.7 Hz. Peygamber'in Tavsiye Ettiği Sabah-Akşam Zikirleri ve Rukye Değeri.....	72

3. BÖLÜM

ANADOLU GELENEĞİNDE RUKYE ÇEŞİTLERİ

1. ANADOLU'DA İTİKAD/İNANÇ AÇISINDAN DOĞRU YAPILAN RUKYE ÖRNEKLERİ.....	77
1.1 Sünnete Uygun Rukye Yapanların Okuduğu Ayetler.....	78
1.2 Sünnete Uygun Rukye Yapanların Okuduğu Hadisler	78
2. ANADOLU'DA İTİKAD/İNANÇ AÇISINDAN YANLIŞ YAPILAN RUKYE ÖRNEKLERİ.....	79
2.1 Rukye Uygulama Kitapları ve Yazarları.....	80
2.2 Anadolu'da Rukye Yapan Okuyucuların Uygulamalarında Kullandıkları Sûreler ve Ayetler	82
2.3 Anadolu'da Rukye Yapan Okuyucuların Kullandıkları Hadislerden Örnekler ve Kullanım Yerleri	86
2.4 Anadolu'da Rukye Yapan Bazı kişilere Ait Uygulama Örnekleri.....	91
2.5 Dünyada Parapsikoloji Alanında Eğitim Veren Müesseseler	93
SONUÇ.....	95
KAYNAKLAR.....	98
ÖZGEÇMİŞ.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
EKLER.....	102
EK A. Rukye Uygulama Örneği	102

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1 Avuca yazılacak Besmele-i şerifin şekli	22
Şekil 4.2 Taşlara yazılması istenen tılsım.	23
Şekil 4.3 Kısmet açılması için kullanılan tılsım	27
Şekil 4.4 Nazardan korunmak için kullanılan tılsım	28
Şekil 4.5 Cinlerden ve zararlarından korunmak için kullanılan muska	29
Şekil 4.6 Bu işlemle ilgili âyetler etrafına yazılarak, çok yönlü kullanıldığı iddia....	30
Şekil 4.7 Yukarıdaki beyitle beraber taşınması istenen tılsım budur.	31

TABLÖLAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1.1 Havasçıların Uygulama Kitapları	81
Tablo 2.2.1 Havasçıların Okuyup Yazdıkları Sure ve Ayetler	84

KISALTMALAR DİZİNİ

a.g.e.	: Adı Geçen Eser
a.s.	: Aleyhiselam
b.	: Bin, İbn
Bkz.	: Bakınız
c.	: Cilt
çev.	: Çeviren
DİA	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
H.z.	: Hazreti
Nşr.	: Neşreden
r.a..	: Radıyallahu Anh
r.a..a	: Radıyallahu Anha
s.	: Sayfa
s.a.s.	: Sallallahu Aleyhi ve Sellem
t.y.	: Basım Tarihi Yok
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
trc.	: Tercüme
vb.	: Ve Benzeri
vd.	: Ve Diğerleri
y.y.	: Basım Yeri Yok

GİRİŞ

Öncelikle şeytan/cin çarpmasına delil teşkil edebilecek Kur'an'dan âyetler ve bu âyetler ile ilgili müfessirlerimizin açıklamalarını ele alacağız. Kur'an'daki ifadesiyle bu ayetlerin şeytanın verdiği zararlara; “Kulumuz Eyyûb’u da zikret. O, rabbine, “Şeytan bana sıkıntı ve acı vermektedir” diye nida etmişti”, (Sâd 38/41). Eyyüb (a.s) örneğinde olduğu gibi maddi ve manevi hastalıklara sebep teşkil edebileceği görülmektedir. Her ne kadar çalışmamıza sünnet zaviyesinden bakacak olsak da bu konuda Kur'anî bakış açısını göz ardı etmemizin imkansız olduğu gerçeğine bizi götürmüştür.

Akabinde sırasıyla Rasûlullah'ın uygulamalarını, sahabe-i kirâmın tavsiyelerini ve bu bağlamda Anadolu'daki uygulamalara göz atacağız.

Ülkemizdeki mevcut uygulamaların sünnette yeri olup olmadığı zaviyesinden de rukye uygulamalarına bakmaya çalışacağız.

Son olarak da kitap ve sünnette geçen sığınma dualarını ele alacağız. Bunun nedeni ise yarattıklarının şerlerinden Allah'a sığınarak onlardan gelecek olan tehlikelere karşı kendimizi nasıl koruyabileceğimizi sünnetteki uygulamalarla görebilmeyi sağlamak olacaktır. Tabi bu noktada sadece kitabî, tarihsel ve teorik olanı yeterli görmediğimizden kendi tatbikatımızdan örnekler sunmaya çalışacağız.

ARAŞTIRMANIN KONUSU VE ÖNEMİ

İnsanoğlu gücünün yetmediği durumlarda hep ilahi bir güce sığınma isteği hissetmiştir. Bu sığınma isteği başına gelmesini istemediği bela ve musibetler olabileceği gibi, bir rahatsızlık durumunda da kurtulma isteği şeklinde olabilmektedir. Anadolu'da bela ve musibetlerden korunma genel olarak dualar ile yapılırken, rahatsızlık durumunda da bazı rukye uygulamaları yapılmaktadır. Anadolu'da halk arasında yaygın olan bu uygulamaların şekli ve uygulanış biçiminin sünnette karşılığının olup olmadığının öğrenilmesi açısından değerlidir.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Öncelikle Anadolu'da yapılan rukye uygulamalarının neler olduğuna bakmak ve daha sonra Hz. Peygamber'in rukye konusunda uygulamalarının neler olduğunu tespit etmektir. Bununla hedeflenen Anadolu'da yapılan uygulamaların sünnette olup olmadığının ortaya konulması ve ülkemizdeki uygulamaların buna uygun olup olmadığının değerlendirilebilmesidir. Özellikle de buna dair sözlü ve yazılı belgelerden elde edilen verilerdeki hadislerin kaynaklarıyla açığa çıkarılmasıdır. Ayrıca bu uygulamaları yapan havâşçı, medyum ve falcıların yaptıkları işlerin büyü ve benzeri uygulamalar olduğunun anlaşılabilmesi için yapana ve yaptırana bu uygulamaların sünnetteki yerini hatırlatmaktır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Tezin yazımında nitel araştırma yöntemlerinden istifade edilerek niçin, nasıl ve ne şekilde gibi sorulara cevap bulmak maksadıyla toplumsal yaşamın algı dünyasını yorumlama yoluna gidilecektir. Ayrıca konular incelenirken öncelikle ilgili âyet ve hadisler zikredilecek, Hadislerin kaynak gösteriminde bölüm adı ve numarasına yer verilecektir. Zikredilen naslardan bazılarında ulemanın yapmış oldukları yorumlar aktarılıp değerlendirilecektir. Araştırmamızda Anadolu'da yaygın olarak kullanılan havâs, dua ve rukye ile ilgili kitaplar incelenecek, yapılan uygulamalarla ilgili onlardan örnekler verilecektir. Ayrıca klasik ve muâsır hadis kitaplarından rukye hakkında gelen hadis rivayetleri incelenecek ve görüşler hakkında yorumlar yapılacaktır. Kaynak eserlere atıf yapıldığında ilk kullanıldığı yerde eser ve müellif bilgileri tam olarak aktarılacak, sonraki kullanımlarda ise kısaltma yapılarak zikredilecektir.

ARAŞTIRMANIN KAYNAKLARI

Tez hazırlanırken başta Kur'an olmak üzere, mütekaddim ve müteahhir hadisçilerin kaleme aldıkları musannef eserlerdeki rukye ile ilgili bölümler, temel verilerin temini bakımından dikkate alınacaktır. Bilindiği gibi çok sayıdaki klasik ve muasır kaynakların hepsini kullanabilmek gücümüzün üstünde bir durum arz etmektedir. Bu sebeple en sahih ve en kabul gören eserleri tercih edip bu eserlerdeki örneklerle

yetineceğiz. Bu eserlere başvurmada, temel kaynak eserler olmaları ve bilgileri sistematik bir şekilde sunmaları en önemli tercih sebebidir. Araştırmanın tamamına dayanak kabul edilen eserlerin başlıcaları şunlardır:

Hadis Kaynakları:

Buhârî, Muhammed b. İsmâil. el-Câmiu's-Sahîh. Câmiatu Dımaşk: Dâru Tavku'n-Necât, 1422.

Müslim b. Haccâc, Ebü'l-Hüseyn Müslim b. Haccâc b. Müslim Kuşeyrî. el-Câmiu's-Sahîh. Thk. Muhammed Fuâd Abdü'l-bâkî. 5 Cilt. Beyrut: Dâru İhyâi't-Türâsi'l-Arabî, ts.

Dârimî, Ebû Muhammed Abdullah İbn Abdurrahman İbn Fudayl İbn Behram İbn Abdussamed. Müsned. Thk. Hüseyin Selim Esed ed-Dârânî. 1. Bs, 4 Cilt. Dâru'l-Muğni, 2000.

Ebû Dâvûd, Süleyman b. Eşâs b. İshak b. Beşir b. Şeddad b. Amr Ezdî Sicistânî. Sûnen. 4 Cilt. Beyrut: Mektebetü Asriyye, 275M.S.

Nesaî, Ebû Abdurrahman Ahmed İbn Şuayb İbn Ali Horasânî. Sünenu'l-Kübrâ. 1. Bs, 10 Cilt. Beyrut: Müessesetu'r-Risale, 2001.

Tirmizî, Muhammed b. İsa b. Sevre b. Musa b. Dahhâk. Sûnen. Thk. Ahmed Muhammed Şakir - Muhammed Fuad Abdulbaki - İbrahim Utve Avdu'l-Müderrişi fi'l-Ezheri's-Şerif. 2. Bs, 5 Cilt. Mısır: Şirketun Mektebetun, 1975.

İbn Ebî Şeybe, Ebûbekr Abdullah b. Muhammed el-Absî. (2006/1427), el-Musannef Thk. Muhammed Avvâme, Cidde: Daru'l-Kıble.

İbn'u Hacer, Ahmed b. Ali b. Hacer Ebü'l-Fazl Askalânî eş-Şafî. Fethu'l-Bârî Şerh Sahîhi'l-Buhârî. Thk. Muhammed Fuad Abdulbaki. 13 Cilt. Bayrut: Daru'l-Marife, 1379.

İbn Mâce, Ebû Abdullah Muhammed b. Yazid el-Kazvînî. Sünen. Thk. Muhammed Fuad Abdulbaki. Daru'l-İhyai'l-Kutubi'l-Arabiyye., 2 Cilt. t.y.

Suyûtî, Ebü'l-Fazl Celâlüddîn Abdurrahmân b. Ebî Bekr b. Muhammed el-Hudayrî eş-Şafîî. Hasâisu'l-Kubra. 2 Cilt. Beyrut: Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye, t.y.

Havaşçıların¹ Kullandıkları Kitaplar:

Şeyh Ahmet Deyrebî. Mücerrebâtü'd-Deyrebîyyi'l-Kebîr. trc. Mustafa Varlı-Seyfettin Oğuz. 1 Cilt. İstanbul: Esmâ Yayınları, 2018.

İmamü'l-Kebir Ahmed bin Ali el-Bûnî,. Membaı Usûli'l-Hikmeti. trc. İstanbul: Esmâ Yayınları, t.y.

Seyyid Süleyman. Havâsu'l-Havâs ve Kenzü'l-Havâs Kenzü'z-Zeheb'ten Seçmeler Ebced Hesabı. trc. Mustafa Varlı. 6 Cilt. İstanbul: Esmâ Yayınları, t.y.

Muhammed b. Hibbân b. Muaz b. Ma'bed, Ebû Hâtim, Şuayb Arnavûd. Sahihu İbn Hibbân bi Tertîbi İbn Balabân. 18 Cilt. Beyrut: Müessesetu'r-Risale, 1993.

Seyyid İbrahim Hâlid Eyyûbî. Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havâs ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü). Mustafa Varlı. 2. Baskı. trc. Mustafa Varlı. 1 Cilt. İstanbul: Esmâ Yayınları, 2015.

Seyyid Süleyman Hüseyinî. Kenz-ül-Havâs. nşr. Süleyman Demir. 4 Cilt. İstanbul: Demir Kitabevi, 2014.

Temîmî, Abdurrahman b. Hasan b. Muhammed b. Abdülvehhâb b. Süleyman. Fethu'l-Mecîd Şerhu Kitâbi't-Tevhîd. Thk. Muhammed Hâmid el-Fakıy. Kâhire: Matbaatü's-Sünneti'l-Muhammediyye, 1957.

¹ Harflerin/sayıların, isimlerin veya ayetlerin sırlarından ve hikmetlerinden yararlanarak çeşitli etkiler elde etmek için kurulmuş olan bir sistemi kullanıp, insanların faydasına iş yaptıklarını iddia eden kimseler için kullanılan bir tabirdir. Bkz. Seyyid Süleyman, **Havâsu'l-Havâs ve Kenzü'l-Havâs Kenzü'z-Zeheb'ten Seçmeler Ebced Hesabı**, trc. Esmâ Yayınları, İstanbul t.y, C. 5, s. 3.

Mustafa İloğlu. Gizli İlimler Hazinesi. 8 Cilt. İstanbul: Seda Yayınları, 1999.

Muasır Çalışmalar:

Atmaca, Veli. Hadislerde Rukye. İstanbul: Rağbet Yayınları, 2010.

Bâli, Vahid - Emin, İbrahim. Cin, Şeytan, Büyü ve Nazar'dan Korunma. 7. Bs.
Konya: Kervan Yayın, t.y.

1. BÖLÜM

CAHİLİYEDE, İSLAM DİNİ'NDE, ANADOLU'DA RUKYE, FAL VE MUSKA GELENEĞİNE GENEL BİR BAKIŞ

1. RUKYE'NİN ANLAMI VE CAHİLİYE DÖNEMİ UYGULAMALARI

1.1 Kelime ve Kavram Olarak Rukye

Maddi ve manevi rahatsızlıklara karşı Hz. Peygamber, rahatsızlığı olan kişilerin üzerlerine Kur'an ayetleri ve içerisinde şirk olmayan duaların okunmasını tavsiye etmiştir. Bu şekilde yapılan uygulamanın adı rukyedir.

Rukye, psikolojik ve fiziksel rahatsızlıklardan kurtulmak için şifa amacıyla dua edilerek okuyup, üflemek anlamına gelir.² Bu yöntem İslam coğrafyasında din eğitimi görmüş bazı kişiler tarafından uygulanmaktadır. Çeçenistan'ın Grozni şehrinde kurulan İslami Tedavi Merkezi, diğer ismiyle Cin Hastanesinde uzmanlar tarafından rukye tedavisi yapıldığı bilinmektedir.³ Bu uygulamalar sonucunda yapılan rukye tedavisine karşı herhangi bir fiziksel tepki vermeyen hastalara psikolojik tedavi uygulanmaya devam edilmektedir. Hz. Peygamber tarafından öğretilen ve İslam dünyasında devam edegelen bir uygulamadır.⁴

Dünyanın çeşitli bölgelerinde ve diğer dinlere mensup olanlar da farklı isim ve metotlarla rukye uygulaması yapmaktadırlar. Orta Çağ ve Yakın Çağ'dan beri yüzyıllardır Avrupa'da kilisenin denetiminde olan dini danışmanlık ve dua ile tedavi, papazlar tarafından bizde ki rukye benzeri okumalar ile yapılmaktadır. Bunların en meşhurlarından İtalyan Peder Gabriele Amorth 1985'te Roma Piskoposluğunun

² Ebû Abdurrahman Muhammed İbn Muhammed İbn Mustafa el-İskenderî, **el-Munteki fi Ahkami'r-Rukye**, 1. Bs. Dâru İbn Hazm, Beyrut 2006, s. 94.

³ "Çeçenistan'daki 'Cin Hastanesi' İlk Kez Habertürk'te Galeri - Dünya Haberleri", 21 Ocak 2021, <https://www.haberturk.com/dunya/haber/701879-cecenistandaki-cin-hastanesi-ilk-kez-haberturkte-galeri>. (e.t.15.05.2021)

⁴ "Sağ elini, vücudunun ağrıyan yerine koy ve üç defa: Bismillah, yedi defa şöyle de: Çektiğim sancının ve sakındığım (ağrının) şerrinden Allah'ın izzet ve kudretine sığınırım". Ebü'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî Müslim b. Haccâc, **el-Câmiu's-Sahîh**, thk. Muhammed Fuâd Abdü'l-bâkî Dâru İhyâi't-Türâsi'l-Arabiy, Beyrut ts., "Selam", 24/67.

'şeytan çıkarıcısı' olarak atanmış ve Uluslararası Şeytan Çıkarıcılar Derneğini kurmuştur.⁵

1.2 Cahiliye Dönemi'ndeki Rukye Uygulamaları

Cahiliye döneminde Araplar hastalanmadan önce, hastalığa yakalanmamak için ve hastalandıktan sonra rukye uygulaması yaptırırlardı. Hz. Peygamber her ne kadar bir dönem, içerisinde şirk olan bu rukyeleri yasaklamışsa da ileride inceleyeceğimiz hadislerde de açıkça görüleceği üzere kendisine gelen sahabelere izin vermiş, tavsiye etmiş ve rukyeyi teşvik etmiştir. Rukye Cahiliye Dönemi'nde hastalandıktan sonra tedavi amaçlı kullanılırdı. Cahiliye Arapları, hastalığın sebeplerinin başında cinlerin, şeytanların ve kötü ruhların geldiğine inanırlardı. Onların olduklarına inanılan yerlerden geçerlerken onların şerrinden korunmak için, nazardan korunmak için, oradakilerin şerlerinden korunmak için ve benzeri birçok konuda belli dualar okuyarak rukye yaparlardı.⁶

Cevat Ali ise Cahiliye Dönemi'nde rukye yapıldığından bahsederek, birçok cahiliye şairinin şiirlerinde rukyeden bahsettiğini ve etkisinin olduğunu kabul ettiklerini söylemektedir. Arapların en çok yaptıkları rukyenin ise muhabbet ve nefret rukyeleri olduğunu belirtir. Kur'an'da düğüm atan üfürükçülerden ⁷ bahsedilmesinin bu geleneğe atıf olduğuna işarete bulunur. Cevat Ali: "Rukyenin hükmünü öğrenmek için Rasulûllah'ın yanına gelen Câbir b. Abdullah'ın dayısının cahiliye döneminden beri rukye yaptığı anlaşılmaktadır." der.⁸ Sonuç olarak Cahiliye Dönemi'nde rukye uygulamasının yapıldığı görülmektedir.

⁵ İlhan Berat Yılmam, "Ünlü Papaz Gabriele Amorth ve Şeytan Çıkarma Ayinleri!", 2020, <https://www.youtube.com/watch?v=LCMyp74picY>.(e.t. 15.05.2021).

⁶ Ali Çelik, **İslam'ın Kabul veya Reddettiği Halk İnançları**, Umut Matbaacılık, İstanbul 1995, s. 287.

⁷ "Felak Suresi Tefsiri - Diyanet İşleri Başkanlığı", erişim: 25 Haziran 2021, <https://Kurân.diyanet.gov.tr/tefsir/sure/113-felak-suresi>.(e.t. 15.05.2021).

⁸ Müslim, **el-Câmiu's-Sahîh**, "Selâm", 21/62.

2. RUKYE’NİN İSLAM DİNİ’NDEKİ YERİ

2.1 Kur’ân’da Rukye İle İlgili Bazı Âyetler

Kur’ân-ı Kerîm’de geçen şifa ayetleri ve son bölümümüzde gelecek olan şeytandan sığınma ile ilgili âyetler onun şifa yönüne delâlet etmektedir. İçinde şifa kelimesinin geçtiği ayetleri şu şekilde sıralayabiliriz:

Tevbe Sûresi, 14. Âyet:

وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ

“Mu’min kimselerin gönüllerine şifa versin”

Yunus Sûresi, 57. Âyet:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِّلْمُؤْمِنِينَ

“Ey insanlar! Rabbinizden size bir öğüt, kalplerdeki hastalıklara bir şifa, inananlara bir rehber ve rahmet gelmiştir.”

Yukarıda geçen âyetlerde Kur’an’ın doğru yola hidayet ettiği ve kalplere şifa verdiği bildirilmektedir. Bu şifa özelliğinin sadece psikolojik rahatsızlıklara deva olduğu iddia edilse bile, psikolojik rahatsızlıkların da fiziksel problemlere yol açtığı günümüzde bilinen bir gerçektir. Örneğin psikolojik olarak kafası rahat olmayan insanların rahat uyuyamadıkları görülür. Bunun neticesinde dinlenemezler ve bu da zamanla doğal olarak fiziksel zararlara da yol açabilir.

Nahl Sûresi, 69. Âyet:

يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ

“Onların karınlarından, farklı renk ve çeşitlerde şerbet (kıvamında bir sıvı) çıkar ki onda insanlara şifa vardır.”

İsrâ Sûresi, 82. Âyet:

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۝

“Biz Kur’ân’dan öyle âyetler indiriyoruz ki, müminler için şifa ve rahmettir”. Hamdi Yazır’a göre burada dünya hayatı, her türlü endişeye ve hastalıklara, musibet ve içerisinde sıkıntılar olan bir hastaneye, Hz. Peygamber tedavi eden doktora, Kur’ân ise şifaya sebep olan ilaca ve gerekli gıdaya benzetiliyor. Sonuçta Kur’ân’ın, şüpheye ve ikiyüzlülüğe, kâfırlık ve uyuşmazlığa, zulüm etmek ve haksızlığa ve taklit, mutaassıplık ile kötü düşünceler taşımak gibi ahlâkî ve sosyal, psikolojik hastalıklara da şifa ve rahmet olduğu bilinmektedir. Bunun dışında doktorların tedavi edemediği vücutta oluşan hastalıklara Kur’ân’ın şifa verme özelliği, konusunda uzman kişilerin önceden beri gördükleri ve bildikleri bir husustur. Diğer yönüyle Kur’ân zâlimlerin ise ancak zararlarını arttırır. Hakkı görmek istemeyen, sevmeyen kimseler inanmadıkları için o şifa ve rahmetten faydalanamazlar. Müfessire göre bu da onların zararına olur, kaybedenlerden olacakları için kendilerine zulmetmiş olurlar.⁹

Hamdi Yazır’a göre âyet-i kerimedeki şifa kelimesinin anlamı, hem fiziki hem de manevi psikolojik hastalıkların hepsini kapsamaktadır. Sadece psikolojik hastalıklar için Kur’an’ın şifa olduğunu iddia etmek zorlama bir yorum olacaktır. Kaldı ki âyetin anlamını bu şekilde daraltmak için de elimizde ayrı bir kârine olması gerekir, aksi takdirde kendi hevamıza göre anlam verme dalaletine düşmüş oluruz, demektir. Ancak hepimizin bildiği tıbbi olarak yetersiz kalınan durumlarda, doktorlarımız "Allah’tan ümit kesilmez." demektedirler. Yapılan duâlar ile birlikte ümit kesilen hastaların iyileştiğine de tanık olunmaktadır. Bu zaviyeden doğrudur çünkü şifa veren Allah’tır. İşte bu anlamda da rukye, Rabb’imizden sözlü olarak dualarımızla istediğimiz şifanın fiiliyata dökülmüş halini oluşturmaktadır.

⁹ M. Hamdi Yazır, **Hak Dîni Kur’ân Dili**, Eyüp Sultan Yayınevi, İstanbul 2014, s. 355.

...قُلْ هُوَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا هُدًى وَّشِفَاءٌ...

“Deki o (Kur’an) inananlar için yol gösterici ve şifadır.”¹⁰

Bu âyette inanan kimseler için ‘yol gösterici ve şifadır’ diye buyuran Allah, acaba Kur’an’ın şifa olduğunu söylerken bize ne buyurmuştur? Kur’an bize nasıl şifa olmaktadır? Dinleyerek mi, okuyarak mı ya da yazarak mı?

Şuarâ Sûresi, 80. Âyet:

وَإِذَا مَرَضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِي

“Hastalandığım zaman bana şifa verendir.”¹¹

Hastalandığımızda şifa verenin Allah olduğu bildirilmektedir. Kur’ânî bakış açısına göre Allah’tan başka kimse şifâ verme yetkisine sahip değildir. Öyleyse sonuç olarak kullanılan tıbbi ilaç tedavileri ne kadar sebep ise dualarımız da bir o kadar hatta belki daha fazla iyileşmemize sebep olacaktır. İşte bu noktada da Rasulûllah(s.a.s)’in rukye uygulamalarına bakmamız gerekmektedir.

2.2 Sünnet’te Rukye İle İlgili Uygulamalar

Hz. Peygamber, hem kendi üzerine hem de ailesinden biri hastalandığında rukye yapardı. Günümüzde bu unutulmaya yüz tutmuş bir sünnettir. Hastalıkların iyileşme sürecinde psikolojik ve manevi boyutu da göz ardı edilmemelidir. Allah’ın şifa veren olması, ilaçların ise sebep olduğu gerçeğini göz önünde bulundurursak bu sünnete olan ihtiyacımız gerçeği ortaya çıkacaktır. Doktorlarımız hastadan ümidi kestikten sonra “Allah’tan ümit kesilmez” sözünü kullanmaktadırlar. Zaten Allah’ın şifa vermeyi dilemediği kimsenin iyileşemeyeceği de açıktır. Burada dikkat edilmesi gereken husus ise hastalık süreci tamamlandıktan, hastalığın kötü sonuçları belli olup, çaresiz kalındıktan sonra Allah’tan beklenti içine girmek yerine hastalığın başlangıcında, hatta hastalık başlamadan önce rukye duâları ile Allah’tan af ve afiyet

¹⁰ Fussilat 41/44.

¹¹ Şuarâ 26/80.

istemenin gerekliliğidir. Tabi ki doktorların ümit kestikleri hastalara rukye yapılmasını tavsiye etmeleri doğrudur ve yapılması da sünnete uygundur. Ancak burada kastettiğimiz hastalık başlamadan önce veyahut hastalanınca rukye yapılmasının sünnete daha uygun olduğu gerçeğidir. Aşağıdaki hadisi şerifte de açıkça Hz. Peygamber'in bu uygulaması görülmektedir.

عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا مَرِضَ أَحَدٌ مِنْ أَهْلِهِ نَفَثَ عَلَيْهِ بِالْمُعَوِّذَاتِ، فَلَمَّا مَرِضَ مَرَضَهُ الَّذِي مَاتَ فِيهِ، جَعَلْتُ أَنْفُثُ عَلَيْهِ وَأَمْسَحُهُ بِيَدِ نَفْسِهِ، لِأَنَّهَا كَانَتْ أَعْظَمَ بَرَكَاتٍ مِنْ يَدِي» وَفِي رِوَايَةِ يَحْيَى بْنِ أَيُّوبَ: بِمُعَوِّذَاتٍ

Hz. Aişe (r.a.a): “Hz. Peygamber şöyle buyurdu.” dedi: “Rasulûllah (s.a.s.) ailesinden biri hastalandığında ona muavvizât ile nefes ederdî. Kendisinin vefat ettiği hastalığı esnasında ben ona nefesledim ve kendi elleriyle ona mesh ettim. Çünkü onun elleri bereket olarak benim ellerimden çok daha üstündü. Yahya İbn Eyyûb rivayetinde muavvizât nekre olarak gelmiştir.”¹² Bu uygulamalarla ilgili İslam âlimlerinin görüşlerine bakmak da faydalı olacaktır.

2.3 İslam Âlimlerinin Rukye İle İlgili Görüşleri

Hz Peygamber, içinde şirk olmayan rukyelere, kardeşine yardım etmeye gücü yeten bunu yapsın diyerek¹³ izin verdiği için, İslam âlimlerinden bazıları bu anlamda gelen hadisleri birleştirerek rukyede olması gereken bir takım şartlar belirlemişlerdir. Bunlardan İbn Hacer el-Askalânî, İslam âlimlerinin şu üç şartın bulunması durumunda rukye yapmanın caiz olacağı görüşü üzerinde icma ettiğini bildirmiştir:

- a) Kur'an ayetleriyle, Allah'ın isimleri ve sıfatlarıyla olması,
- b) Arapça ya da başka bir dille manası anlaşılacak şekilde yapılması,

¹² Müslim, el-Câmiu's-Sahîh, “Selâm”, 20/50.

¹³ Müslim, el-Câmiu's-Sahîh, “Selâm”, 21/62.

c) Rukyenin bizzat kendisinin faydası olacağına değil, ümit edilen faydanın Allah'ın dilemesi ile elde edileceğine inanılması.¹⁴

قال الخطابي: وقد رقى ورقى، وأمر بها وأجازها، فإذا كانت بالقرآن وبأسماء الله فهي مباحة. قال السيوطي: وقد أجمع العلماء على جواز الرقى عند اجتماع ثلاثة شروط: أن تكون بكلام الله أو بأسماء الله وصفاته. وأن تكون باللسان العربي وما يعرف معناه، وأن يعتقد أن الرقية لا تؤثر بذاتها. بل بتقدير الله تعالى.

Hattâbî ise şöyle demiştir: Kur'an ayetleri ve Allah'ın güzel isimleriyle Rukye yapmak, yaptırmak ve yapmaya da cevaz vermek mubahtır.

Suyûtî'nin görüşü şöyledir: Âlimlerimiz şu üç şartın olması halinde rukyenin caiz olduğunda icma etmişlerdir. Bu şartlar şunlardır:

1. Allah'ın kitabı ile yapılması,
2. Allah'ın güzel isimleri ve sıfatlarıyla yapılması,
3. Arapçayla ve anlamları bilinen kelimelerle yapılması. Yapılan rukyenin tesirinin kendisine ait olmadığına, Allah'ın takdiriyle tesir ettiğine inanılmalıdır.¹⁵

Yukarıda zikredildiği gibi M. Hamdi Yazır'ın, Kur'an'ı kişiye yeterli gıdaya benzeterek, onun ahlaki, sosyal, psikolojik vb. daha birçok rahatsızlığa, hatta tedavisinde aciz kalınan hastalıklara bile şifa olduğunu söylemesi, onun rukye konusundaki görüşlerinin diğer İslam âlimlerinin görüşlerine yakın olduğunu yansıtmaktadır.¹⁶

Sonuç olarak, yukarıda bazı İslam âlimlerinin görüşlerine değindik. Yukarıdaki üç şartın olması durumunda İslam âlimleri arasında ihtilaf olmadığı ve hepsinin

¹⁴ Ahmed b. Ali b. Hacer Ebû'l-Fadl Askalânî eş-Şafî İbn Hacer, **Fethu'l-Barî Şerh Sahîhi'l-Buhârî**, thk. Muhammed Fuad Abdulbaki, Daru'l-Marife, Beyrut 1379, s. 196-197.

¹⁵ Abdurrahman b. Hasan b. Muhammed b. Abdülvehhâb b. Süleyman Temîmî. **Fethu'l-Mecîd Şerhu Kitâbi't-Tevhîd**, Thk. Muhammed Hâmid el-Fakıy, Matbaatü's-Sünneti'l-Muhammediyye, Kahire 1957, s. 127.

¹⁶ Yazır, **Hak Dîni Kur'ân Dili**, s. 355.

rukyenin caiz olduğu hususunda görüş birliği içinde olduğunu söyleyebiliriz. Üzerinde icma olması ise rukye uygulamasını İslam'ın bir gerçeği kılmaktadır denilebilir.

3. ANADOLU'DA FAL BAKMA, YILDIZNÂME VE NAZAR GİBİ KONULARDA BAŞLICA HALK UYGULAMALARI

Anadolu'da yaygın olarak yapılan rukye uygulamaları, Hz. Peygamber'in önerdiği cevaz verdiği şekliyle değil, genel olarak içerisinde sihir karıştırılarak yapılmaktadır. Allah'a güven duygusu bırakılarak, bu işi yapan kişilere güvenme gibi duyguları ihdas edecek bir şekilde uygulamalar yapıldığı görülmektedir. Aslında birçoğunun hocalıkla/din görevliliğiyle ilgileri olmayan, sadece insanların vicdanlarını sömüren kötü niyetli diyebileceğimiz kişiler tarafından icra edilmektedir. Tıbbi tedaviden sonuç alamayanlar, son çare olarak bu kişilere başvurmaktadırlar. Anadolu'da bu uygulamalar yapılış şekilleri itibariyle, muska yazma yoluyla ya da mücerret okuma yapılarak, bazen de üzerlik otu veyahut benzeri şeylerin üzerlerine bazı tekerlemelerle hasta olan kişiyi tütsüleyerek bazen de suya yahut yumurtaya üfleyerek onu rahatsızlığı olan kişiye içirmek şeklinde olmaktadır. Şayet tüm bu yapılanlar din adına yapıyorlarsa bid'at ve hurafeden ibarettirler.¹⁷

Ali Çelik'in tespitleri ülkemiz gerçeklerini büyük oranda yansıtmaktadır, diyebiliriz. Biz bu uygulamalarda kullanılmış olan yazılı eserlerden bazılarını örneklik açısından aşağıda inceleyeceğiz. Daha sonra Hz. Peygamber'in uygulama şekillerini ve bunları sünnet açısından değerlendirmeye çalışacağız.

Bu şahıslardan bazıları kendilerine Allah tarafından "ledün ilmi" adıyla maruf bir ilim verildiğini savunmaktadırlar. Bu anlamda kullandıkları kitaplar ise Havâs ve Esrarı, Gizli İlimler Hazinesi, Kenz-ul-Havâs, En Büyük Dua kitabı, Sırlı Dualar vb. isimler taşımakla birlikte içerik açısından sihir, tılsım ve büyü içeriği taşımaktadırlar. Bunlardan bir kısmı büyü kitabı olmadığını iddia etse de Seyyid İbrahim Hâlid Eyyûbî'nin yazdığı "En Büyük Dua Kitabı Havâs ve Esrarı (Sihir, Tılsım ve Büyü) kitabının kapağında büyü kitabı olduğunu iddia etmektedir. Ne yazık ki diğer kaynak

¹⁷ Çelik, *İslam'ın Kabul veya Reddettiği Halk İnançları*, s. 268.

kitaplarda dua kelimesi kullanılmakta, büyü uygulaması içeriği göz ardı edilmektedir. İsimlerine dua kitabı ya da Havâs ilmi denilmesi bu kitaplara İslami perspektif katma gayretinden olabilir. Medyumlar yahut kapılarında şifa için kuyruklu oluşturulanlar; kaynak olarak kullandıkları bu eserlerde, ayetlerde geçen bazı kelimeleri alarak eşleri ayırma,¹⁸define bulma, zalim kişinin helak olması, cin daveti vb. büyü uygulamaları yapmaktadırlar. Bu işlemler, tılsımların yanında çoğunlukla bir ya da birçok âyetin belli sayılarda tekrarıyla yapılmaktadır. Oysaki Kur’ân-ı tilavet etmek bir ibadettir ve ayetleri sırf Allah Teâlâ’nın rızasını kazanma amacıyla okunmalıdır. Dünyalık bir çıkar uğruna bazı ayetlerin sürekli belli sayılarda tekrarlanarak zikredilmesi ve tılsımlarla yazılması, onu indiriliş amacının dışına çıkarmak olarak görülebilir. Eğer bu uygulamalardan sonuç alınabiliyor ise şeytanlarla bunları yapanlar arasında iletişim kuracakları kapılar açılıyor olabilir. “Allah onların hepsini bir araya topladığı gün şöyle seslenecektir: Ey cinler topluluğu! İnsanların pek çoğunu saptırıp kendi aranızda kattınız. Onların insanlar arasındaki dostları, Ey Rabbimiz! Bizler birbirimizden yararlandık ve bize belirlediğin süremizin sonuna ulaştık derler. Allah da onlara der ki: “Allah’ın diledikleri (affettikleri) hariç, içinde ebedî kalmak üzere duracağınız yer ateştir.” Ey Muhammed! Muhakkak ki senin Rabb’in hüküm ve hikmet sahibidir, hakkıyla bilendir.”¹⁹ Âyet-i kerimede geçen cinlerle insanların birbirlerinden yararlanmaları, bu büyü yapan kişilerin tılsımlar yapıp ayetleri belli sayılarda tekrarlamaları insanlar üzerinde büyüün etkisiyle şeytanlara kapı açmaları olarak görülebilir. Büyü yapan kişiler dünyalık menfaat elde ederler ancak Kur’an’ın ifadesiyle ahiret hayatlarında kötü bir sonla karşılaşılırlar.²⁰

Bu kitaplarda hadisler, Kur’an ayetleri gibi büyüleri güçlendirmek için kullanılmamaktadır. Ancak şeytan ve cinlerin şerrinden korunmak amaçlı gelen dua hadisleri bu kitaplarda tavsiye edilmektedir. Yaptıkları büyülerin şerrinden kendilerini korumak maksadıyla, hadislerdeki korunma dualarını ve tılsım araçlarını ve Kur’ân ayetlerini birlikte kullanmaktadırlar. İslami olmayan bu uygulamaları

¹⁸ “.....Fakat onlar bu iki melekten, karı ile koca arasını açacak şeyleri öğreniyorlardı.....” Bakara 2/102.

¹⁹ En’am 6/128.

²⁰ “.....Andolsun onlar, bunu (sihri) satın alan kimsenin âhiretten nasibi olmadığını çok iyi biliyorlardı.....” Bakara 2/102.

yapanların, büyü yaparken âyet okumaları ve sonrasında ise kendilerini şeytanlardan korumak için hadislerdeki korunma dualarını yapmaları onların çelişkileridir.

3.1 Fal Bakma/Baktırma

Fal bakma, kehanet yöntemlerinden biri olarak anılmaktadır. İnsanlarda gelecekte nelerle karşılaşacağını bilme isteği ve başına gelecek şeylerle ilgili önlem alma arzusunun da fal baktırmayı cezbedici hale getirdiği söylenebilir. Fal bakmanın kökeninin çok eski çağlara kadar indiği, gelecekte haber vermek ya da kaybolanı bulmak için açıldığı iddia edilir.²¹Anadolu'da yaygın olarak kullanılan fal bakma²² uygulamalarından biri de kahve falıdır. Fal bakma/baktırma Anadolu'da genelde kadınlar arasında bir araya gelinen ortamlarda eğlence amaçlı olarak yapılır. Kahve içildikten sonra fincanlar ters kapatılır ve bir müddet sonra fincanlar açılır. Söylediklerinin geleceğe dair çıktığı düşünülen kişinin yorumu alınır. Fal bakan kişi fincanda kahve sonrası oluşan telvedeki belli belirsiz şekilleri yorumlar. Geçmiş eski Yunan ve Mısır'a kadar uzanan kahve falı, içilen kahvenin soğuyan telvesinin fincanda oluşturduğu görsel hikâyenin yorumu olarak görülür.²³ Hemen hepimiz bir yerlerde içilmiş olan kahve fincanlarının ters çevrilmiş olduğuna rast gelmişizdir. Nedenini sorduğumuzda biz sadece eğleniyoruz, inanmıyoruz tarzında bir savunmaya geçilir. Hâlbuki Anadolu'da yaygın olan kahve falının kehanetleri, arrâflığı ve birçok yalanı barındırdığı görülebilir.

Anadolu'da yaygın olan diğer bir fal bakma uygulaması ise el falıdır. Çingenerin kendilerine özgü olarak gördüğü sanat edinip günümüze kadar taşıdıkları el falının, eski Mısır'a, Hindistan'a ve insanlığın çok eski çağlarına kadar uzandığı iddia edilmektedir. Uygulamasının da kolay olması, geleceği okuma yollarından biri olarak görülen el falını, kahve falı kadar rağbetli bir uygulama haline getirdiği de müşahede edilir.²⁴

²¹ Buket Altoparlak, **Fallar Kitabı**, Say Yayınları, İstanbul t.y., s. 93-94.

²² İlyas Çelebi, "**Fal**", **DİA**, İstanbul 1995, C. 12, (ss. 138-139).

²³ Altoparlak, **Fallar Kitabı**, s. 97.

²⁴ Altoparlak, **Fallar Kitabı**, s. 141.

Yaygın olarak fal baktırmanın yanı sıra Yıldıznâme adı verilen ve gelecekte haber verdiği iddia edilen kişilere gidilerek gelecekte ne olacağıyla ilgili bilgi sormak da²⁵ yaygın olan bir tutumdur.

3.2 Yıldıznâme ve Astroloji ile İlgilenen Kişilere Gaybî Bilgiler Sorma

Yıldıznâme ilminin yıldızlara tapınmanın harf sembolleri (ebced) kullanılarak yıldızların buldukları konumlarından ve hareketlerinden mana çıkarma ve burçlar kuşağı ile fal bakma şeklinde çeşitleri vardır. En yaygın kullanımı, insanın doğum tarihine bakarak gelecekte gaybî bilgiler verme şeklinde ve kişinin bir iş yapacağı zaman o işe uygun vakitleri belirleme şeklindedir. Bu ilimde esas alınan sistem; yedi gezegen, on iki kamerî ay ve burç olan bir yapıdan oluşur. Yıldıznâme bakan kişinin görevi, Yıldıznâme baktıran kişi ile gök cisimleri arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Kişinin burcunu tespit edebilmek için doğum tarihine ve saatine bakılır. Bu doğum tarihine rastlayan burcu belirlendikten sonra, doğum saatine göre de yükselen burcu tespit edilir. Gök haritası on iki bölüme ayrılır ve her bölüme bir burç adı verilir. Her insanın bu burçlarla belirlenmiş tarihlerden birinde doğduğu zamanki burcuna öz burcu kabul edilir.

Yıldıznâme ilminde kişinin karakterini bu iki burcun belirlediği iddia edilir. Her günün bir yıldızın etkisi altın da olduğu kabul edilir. Bu yıldızlar Satürn, Jüpiter, Merkür, Mars, Venüs, Güneş ve Ay'dır. Güneşin doğumu her gün için günün birinci saati kabul edilir. Burçlar dört gruba ayrılır. Bunlar hava, su, toprak ve ateştir. Her burç bunlardan birinin karşılığına tekabül eder. Kişinin burcu doğduğu zaman hangisinin etkisinde kaldığına bağlıdır. Bazen de yıldızların zodyakta* izlediği yol esas kabul edilir. Gezegenler gökyüzünde hareket halinde iken on iki hânedan geçerler. Gezegenlerin geçtikleri bu hânelerin dünyaya etki ettikleri kabul edilir ve önemli sayılır.²⁶

Savaş, evlilik, iş hayatı gibi önemli işler yapılacağı zaman bir karar almadan önce sonucunun uğurlu olup olmadığı bilgisine ulaşmak için yıldız falına başvurulurdu. Ayrıca bu yıldızların insan bedeninin organlarını etkilediğine inanılırdı. Bir kişi

²⁵ İlyas Çelebi, "Yıldızname", DİA, Ankara 2017, C. 43, (ss. 545-547).

²⁶ Çelebi, "Yıldızname", DİA, C. 43, (ss. 545-547).

kendisine uyum sağlamayan bir takımyıldızının, etkili olduğu saatte ameliyata alınmazdı. Hekimlerin bu konuda bilgili olmaları gerekli görülürdü. Arap alfabesinde yirmi sekiz harf vardır. Bu harfler her gruba yedi harf düşecek şekilde ateş, toprak, hava, sudan oluşan dört gruba ayrılmıştır.

Ebcad-i sagîr cetveli bir harfin ebcad-i kebirde ki değerinden oniki sayısı çıkarılarak tespit edilir. Örnek olarak kâf harfinin ebcad-i kebir değeri yirmi, ebcad-i sagîr değeri ise sekiz'dir. Ebcad-i kebir değeri oniki olan harflerin ebcad-i sagîr değerleri yoktur. Başka bir sistemde ise sonuçta ortaya çıkan sayının enson harfi yıldıznâmedeki sıralamasında hangi burca denk geliyorsa o burca göre işlem yapılır. Müneccimlerin bazıları çocuğun doğumu esnasında burç ve yıldızın o anki konumuna bakarak çocuğun tâlihini tespit etmeye çalışırlardı.²⁷

Anadolu'da Yıldıznâme ve astroloji ile ilgilenen kişilere gaybî bilgi sorma, her ne kadar Yıldıznâme baktırdık denerek masumane ifade edilse de kâhinlikten bir farkının olmadığını söyleyebiliriz. Çünkü gelecekte haber verme gaybîdir ve insanlar tarafından bilinemez.²⁸ Bununla birlikte yapılan iş itikâdi açıdan sakıncalıdır.

3.3 Kayıp Eşya/Kişiler Hakkında Bilgi Sorma

Kayıp/çalınan eşyalarını bulamamak ya da kayıp olan kişileri aramak insanları çaresizliğe sürüklemekte ve bu durum insanları farklı alternatiflere yönlendirmektedir. Bu durumda insanlar bir sonuç alabilme ihtimaline binâen medyumların ve Havâşçıların kapılarını aşındırmaktadırlar. Onlar da aşağıdaki ya da benzeri uygulamaları yaparak sonuç elde etmeye çalışmaktadırlar.

Anadolu'da rukyecilerin kullandıkları kaynak eserler içerisinde, kayıp eşya/kişiler hakkında bilgi sorma ile ilgili rukye uygulamalarını Ahmet Deyrebî'nin daha detaylı olarak ele aldığı görülür. Ona göre, bazı ilim ehli kişilerin kaybolan eşyayı bulmak için tavsiye ettiği uygulamalardan biri şöyledir: Allah'ın **يا حفيظ** (yâ Hafîz) ismi yüz on dokuz defa ya da daha fazla zikredilirse daha iyi olur. Bu uygulama ile yitik mal,

²⁷ Çelebi, "Yıldızname", **DİA**, C. 43, (ss. 545-547).

²⁸ Neml 27/65.

kaybolan eşya ve kaybolan kişinin Allah'ın izniyle bulunabileceğini söylemiştir. Bu esmayı zikrettikten sonra şöyle devam edilir:

إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ

Yukarıda yazılı olan Lokman Sûresi'nin on altıncı âyeti yüz on dokuz defa okunur. Bununla Allah'ın "Lâtif" ismi zikr edilmiş olunur. Deyrebî bu uygulama yapılarak, Allah'ın izni keremi ile göstereceği işaretle kaybın bulunabileceğini söylemiş. Ayrıca Deyrebî bundan sonuç alınacağını da iddia etmektedir.²⁹

Yazar, İbn Ömer'den (r.a.) rivayetle abdest alınarak, iki rekat namaz kılındıktan sonra aşağıdaki dua yapılarak da kayıp eşyanın bulunabileceğini iddia etmiştir.

اللَّهُمَّ رَبَّ الضَّالَّةِ، هَادِي الضَّالَّةِ، رُدِّ عَلَيَّ ضَالَّتِي بِقُدْرَتِكَ وَسُلْطَانِكَ، فَإِنَّهَا مِنْ عَطَانِكَ وَفَضْلِكَ يَرُدُّ عَلَيْهِ الضَّالَّةَ

Deyrebî'de geçen başka bir uygulama ise şöyledir: Selef-i Salihin, bir şeyi kayb olduğu durumlarda Vedduhâ Suresi'ni yitik mallarını bulana kadar okumaya devam ederlerdi. Kaybolan şeyin ziyana uğradığı haberi fiili olarak ya da ilham yoluyla öğrenilirse ve yahut bulunduğu haberi alınırsa ona göre hareket edilir. Hata ederek ya da yolunu şaşırarak kaybolan kimsenin bulunması için ise cuma günü Duhâ (Kuşluk) namazı sekiz rekât olarak kılınır. Kaybolan kişinin gıyabında yedi defa Duhâ Suresi okunur.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

والضحى (1) والليل إذا سجدى (2) ما ودعك ربك وما قلى (3) وللآخرة خير لك من الأولى (4) ولسوف يعطيك ربك فترضى (5) ألم يجدك يتيماً فأوى (6) ووجدك ضالاً فهدى (7) ووجدك عائلاً فأغنى (8) فأما اليتيم فلا تقهر (9) وأما السائل فلا تنهر (10) وأما بنعمة ربك فحدث (11)

²⁹ Şeyh Ahmet Deyrebî, *Mücerrebâtü'd-Deyrebiyyi'l-Kebir*, trc. Mustafa Varlı-Seyfettin Oğuz, İstanbul: Esmâ Yayınları, 2018, s. 948.

Sonra şöyle denir :

يا جامع العجائب يا راد كل غائب يا جامع الشتات يا من مقاليد الأمور بيده ، اجمع علي ضائعي او فلان ابن فلانة لا جامع له إلا انت فانك علي كل شيء قدير

Deyrebî bunun da tecrübe edildiğini söylemektedir.’’³⁰

Her ne kadar Anadolu’da rukye yapanların kaynak olarak kullandıkları eserlerde, büyü, tılsım gibi İslam’a uygun olmayan şeyler varsa da yukarıda verilen uygulamalarda olduğu gibi dualar ve Allah’ın güzel isimleriyle yine ondan yardım istemede vardır.

4. ANADOLUDA CİN ÇARPMASI, BÜYÜ VE NAZARA KARŞI YAPILAN/YAPTIRILAN HALK UYGULAMALARI

4.1 Anadolu’da Havâsçı, Medyum vb. Kişilerin Cinleri Kullanmaları

Cinlerle irtibata geçip onları cin çarpmasına karşı kullananların bir kısmı Havâsçılardır. Havâsçıların istifade ettikleri bu ilme Havâs ilmi adını verilmektedir. Kenzü’l-Havâs kitabında Havâs ilmi şöyle tarif edilmektedir: Genel olarak insanların kanaat ettikleri gibi sadece harflerin/sayıların, isimlerin veya ayetlerin sırlarından ve hikmetlerinden yararlanarak çeşitli etkiler etmek için kurulmuş olan basit bir sistem değildir. Havâs ilminde Allah’ın yardımı ile bilinen ve bilinmeyen manevi âlemlerin etkileri açık olarak görülür. Bu ilim yıldızlardan elde edilen bilgiden, bilinen ve bilinmeyen âlemler ile göklerden gelmektedir. Bu ilim insanoğlundan önce, cinler âlemi ile ruhani âlemler arasında bilinen, kullanılan bazı temel ve manevi olan kanunları da kapsamaktadır. Bunun yanı sıra bu ilmin cinler, ruhani varlıklar veya yaratıklar olarak isimlendirilen bu dünyadan veyahut başka sistemlerden gelen bedenli varlıklardan elde edildiği de iddia edilir.³¹

³⁰ Deyrebî, *Mücerrebâtü’l-d-Deyrebiyyi’l-Kebir*, s. 948-952.

³¹ Seyyid Süleyman, *Havâsu’l-Havâs ve Kenzü’l-Havâs Kenzü’z-Zehab’ten Seçmeler Ebced Hesabı*, trc. Mustafa Varlı, Esmâ Yayınları, İstanbul t.y, C. 5, s. 3.

Cinlerle irtibat sağlayıp onları belli bir amaç için kullanan diğer bir kesim ise medyumlardır. Medyumluk özelliği olan şahısların cinlerle irtibat kurduğu, fizik ve metafizik âlem arasında köprü oldukları iddia edilir.³²

İslami olmayan yöntemleri kullanarak rukye yapan bazı kişilerin bu yola girişleri ise daha önce cinlerle ilgili bir hastalık geçirme, dini hayatı güçlü olan birine çevresinin hasta taşımasıyla, kendi araştırmalarıyla³³ Havâs kitaplarındaki cin çağırma³⁴ uygulamalarından birini yaparak cinlerle/şeytanlarla iletişim kurduklarını iddia edilmektedir. İletişim kurmanın başka bir yolu ise, bu işlerle uğraşan daha tecrübeli birisinden el alma³⁵ denilen bir yöntemle, aşağıdaki benzeri uygulamaları yaparak, cinlerle/şeytanlarla irtibata geçmedir.

Aşağıdaki âyetlerden anlaşıldığı kadarıyla böyle bir şey mümkün olabilir.

"وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٌ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ

“Süleyman kâfir olmadı, fakat şeytanlar kâfir oldular; çünkü insanlara sihri, Bâbil’de iki meleğe, Hârût’la Mârût’a indirileni öğretiyorlardı.”³⁶

Bu âyette şeytanların insanlara (büyücülere) sihri öğrettikleri yani iletişim kurabildikleri bildirilmektedir. Görülüyor ki şeytan yalnızca dost olduklarıyla yardımlaşmaktadır.

"وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لِيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ"

“Muhakkak şeytan sizinle mücadele etmesi için dostlarına vahyeder”³⁷

Bu âyet de diğer âyeti destekler mahiyettedir.

³² Doğan Mirzaoğlu, **Gözle Görülmeyen Metafizik Âlem ve Işımsal Varlık Cinler**, Zafer Yayın Dağıtım, İstanbul t.y, s. 54.

³³ Cevat Topkara, **Büyü Tutar Cin Çarpar**, Bilge Matbaacılık, İstanbul 2005, s. 115.

³⁴ Seyyid İbrahim Hâlid Eyyûbî, **Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havâs ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)**, trc. Mustafa Varlı, 2. bs, Esmâ Yayınları, İstanbul 2015, s. 385.

³⁵ Topkara, **Büyü Tutar Cin Çarpar**, s. 116.

³⁶ Bakara 2/102.

³⁷ En’am 6/121.

Âyetlerde açıkça şeytanın dostlarıyla yardımlaştığı, onlara vahyettiği görülürken, Kur'an okurken bile şeytandan Allah'a sığınmamız emir sigasıyla bildirilmiştir.³⁸

Yukarıda geçen âyette³⁹ şeytanların insanlara büyü öğrettiklerini görmüştük peki bu günümüzde de devam etmekte midir? “Şeytan dostlarına vahyeder . . .” âyetiyle beraber ele alırsak⁴⁰ bu iletişimin devam ettiğini görebiliriz. Anadolu'daki Havâşçuların yaptıklarının çoğunluğunun sünnete uygun olmadığına baktığımızda bu dostluğun ve aralarındaki yardımlaşmanın devam ettiğini görüyoruz. Rukyecilerin bazıları onlarla irtibata geçmek için cin veyahut hadim çağırma⁴¹ uygulamalarından birini yaparlar. Bahsi geçen yöntemlerden bazılarını şöyle özetleyebiliriz:

Yedi gün süresince riyazetle (nefsin isteklerini dizginleyerek) oruç tutulur. Yedinci gün bitiminde halvete girilir. Riyazetle oruç tutmaya devam edilerek her günün gecesi biner defa aşağıda yazılı isimler zikredilir. On dördüncü gün olduğunda bir hadim (cinlerden hizmetçi) gelir ve karşılıklı şartlar konuşularak anlaşma yapılır, onunla devamlı iletişim kurulur.

Zikredilecek isimler şunlardır:

به لطيف اشماطون بلهش بهلهيوش كنود هنود يا ميمون

İsimler zikredilirken ardıc sakızı ve trementi buhur edilir.⁴²

Yapılan başka bir uygulama da şöyledir:

Cinleri çağırıp bazı bilgiler öğrenmek ve onlardan haber almak istersen aşağıda yazılı olan besmele-i şerifin şekli bakacak olan kişinin avucuna yazılır. Daha sonra küçük bir kâse içerisine bir miktar zeytinyağı ile siyah mürekkep konulur. Hindudu, lübani zeker ve kizbere buhurları yakılarak huddam gelene kadar sürekli besmele okunur. Hadim gelince bakan kişinin sorduğu soruları cevaplar.

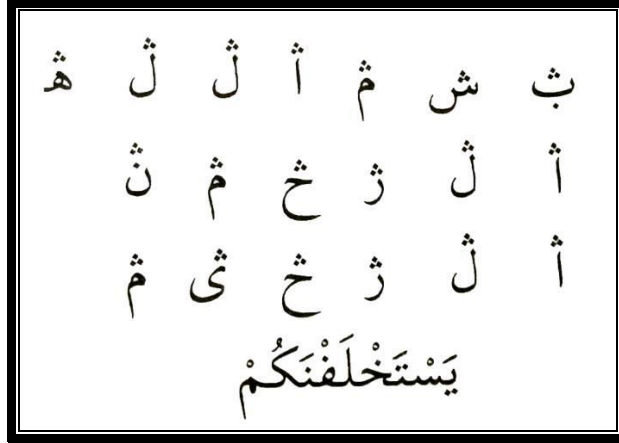
³⁸ “Kur’ân okuyacağın vakit, o kovulmuş şeytandan Allah’a sığın.”, Nahl 16/98.

³⁹ Bakara 2/102.

⁴⁰ En’am 6/121.

⁴¹ Ahmed bin Ali el-Bûnî, **Menba’u Usûli’l-Hikmeti**, trc. Mustafa Varlı-Seyfettin Oğuz, Esmâ Yayınları, İstanbul t.y., ss. 104-114.

⁴² Mustafa İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, Seda Yayınları, İstanbul 1999, C. 4, s. 989.

Şekil 4.1 Avuca yazılacak Besmele-i şerifin şekli ⁴³

Cinlerin ve insanların dünyadaki görevleri Allah'a kulluk yapmaktır. ⁴⁴ Âyetteki ifadeye bakıldığında bu yöntemlerle onlarla iletişim kurmanın, yardım istemenin ve sorular sormanın kulluk bilinciyle örtüşmediği görülmektedir.

4.2 Aileleri Birleştirme ve Ayırma Büyüleri

Para karşılığı veya bilâ bedel aileleri birleştirme ve ayırma büyüleri yapanlar aşağıda anlatılacak olan şekil gibi bir takım yöntemlere başvurmaktadırlar. Şahit olduğum şu uygulamayı örnek olarak verebiliriz: Bir gün benden bir duayı okumam istendi. Dua Arapça yazılıydı ve harekesizdi. Dua “euzu” ile başlıyor ancak “billahi” ile bitmiyordu. Daha önce duymadığım isimlere sığınılıyordu. Bunu okutmalarının nedenini sorduğumda bir kız için yaptıklarını, bu duayı kemiğe okuyup o kemiği köpeğe yedireceklerini söylediler. Aslında kötü bir niyetleri olmadığını, okuyan zatın evlenmesi için yaptıklarını söylediler. Onlara iyi bir niyet taşıyorlarsa da Allah'ın emriyle gidip kıza talip olmalarını ve büyü yapanların ahiretten nasibi olmadığını söyledim. ⁴⁵ Ayrıca bu büyüyü onlara öğreten kişiye on bin Türk lirası teklif etmişler, o şahıs bana büyü yapmayacağına dair söz verdiği için yapmamış, ancak onlara öğretmekten de geri durmamıştı. Bu örnekte de görüldüğü gibi istediğini elde etme hususunda hırs yapan kişilerden bazıları geçici dünya hayatını, sonsuz ahiret hayatına

⁴³ Ali el-Bûnî, *Menba'u Usûli'l-Hikmeti*, s. 163.

⁴⁴ Zâriyât 51/56

⁴⁵ “Andolsun onlar, bunu (sihir) satın alan kimsenin âhiretten nasibi olmadığını çok iyi biliyorlardı.”, Bakara 2/102

Şer bir maksatla birleşmiş kişileri birbirlerinden ayırmak için yedi kabirden bir miktar toprak alınarak, bu toprakların üzerlerine aşağıdaki yazılı âyetler ve dualar okunur ve alındıkları yere serpilir. Ya da aşağıdaki yazılı âyetler ve dualar bir kâğıda yazılarak ölünün yıkandığı su ile bu yazılar silinir ve bu su ayrılmak istenen kişilerin yaşadıkları yere veya üzerinden geçecekleri bir yere serpilir. Yine aşağıdaki âyet ve dualar bir miktar hardal ve dardağan⁴⁸ üzerine de kırk bir kere okunduktan sonra ayrılması istenen kişilerin oturdukları yere serpilerek amaca ulaşılır:

عَبَسَ وَتَوَلَّى 49 يَلِيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بَعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْفَرِيقَ 50 كَأَنَّهُمْ حُمْرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ
فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ 51 كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا 52 فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ 53 فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَرُ
كَأَنَّهُمَا جَانٌّ وَلَى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقَّبْ 54 تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى 55 تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ
شَتَّى 56 قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ 57 فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا 58 فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ
عَلَيْهِمْ ُ أَرْبَعِينَ سَنَةً ُ يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ 59 وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسِيَ 60 كَذَلِكَ
يُنْسَى كَذَا مُحِبَةً كَذَا 61 سَيُهِزُّمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذَى وَأَمْرٌ 62
يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ُ وَأُمُّهُ وَأَبِيهِ ُ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ 63 يَوْمَئِذٍ يَصُدُّرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا 64
أَشْتَاتًا أَسْتَاتًا كَذَلِكَ يَشْتَتِ فُلَانُ ابْنَ فُلَانَةٍ 65 فَجَعَلْنَا لَهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَقْنَا لَهُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ 66 وَالْقَيْنَا
بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ 67 بَيْنَهُمَا فُلَانٌ وَ فُلَانَةٌ 68 آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً 69 كَذَلِكَ

⁴⁸ Tütsü olarak kullanılan bir bitki tohumu.

⁴⁹ Abese 80/1.

⁵⁰ Zuhruf 43/38

⁵¹ Müddessir 74/50-51.

⁵² Naziat 79/46.

⁵³ Hâkka 69/8.

⁵⁴ Neml 27/10.

⁵⁵ Haşr 59/14.

⁵⁶ Kehf 18/18.

⁵⁷ Kehf 18/78.

⁵⁸ Bakara 2/10.

⁵⁹ Maide 5/26.

⁶⁰ Taha 20/115.

⁶¹ Mustafa İloğlu'nun metnin içerisinde ki kendi sözleri.

⁶² Kamer 54/45-46.

⁶³ Abese 80/34-35-36.

⁶⁴ Zilzal 99/6.

⁶⁵ Mustafa İloğlu'nun metnin içerisinde ki kendi sözleri.

⁶⁶ Sebe 34/19.

⁶⁷ Maide 5/64.

⁶⁸ Mustafa İloğlu'nun metnin içerisinde ki kendi sözleri

⁶⁹ İsra 17/12.

يَمْحُو اللَّهُ مَحَبَّةَ فُلَانَةٍ مِنْ قَلْبِ فُلَانٍ لَا يَتَعَنَّانُ وَلَا يَتَفَقَّانُ وَلَا يَجْتَمَعَانُ وَلَا يَمْتَقِيَانُ⁷⁰ حَتَّى
يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ⁷¹ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ. فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ⁷² ،،

Bu uygulama⁷³ büyü olması itibariyle de sünnete uygun değildir. Ayrıca kendi içerisinde de sorunlar barındırmaktadır. Öncelikli olarak Mustafa İloğlu eşleri ayırmak için dememiş, şer bir maksatla birleşmiş kimseleri ayırmak için yapılacak uygulama demiştir. Bununla iyi niyetli yapıldığı izlenimini uyandırmak istemiş veyahut kendi vicdani rahatsızlığını bastırmaya yönelik bir inanç taşıyor olabilir. Yedi mezardan toprak alıp üzerine âyetler okuyarak aynı yere serpmenin sünnette olmadığı ve uygulamanın yanlışlığı tartışma konusu olmayacak kadar açıktır. Ancak tüm bunların dışında daha korkunç ve vahim olan durum ise müellif aşağıdaki âyetler okunur demiş fakat okunması için verdiği âyetler, Kur'an'dan alınmış parça parça cümlelerle oluşturulmuş olmasıdır. Ayrıca araya kendi cümlelerini de eklemiştir.⁷⁴ Bu anlamda şu âyeti hatırlamamız yerinde olacaktır. “Allah Teâlâ hakkında iftira edip yalan-yanlış uydurandan daha zalim kim vardır?”⁷⁵

Bu tür uygulamalar Kur'an'ın indiriliş amacından uzaklaştırıp, Müslümanları batıl inançlar içerisinde boğarak, Kur'an'ın büyü kitabıymış gibi bir algı oluşturarak devre dışı bırakıyor.⁷⁶

Gizli İlimler Hazinesi'nde eşleri ayırma uygulamasının başka bir şekli ise şöyledir: Yeni bir parça demir üzerine (ve elkaynâ beynehümül adâvete vel bağdâe ilâ yevmil kıyâmeh) âyeti ile ayrılmaları istenen kişilerin isimleri yazılır. Bu demir parçası şiddetli bir ateşte iyice kızdırılıp su da söndürüldükten sonra isimleri yazılmış kişilere o su içirilirse birbirlerinden nefret ederler ve ayrılırlar.⁷⁷

Eşleri ayırmak için başka bir uygulama örneğine bakacak olursak: Biraz bal mumu alınarak onlarla iki insan şekli gibi bir şey yapılır, bu bal mumlarından yapılan insan

⁷⁰ Mustafa İloğlu'nun metnin içerisinde ki kendi sözleri

⁷¹ Araf 7/40.

⁷² Hâkka 69/7-8.

⁷³ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 5, s. 1126.

⁷⁴ أَشْتَاتًا أَشْتَاتًا كَذَلِكَ يَشْتَتُ فُلَانُ ابْنِ فُلَانَةٍ (dağılıyor, dağılıyor falan kadının oğlu filan)

⁷⁵ Hud 11/18.

⁷⁶ Ali Osman Ateş, **Kur'an ve Hadislere Göre Cinler ve Büyü**, 3. Baskı., Beyan Yayınları, Ankara 2003, s. 290.

⁷⁷ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 8, s. 1732.

şekillerinin her birinin üzerine ayrılmaları istenen kişilerin ve annelerinin isimleri yazılır. Daha sonra büyük bir kâğıt alınarak üzerine Münâfikun Suresi ve aşağıda geçen dua yazılır. Daha sonra o kâğıdın üzerine o iki bal mumundan yapılmış insan şekli arka arkaya gelecek şekilde konulur. İki adet ufak dikiş iğnesi, bu şekillere temas edecek fakat batmayacak şekilde konulur. Daha sonra o kâğıt itina ile şekillerin üzerine bükülerek sarılır ve küçük bir paket haline getirilerek eski bir kabre gömülür. Yapılan uygulama sonucunda bu iki kişi bir daha bir araya gelemez ve aralarında kin ve düşmanlık kalıcı olur. İlgili dua şudur:

و القينا بينهم العداوة و البغضاء الى يوم القيامة القيت العداوة و البغضاء بين فلان
بن فلانه و فلان بن فلانه

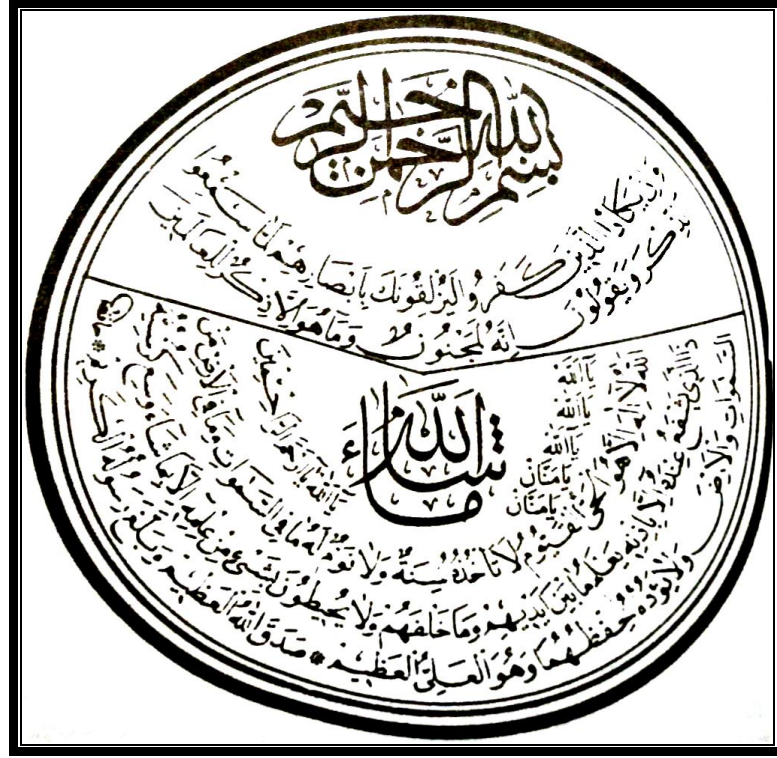
Yukarıda verilen uygulamanın⁷⁸ dua kitabında geçtiği görülmektedir. Bilindiği üzere uygulanış biçimin dualarla yapılması, onu iyi bir iş yapmamaktadır. Zikri geçtiği üzere büyü yapmak Allah katında büyük bir cürümdür ve daha korkuncu ise bunun malzemelerinin bir kısmının âyetler ve dua olmasıdır. Havâs ilmi ile ilgilenen bazı Havâsçı ve medyumların kaynak olarak kullandığı bu kitaplar, hemen hemen herkes tarafından dua kitabı olarak kolayca ulaşılabilir mahiyettedir. Sonuç olarak bu durum, halkımızın bilinçlendirilmesi ve farkındalık oluşturulması icap eden bir sorun haline gelmiştir.

Bu eserlerde var olan, aile yuvalarının nasıl yıkılacağı ile ilgili uygulamaların yanında, kişileri birleştirmek içinde büyü uygulamaları verilmektedir. Birleştirmek için yapılan uygulamalara verilebilecek bazı örnekleri zikretmek yerinde olacaktır:

Bâkire bir kızın ya da dul olan bir kadının kısmeti bağlanmış olup da onunla evlenmek isteyen birileri çıkmazsa aşağıdaki tılsım yazılarak su içine konulur. Kısmetinin açılması istenilen kişi, bu sudan yedi gün boyunca içer ve her sabah onunla yüzünü yıkar. Bu uygulama sonucunda Allah'ın izniyle o bakire kıza ya da dul kadına talipler ortaya çıkar.⁷⁹

⁷⁸ Seyyid Süleyman Hüseyinî, **Kenz-ül-Havâs**, nşr. Süleyman Demir, Demir Kitabevi, İstanbul 2014, s. 419-420.

⁷⁹ Hüseyinî, **Kenzü'l-Havâs**, s. 562.

Şekil 4.4 Nazardan korunmak için kullanılan tılsım

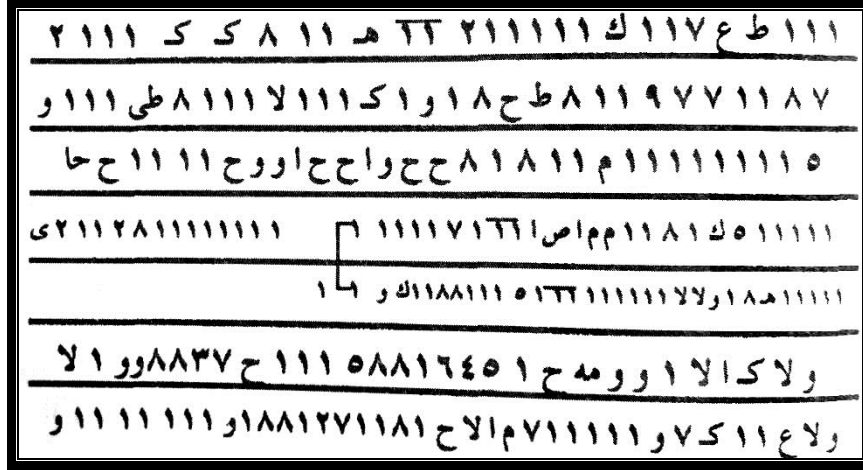
وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ

Nazar değmesinden korunmak için bu âyeti⁸² okumak veya yüksek fakat görünen bir yere asmak, fayda sağladığı söylenmektedir.⁸³

Bu örnekte verilen şemada Kur'an ayetlerine bazı tılsımlar dışında ilavenin olmadığı görülür. Ancak bu yaygınlaşırsa bazı insanlarda bu tablonun kendisinin insanları koruduğu düşüncesi görülebilir. Bu tarz levhaların yerine daha sonra zikredeceğimiz gibi Kur'an ayetleri okuyarak ve Allah'ın güzel isimleriyle ona sığınmak, nazardan ve cinlerden korunmanın sünnete uygun bir yöntem olduğu söylenebilir.

⁸² Kalem 68/51.

⁸³ Hâlid Eyyûbî, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havâs ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 22.

Şekil 4.5 Cinlerden ve zararlarından korunmak için kullanılan muska

Cinlerden ve zararlarından korunmak amacıyla yapılan, kişinin üzerinde taşınması istenen muska uygulamasına da bir örnek verecek olursak; aşağıdaki şekilleri misk ve gül suyu ile yapılmış zaferân boyayla yazarak, taşımak, cinlerin şerrinden emin olmaya vesile görülür.⁸⁴

Nazar ve büyüden koruyacağı iddia edilen başka bir uygulama da şöyledir:

Üç adet tuz üzerine altmışaltı defa *مزجال بزجال* (Mezcalin – Bezcalin) isimleri okunur. Bu tuzlar bir miktar su atılarak, o su ile duş alınır. Büyü ve nazarın bozulmayacağı konusunda şüphe duyulmamalıdır, denilerek kesinlikle bozulduğu iddia edilmektedir.⁸⁵

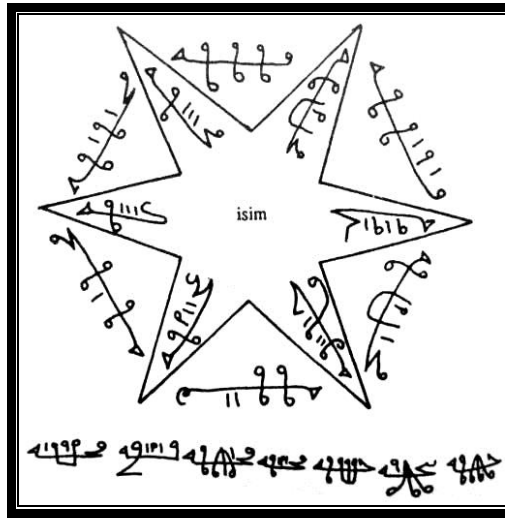
İbrahim Hâlid, bu tılsımın cinlerin şerrinden koruyacağını söylemiştir. Fakat içerisindeki yazıların, rakamların ve şekillerin ne anlama geldiğinden bahsetmemiştir. Fakat bu uygulamanın olumlu bir etkisi oluyorsa bunun nasıl gerçekleştiği hakkında da bilgi vermesi gerekmektedir. Ne yazdığı ve ne olduğu bilinmeyen bir şeyden kişinin kendisini korumasını beklemesi, uygun olmayan tutum ve davranış olarak görülebilir. Bunların yerine, kişinin Allah'a dua ederek kendisini korumasını istemesi sünnete uygun tutum ve davranış olacaktır.

⁸⁴ Hâlid Eyyûbî, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havâs ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 317-318.

⁸⁵ Mehdi Aydın, *Hastalara Şifalı Sırlar Hazinesi Sırlı Dualar*, Kabe Basın Yayın Dağıtım, İstanbul (2018), s. 109.

4.4 Sembol, Harf ve Rakamlarla Tılsım Yapma

Sembol, harf ve rakamlarla tılsım yapma Anadolu'da gördüğümüz uygulamalardan biridir. Bu tılsımların ne anlama geldiği bilinmemektedir. Bunun nedeni ise bu şekiller yazılırken kullanılan dil çok eski uygarlıklara (Mu Uygarlığı, Atlantis kavimleri, eski İbranice gibi) ait olduğundan dolayı unutulmuş olmasıdır.⁸⁶ Bu uygulamalara, İbrahim Hâlid'in çok yönlü olduğunu iddia ettiği tılsımı örnek verebiliriz. Bu tablo yazılırken misk ve zafiran ile yazılması gerektiğini belirtmiştir. Tablonun çok yönlü olmasının sebebi, eğer birisinin yanınıza gelmesi isteniyorsa bu anlama gelen ayetlerin yanına yazılmasıyla, eğer kişinin helak olması isteniyorsa helak olma ile ilgili ayetlerin yanına yazılması ile ya da sevgi, muhabbet isteniyorsa tablonun yanına sevgi, muhabbet geçen ayetlerin yazılması ile istenilen şeyin gerçekleşeceğini iddia etmesidir.

Şekil 4.6 Bu işlemle ilgili âyetler etrafına yazılarak, çok yönlü kullanıldığı iddia.⁸⁷

Oysaki verilen tablodaki harflerin ve sembollerin anlamları bilinmemektedir. “Bilmediğin bir şeyin peşine düşme! Muhakkak ki kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan mesuldur”⁸⁸ âyetine bakıldığında yeterince bilgi sahibi olmadan bu işlerle iştigal etmek insanları birtakım yanlışlara düşürebilir.

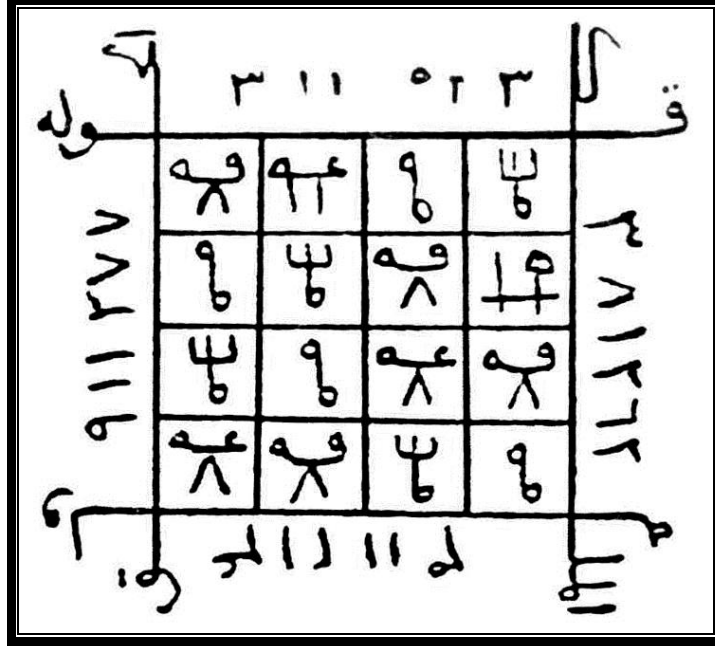
⁸⁶ Hüseyinî, *Kenzü'l-Havâs*, C. 5, s. 5.

⁸⁷ Hâlid Eyyûbî, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havâs ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 546.

⁸⁸ İsrâ 17/36.

Ali el-Bûnî, aşağıdaki beyit ve tılsımı kağıda yazıp, üzerinde taşıyan kişiye tüm insan, cin, konuşabilen, konuşamayan tüm mahlukatın itaat edeceğini söylemektedir. Beyit ;

فياہ و یا یوہ و یا خسیر باریء و یا من لنا الارزاق من جودہ نمت

Şekil 4.7 Yukarıdaki beyitle beraber taşınması istenen tılsım budur.⁸⁹

Ayrıca Ali el-Bûnî, insanlar ve cinler yalnızca Allah'a itaat ettiğinden bunu taşıyanların da veli/evliya olma yoluna gireceğini söylemektedir. Hâlbuki böyle tılsımlar taşıyarak evliya olunmayacağı açıktır. Allah'a yaklaşmanın yolunun, ondan korkarak günahlarından sakınmak ve çokça ibadet etmekten geçtiği açıktır.

4.5 Büyü, Nazar ve Diğer Uygulamalara Sünnet Açısından Genel Bir Bakış

Büyünün varlığının ve etkisinin olduğunda şüphe yoktur. Bunun nedeni Allah'ın Kur'an'da büyüünün varlığından söz etmesidir. Aşağıdaki âyette geçeceği üzere bu tür uygulamaları yapanlar büyüü eşleri birbirinden ayırmak için öğrenmeye daha çok meyillidirler. Bunun yanında yapılan bu uygulamanın Allah'ın izni olmaksızın zarar veremeyeceği de açıktır. Yani büyü kötü amaçlı kullanılan bir araçtır. Büyücülerin en

⁸⁹ Ali el-Bûnî, *Menba'u Usûli'l-Hikmeti*, s. 285.

çok eşleri ayıracak şeyleri öğrenmeleri ise onların bunu tercih etmeleri göstermekle beraber diğer büyülerin varlığının kanıtıdır.

“Süleyman’ın mülkü (hükümranlığı) hakkında şeytanların (ve şeytan tinetli insanların) uydurdukları yalanların peşine düşüp tabi oldular. Gerçek olan şudur ki; Süleyman (büyü yaparak) küfre girmedi. Lakin şeytanlar, insanlara sihri ve (özellikle de) Babil’deki Hârût ve Mârût adlı iki meleğe ilham edilen (sihr)i öğretmek suretiyle küfre girdiler. Hâlbuki o iki melek, “Biz ancak imtihan için gönderilmiş birer meleğiz. (Sihri caiz görüp de) sakın küfre girme” demedikçe, hiç kimseye sihri öğretmiyorlardı. Böylece (insanlar) onlardan karısı ile kocasını birbirinden ayıracakları sihri öğreniyorlardı. Onlar Allah’ın izni olmadıkça o sihirle hiç kimseye asla ve kat’â zarar da veremezlerdi. (Onlar böyle yaparak) kendilerine faydalı olanı değil, zararlı olanı öğreniyorlardı. Andolsun, onu satın alan kimsenin ahirette hiçbir nasibi olmadığını biliyorlardı. Karşılık olarak kendi nefislerini sattıkları şey ne kötüdür! Keşke bilselerdi!”⁹⁰

Yukarıdaki ayette büyü yapanların küfre saptığının ve ahiretten nasibi olmadığını da bildirilmesi işlenen bu cürmün büyüklüğünü göstermektedir. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığının bu konudaki açıklaması ise şöyledir:

Sihir ya da büyü şöyle tarif edilmiştir: El çabukluğuyla, göz yanığı ile ya da süslü sözler söyleyerek ortaya çıkarılan hile yapma, kandırma veyahut şeytanla yakınlaşarak yardımlaşma yoluna gitmek ve nesnelere şekillerini değiştirmeyi iddia etmek şeklinde tanımlanmıştır. Bu işlemlerle uğraşan kişiler ahlaki bir amaç gözetmezler ve hedefleri kazanç elde etmektir. İslam Dini, büyü yapmayı kebâir günahlardan saydığı sihri yasaklamıştır. Kur’ân’da büyü yapanların ahiretten nasibi olmadığı⁹¹ ve büyücülerin şerlerinden Allah’a sığınılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.⁹² Cahiliye Dönemi’nde sihir/büyü çok yaygın olarak yapılırdı. Kâhinlik, Cincilik, yıldızlardan hüküm çıkarma ve ipleri düğümleyip onlara üfleme gibi işlemler yapılırdı. Sihir ve büyüye karşı alınabilecek en kesin tedbir yolu, Allah’a sığınarak ona güven duymaktır. Hz. Peygamber torunları olan Hz. Hasan (r.a.) ve Hüseyin (r.a.)’i büyü,

⁹⁰ Bakara 2/102.

⁹¹ Bakara 2/102.

⁹² Felâk 113/4.

nazar ve benzeri olumsuz olabilecek durumlardan hıfzetmek ve korumak amacıyla aşağıdaki duayı okumuştur:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ

“Her türlü şeytan ve zehirli hayvanlardan ve bütün kem gözlerden Allah’ın eksiksiz kelimelerine sığınırım.”⁹³ Bunun yanında büyü yapılan kişinin, şifayı Allah’tan ümit ederek, güvendiği insanlara müracaat ederek, kendi üzerine şifa içeren ayetleri okutturması ve dua ettirmesinin hiçbir sakıncası yoktur. Din İşleri Yüksek Kurulu 28 Eylül 1979 tarih ve 1883 sayılı aldığı kararda, Allah’tan şifa umarak hasta olan kişilerin üzerlerine Kur’an-ı Kerim okumanın ve şifa ile ilgili dualar etmenin câiz, halkı kandırmak ve gâipten haberler verme gayesiyle üfürükçülük yapmanın ise dinen yasaklanmış olduğunu beyan etmiştir.⁹⁴ Nazar ile ilgili ise Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığının açıklaması şöyledir:

Nazar değmenin niceliği ve niteliği tam olarak bilinmemektedir. Ancak bazı insanların nazar (bakış) larıyla negatif etkilere sebebiyet verebildikleri hem dînî hem de örfî olarak kabul görmektedir. Kur’ân-ı Kerîm’de, “İnkâr edenler Kur’an’ı dinlediklerinde, neredeyse seni gözleriyle yıkıp devireceklerdi.”⁹⁵ buyrulmaktadır. Hz. Peygamber, “Göz değmesi (nazar) hakıdır.”⁹⁶ buyurarak; yüzünde sarılık olan birisine; “Bunun için dua edin, çünkü kendisinde nazar var.”⁹⁷ demiştir. Rasûlullah (s.a.s.)’ın nazar değmesini bertaraf etmek için Muavvizeteyn (Felâk ve Nâs) sûrelerini okuduğu; ashabına da bunları okumalarını tavsiye ettiği rivayet olunmaktadır.⁹⁸ Bunların yanı sıra büyü ve nazara karşı birden fazla dua okunabilir. Ayrıca Hz. Peygamber, torunları Hasan (r.a.) ve Hüseyin (r.a.)’i nazar ve benzeri olumsuzluklardan korumak için onlara şu duayı okurdu:

⁹³ Ebû Dâvûd Süleyman b. Eşâs b. İshak b. Beşir b.Şeddad b. Amr Ezdi Sicistani Ebû Dâvûd, **Sünen** Mektebetu'l-Asriyye, Beyrut, t.y., “Sünen”, 12.

⁹⁴ Büyü ve sihirden korunmak için ne yapılmalıdır? : Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı : Dini Bilgilendirme Platformu”, erişim: 25 Haziran 2021, <https://fetva.diyanet.gov.tr/Cevap-Ara/30/buyu-ve-sihirden-korunmak-icin-ne-yapilmalidir>.

⁹⁵ Kalem 68/51-52

⁹⁶ Bkz. Buhârî, Tıb, 36.

⁹⁷ Bkz. Buhârî, Tıb, 35.

⁹⁸ Bkz: Tirmizî, Tıb, 16; İbn Mâce, Tıb, 32

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ

“Her türlü şeytan ve zehirli hayvanlardan ve bütün kem gözlerden Allah’ın eksiksiz kelimelerine sığınırım.”⁹⁹ Yine Hz. Peygamber “Kim hoşuna giden bir şey gördüğünde; ‘Mâşâallah lâ kuvvete illâ billâh’ (Allah’ın dilerse o olur. Ondan başka güç ve kudret sahibi yoktur) derse, ona hiçbir şey zarar vermez.”¹⁰⁰ buyurmuştur.¹⁰¹

Sünnete bakıldığında ise büyü ile ilgili şu hadis dikkat çekmektedir:

عَنْ عَائِشَةَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: سَحَرَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ مِنْ بَنِي زُرَيْقٍ، يُقَالُ لَهُ لَبِيدُ بْنُ الْأَعْصَمِ، حَتَّى كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُحَيِّلُ إِلَيْهِ أَنَّهُ كَانَ يَفْعَلُ الشَّيْءَ وَمَا فَعَلَهُ، حَتَّى إِذَا كَانَ ذَاتَ يَوْمٍ أَوْ ذَاتَ لَيْلَةٍ وَهُوَ عِنْدِي، لَكِنَّهُ دَعَا وَدَعَا، ثُمَّ قَالَ: « يَا عَائِشَةُ، أَشَعَرْتِ أَنْ اللَّهَ أَفْتَانِي فِيمَا اسْتَفْتَيْتُهُ فِيهِ، أَتَانِي رَجُلَانِ، فَقَعَدَا أَحَدُهُمَا عِنْدَ رَأْسِي، وَالْآخَرُ عِنْدَ رِجْلِي، فَقَالَ أَحَدُهُمَا لِصَاحِبِهِ: مَا وَجَعُ الرَّجُلِ؟ فَقَالَ: مَطْبُوبٌ، قَالَ: مَنْ طَبَّهَ؟ قَالَ: لَبِيدُ بْنُ الْأَعْصَمِ، قَالَ: فِي أَيِّ شَيْءٍ؟ قَالَ: فِي مُشْطٍ وَمُشَاطَةٍ، وَجَفَّ طَلْعُ نَخْلَةٍ ذَكَرَ. قَالَ: وَأَيْنَ هُوَ؟ قَالَ: فِي بِنْرِ دُرْوَانَ » فَأَتَاهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي نَاسٍ مِنْ أَصْحَابِهِ، فَجَاءَ فَقَالَ: « يَا عَائِشَةُ، كَأَنَّ مَاءَهَا نُقَاعَةُ الْحِنَاءِ، أَوْ كَأَنَّ رُءُوسَ نَخْلِهَا رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ » قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ: أَفَلَا اسْتَخْرَجْتَهُ؟ قَالَ: « قَدْ عَافَانِي اللَّهُ، فَكْرِهْتُ أَنْ أَتَوَّرَ عَلَى النَّاسِ فِيهِ شَرًّا »

Hiz. Aişe (r.a.a.)’den rivayeten: Benî Züreyk’den bir adam tarafından Hiz. Peygamber’e büyü yapıldı. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem yapmadığı bir şeyi yaptığı hayaline kapılıyordu. Bir gün ya da bir gece benim yanımdayken Allah'a dua etti, ve yine dua etti. Akabinde şöyle dedi:

“Ey Aişe (r.a.), hissettin mi, sorduğum hususta Allah bana fetva verdi?”

“Bana iki adam geldi, biri başımın yanına, öbürü de ayaklarımın olduğu tarafa oturdu. Biri diğerine dedi ki: “Bu adamın rahatsızlığı nedir?” dedi. Diğer: “Büyüdür!” dedi. Tekrar sordu: “Kim büyüledi?” Diğer: “Lebîd İbnu'l-Asâm adındaki...” diyerek

⁹⁹ Muhammed b. İsmâil Buhârî, **el-Camiu's-Sahih**, Dâru Tavku'n-Necât, Câmîatu Dimaşk 1422, 9: Ehâdisu'l-Enbiyâ”, 11(Nr. 3371).

¹⁰⁰ Bkz: Beyhakî, Şu‘abü'l-İmân, 6, 213.

¹⁰¹ “Nazardan nasıl korunulur, nazar duası var mıdır? : **Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı : Dini Bilgilendirme Platformu**”, erişim: 25 Haziran 2021, <https://kurul.diyenet.gov.tr/Cevap-Ara/762/nazardan-nasil-korunulur--nazar-duasi-var-midir->.

cevap verdi. Diğeri: “Ne ile büyü yaptı?” diye sordu; Arkadaşı: “Bir tarakla saç döküntüsüne ve bir de erkek hurma ağacının ilk meyvesine!” cevabını verdi. Diğeri:

“Pekâlâ, şimdi nerede?” diye sordu. Arkadaşı: “Zervân kuyusunda!” cevabını verdi.”

Bu olayın ardından Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem sahabeden bir grup insanlarla beraber giderek o şeyleri kuyudan aldı. Sonra dönüp geldi ve şöyle buyurdu:

“Ey Aişe (r.a.a)! Sanki kuyunun suyuna kına katılmış ya da hurmâ ağaçlarının başları da sanki şeytanların başları gibiydi!” dedi. Ben de:

“Ey Allah'ın Rasülü! Onu (kuyudan) çıkardın mı?” diye sordum. Dedi ki:

“Allah bana afiyet (şifa) verdi. Bundan dolayı ben insanlara kötülük dokunmasından korktum.”¹⁰²

Hadiste açıkça Hz. Peygamber’e büyü yapıldığı görülmektedir. Allah peygamberliği koruma altına almıştır. Bundan dolayı Hz. Peygamber’in şahsi yönü sihrin tesirinde kalarak hastalanabileceği de söylenebilir.¹⁰³

İbn’u Hacer, bu hadisin şerhinde büyücülerin had cezası olarak öldürölüp öldürölmeyeceği ve büyücünün tövbesinin kabul edilip edilmemesi hakkında âlimlerin ihtilaflarına yer vermiştir. Şafî’ nin görüşünün ise büyücünün hükmünün ancak büyü yaparak birini öldürdüğünü itiraf etmesi halinde öldürölceği olduğunu aktarmıştır.¹⁰⁴

Bazıları tarafından cinlerden/şeytanlardan korunmak için muska takılırken, nazardan korunmak için de nazar boncuğu takılmaktadır. Aşağıda Hz. Peygamber’den rivayet edilen hadiste muska takmanın yasakladığı görülmektedir.

¹⁰² Buhârî, **el-Câmiu’s-Sahîh**, 9, Tıb , 46 (Nr. 5763).

¹⁰³ Kurşad Berkken - Mustafa Kurnaz, **Şifa Kaynağı Sırlı Dualar**, Yediveren Yayınları, İstanbul 2019, s. 155.

¹⁰⁴ Ahmed İbn Hacer Askalânî, **Fethu’l-Bârî Şerh Sahihi’l-Buhârî**, 2. Bs., Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut 2005, C. 11, s. 200.

سَمِعَ عُقْبَةَ بْنَ عَامِرٍ، يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «مَنْ عَلَّقَ تَمِيمَةً فَلَا أَنْتَمَّ اللَّهُ لَهُ، وَمَنْ عَلَّقَ وَدَعَا فَلَا وَدَعَ اللَّهُ لَهُ»

Ukbe İbn'i Amir (r.a.) Rasulûllah (s.a.s)'ı şöyle söylerken duydum dedi: “Kim muska takarsa, Allah onun işini tamamlamasın, kim de nazarlık takarsa, Allah ona huzur vermesin.”¹⁰⁵

Her ne kadar yukarıdaki hadiste Hz. Peygamber'in muska takmayı yasakladığı görülse de nazar boncuğu ile beraber zikretmesi onun bu yasağı içerisinde şirk barındıran, Cahiliye Dönemi'ne ait muskalar olarak değerlendirilebilir. Çünkü aşağıdaki hadiste Abdullah İbn'u Ömer'in çocuklarından akledemeyenlere Hz. Peygamber'in öğrettiği duayı yazarak astığı görülmektedir.

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُعَلِّمُهُمْ مِنَ الْفَرَجِ كَلِمَاتٍ: «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ، مِنْ غَضَبِهِ وَشَرِّ عِبَادِهِ، وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَحْضُرُونَ» وَكَانَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ يُعَلِّمُهُنَّ مَنْ عَقَلَ مِنْ بَنِيهِ، وَمَنْ لَمْ يَعْقِلْ كَتَبَهُ فَأَعْلَقَهُ عَلَيْهِ

Amr İbn'i Şuayb'tan, o da babasından, o da dedesinden dedi ki; Rasulûllah (s.a.s) onlara korku için şu duaları öğretiyordu: “Gazabından, kullarının kötülüklerinden, şeytanların vesvesesinden ve onların bana gelmelerinden Allah'ın tam kelimelerine sığınırım” Abdullah İbn'u Ömer çocuklarından akledemeyenlerine bu duayı öğretir, akledemeyen (küçük olanlara) bu duayı yazarak boyunlarına asardı.¹⁰⁶

Hz Peygamber'in sünnetine bakıldığında, Anadolu'da yapılan uygulamalarda olan değişik semboller ya da rakamlar kullanarak, muska yapıp taşınması yoluyla kötülüklerden korunulacağı hususunda ise bir şey bulunamamaktadır. Ancak Hz. Peygamber'in de cinlerden/şeytanlardan korunmak için okumamızı tavsiye ettiği ve kendisinin de okuduğu zikirler, dualar bulunmaktadır. Örnek olarak nazar için

¹⁰⁵ Muhammed b. Hibbân b. Muaz b. Ma'bed Ebû Hâtîm, **Sahîhu İbn Hibbân bi Tertîbi İbn Balabân**, Müessesetü'r-Risâle, Beyrut 1993, "Kitabu'r-Rekâ ve't-Temâim", 1.

¹⁰⁶ Süleyman b. Eşâs b. İshak b. Beşir b. Şeddâd b. Amr Ezdî Sicistânî, **Sünen**, Mektebet-ü Asriyye, Beyrut t.y., “Tıp” 19 (Nr. 3893).

kendisine de Hz. Cebrail'in aşağıdaki rukyeyi yapmış olması bize sünnet olan uygulamayı göstermektedir.

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، أَنَّ جَبْرِيْلَ، أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ اشْتَكَيْتَ؟
فَقَالَ: «نَعَمْ» قَالَ: «بِاسْمِ اللهِ أَرْقِيكَ، مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ، مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ، اللهُ
يَشْفِيكَ بِاسْمِ اللهِ أَرْقِيكَ»

Ebû Said (r.a.)'e Cebrail, Nebi sallallahu aleyhi vesellem'e gelerek dedi ki: "Ey Muhammed! Bir rahatsızlığın mı var?" Dedi ki: "Evet!" Dedi ki (Cebrail): "Sana eziyet veren her şey için, herkesin şerrinden ya da haset edenin nazar vermesinden (dolayı) Allah'ın adıyla sana rukye yapıyorum. Allah'ın adıyla sana rukye yapıyorum, Allah sana şifa versin."¹⁰⁷

Cebrail'in nazara karşı rukye yapması, haset edenlerin nazar vermesine delil teşkil ettiği gibi bizlere de nazara karşı rukye öğretisi özelliği taşımaktadır.

Havâşçıların ve medyumların kullandığı eserlerde, korunma amaçlı yapılan dualarda hadislerden yararlanıldığı gibi kaynağı olmayan ancak dinimizde olan namaz kılmak ve Kur'an okuyarak Allah'tan istemek şeklinde uygulamalar da vardır. Eşleri ayırmak, birinin helak olması gibi büyü uygulamalarının yanında doğru olarak yapılan amellerin olmasını hâk ile batılın birbirine karıştırılması olarak anlayabiliriz. İstihare uygulaması, hakla batılın karıştırıldığına örnek teşkil edebilir: Yatsı namazının akabinde Allah için iki rekât namaz daha eda edilir. Amacınızın hayırlı mı yoksa sizin için kötü mü olacağını öğrenmek niyetiyle yüz yirmi dokuz defa aşağıdaki âyet okunur. Dünya kelamı konuşmadan sağ tarafa, kibleye doğru yatılırsa rüyada dilediğinizin sonucu görülür. Tavsiye edilen âyet ve dua şudur:

الا يعلم من خلق و هو اللطيف الخبير . يا لطيفا بخلقه يا علما بخلقه انت تعطي و تمنع
يا الهى و سيدى دلنى كيف اصنع .

¹⁰⁷ Müslim, el-Câmiu's-Sahîh, "Selâm", 16/40.

İstihare namazı kılarak, âyet okuyarak, Allah'tan sonucunu bekleyerek yapılan bu uygulama¹⁰⁸ ve benzeri uygulamalar ayrı bir değerlendirme konusu olarak görülebilir.

Buna rağmen Vahid Bâli'nin cin çarpmasıyla alakalı uygulamasını Anadolu'da yaygınlığı ve sünnete uygun bir uygulama olması nedeniyle zikretmeyi yerinde bulduk.

Vahid Bâli'nin kitabında cin çarpmasına karşı yapmış olduğu Rukye uygulaması şöyledir: O, rahatsızlığı olan kişinin başına elin konulmasını ve şu ayetlerin okunmasını tavsiye etmektedir: Fatiha Suresi, Bakara/1-5, Bakara 163/164, Bakara/285-286, Al'i İmran/18-19, Âraf/54-56, Mu'minun/115-118, Saffat/1-10, Ahkaf/29-32, Rahman/33-36, Haşır/21-24, Cin/1-9, Felak/1-5, Nâs/1-6

Bu rukye (okuma) sonucunda cin ya kovulur ya da getirilir.

Kovmak, cinin bedeni terk etmesidir.

Getirmek de, cinin mecbur kalıp sizinle konuşmasıdır. Rukye yapan kişinin, Hz. Peygamber'in “Düşmanla karşılaşmayı istemeyin.” sözünü uygulamak için kovmak ve uzaklaştırmak niyetiyle okuması gerekir. Allah da şöyle buyurmuştur: “Şeytan, sizin düşmanınızdır.”¹⁰⁹

İkinci olarak: cinin geldiği nasıl anlaşılır? Cin geldiğinde şu alametleri gösterir:

1. Gözlerin kapatılması, gözlerin iyice açılması, gözlerin devamlı açılıp kapanması veya ellerin gözlerin üzerine konulması.
2. Vücutta şiddetli bir titreme veya kol ve bacaklarda hafif bir titreme.
3. Aşırı bir sarsılma.
4. Bağırma ve feryat etme.

¹⁰⁸ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 5, s. 1110.

¹⁰⁹ Fatır 35/6.

5. Adını açıklama.

Üçüncü olarak da şu sorular sorularak onunla konuşmaya başlanabilir.

- a. Adın ne? Hangi dine inanıyorsun?
- b. Bu bedene girme sebebin nedir?
- c. Bu bedende senden başkası var mı?
- d. Bir büyücüyle birlikte mi çalışıyorsun?
- e. Bu beden neresinde duruyorsun?

Dördüncü olarak ise eğer cin Müslüman'sa davranışımız nasıl olmalıdır? Eğer cin Müslüman'sa, ona karşı terğib (teşvik etme) ve terhib (korkutma) metodu kullanılır. Ona girme sebebine göre davranılır. Girme sebebi, insanın ona zulmetmesi ise, onu görmediği söylenir. Kasten eziyet etmeyen kimseye ceza vermenin doğru olmadığı hatırlatılır.¹¹⁰

Vahid Abdusselam Bâli aynı eserinde rahatsızlığı olan kişinin yapması gerektiği rukye öncesi ve sonrası bazı talimatlar vermektedir. Kişiye tavsiye edilen şeyler şunlardır:

1. Namazı sürekli cemaatle kılması.
2. Müzik, şarkı, türkü dinlememesi ve televizyon seyretmemesi.
3. Yatmadan önce abdest alması ve Âyet'el Kürsî'yi okuması.
4. Kaldığı evin duvarlarına ruh taşıyan şeylerin resimlerini asmaması.
5. Her şeye besmele çekmesi.

¹¹⁰ Vahid Bâli - İbrahim Emin, **Cin, Şeytan, Büyü ve Nazar'dan Korunma**, 7. Bs., Kervan Yayın, Konya, t.y., s. 87-98.

6. ‘‘Lâilâhe illallah’’ı çok söylemesi.
7. Yatmadan önce, Saffat ve Duhân sûrelerini okuması veya dinlemesi.
8. Sabahleyin, Yâsîn, Râhmân ve Ma’âric sûrelerini okuması,
9. Yalnız yatmaması.
10. Sabah ve akşam zikirlerine devam etmesi veya onları dinlemesi.
11. Dinin emrettiği şekilde örtünmesi ve evden koku sürünerek çıkmaması, tabi hasta, kadın ise bunu söylesin.
12. Bu sûreleri, Kur’an’daki sırasına göre, cd veya flash belleğe kaydetmesi ve her gün dört ya da altı kere dinlemesi gerektiği söylenir. Dinlenmesi gereken sûreler şunlardır:

Fatiha- Bakara – Al-i İmran – En’am – Hud – Kehf – Hicr – Secde – Ahzab – Yâsîn
Saffat – Fussilet – Duhân – Feth – Hucurat – Kâf – Zariyat – Rahman – Haşr – Saff –
Cumû’a – Munafikun – Mülk – Meaâric – Cin – Tekvir – İnfitar – Buruc – Târik –
A’lâ – Gâşiye – Fecr – Beled – Zelzele – Karia – Humeze – Kafirun – Mesed – İhlas
Felak – Nas.¹¹¹

Uygulamada İslami açıdan bir sorun görülmemekte hatta rukye hadislerine uygunluğu göze çarpmaktadır.

Rukye esnasında okunan ayetleri aşağıdaki hadise uygun olarak yaptıkları anlaşılmaktadır.

أَبِي لَيْلَى قَالَ: كُنْتُ جَالِسًا عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ جَاءَهُ أَعْرَابِيٌّ فَقَالَ: إِنَّ لِي
أَخًا وَجِعًا، قَالَ: «مَا وَجَعُ أَخِيكَ؟» قَالَ: بِهِ لَمَمٌ، قَالَ: «أَذْهَبُ فَاتِنِّي بِهِ». قَالَ: فَذَهَبَ فَجَاءَ بِهِ،
فَأَجْلَسَهُ بَيْنَ يَدَيْهِ، فَسَمِعْتُهُ عَوْدَهُ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ، وَأَرْبَعِ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ الْبَقْرَةِ، وَآيَتَيْنِ مِنْ

¹¹¹ Bâlî - Emin, Cin, Şeytan, Büyü ve Nazar’dan Korunma, s. 100-101.

وَسَطِهَا، {وَالْهُكْمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ} [البقرة: 163] ، وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ، وَثَلَاثَ آيَاتٍ مِنْ خَاتِمَتِهَا، وَآيَةَ مِنْ آلِ عِمْرَانَ أَحْسِبُهُ قَالَ: {شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ} [آل عمران: 18] وَآيَةَ مِنَ الْأَعْرَافِ: {إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ} [الأعراف: 54] الْآيَةَ، وَآيَةَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، {وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ} [المؤمنون: 117] ، وَآيَةَ مِنَ الْجَنِّ، {وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا} [الجن: 3] ، وَعَشْرَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ الصَّافَّاتِ، وَثَلَاثَ آيَاتٍ مِنْ آخِرِ الْحَشْرِ، وَقُلُّهُ اللَّهُ أَحَدٌ، وَالْمَعْوَدَتَيْنِ، فَقَامَ الْأَعْرَابِيُّ، قَدْ بَرَأَ لَيْسَ بِهِ بَأْسٌ

Ebû Leylâ (r.a.) dedi ki: Ben Nebi (s.a.s) ile birlikte oturuyordum, ansızın bir bedevi çıkageldi ve rahatsızlığı olan bir kardeşi olduğunu söyledi. Dedi ki (s.a.s):”Kardeşinin neyi var?”. Bedevi bir nevi delilik olduğunu söyledi. Hz. Peygamber “Git onu getir, buyurdu.”. Gidip kardeşini getirdi ve onu Hz. Peygamber’in önüne oturttu. Ben Hz. Peygamber’in Allah’a sığınarak şu ayetleri okuduğunu duydum. Bakara Sûresinin ilk dört âyeti, ortasından iki âyet, âyete’l-Kursî, sonundan üç âyet, Âl-i İmrân’dan bir âyet, Â’raf Sûresi’nden bir âyet, Mü’minîn Sûresi’nden bir âyet, Cin Sûresi’nden bir âyet, Sâffât Sûresi’nden on âyet, Haşır Sûresi’nin sonundan üç âyet, İhlâs Sûresi ve Mu’avvizeteyn Sûreleri. Bedevi ayağa kalktı ve hiçbir rahatsızlığı kalmadı.¹¹²

Bâlî aynı zamanda kitabında yukarıda bahsettiği uygulama şekline pratik örnekler de verir:

“Bana, vücudundaki bir ağrıdan şikâyet eden bir genç kız geldi. Hastalığı teşhis ettikten ve cin çarpması olduğunu anladıktan sonra ona rukye ayetlerini okudum. O, kolunda bir uyuşma hissetti. Ona yukarıda geçen talimatları verdim. Ve iki hafta sonra da gelmesini söyledim.

Genç kız iki hafta sonra geldi ve bütün talimatları uyguladığını söyledi. Ona rukyeyi okudum. Adı Zeynep Abdulmevcud olan bir kadın cin geldi.(Genç kızın ağzından konuşmaya başladı)

- Dinin nedir? Diye sordum.

¹¹² Ebû Abdullah Muhammed b. Yezîd el-Kazvîni İbn Mace, **Sünen**, thk. Muhammed Fuad Abdalbaki, Daru’l-İhyai’l-Kutubi’l-Arabi, Beyrut, t.y., “Tıp”, 46.

- İslam, dedi.
- Kur'an, Müslüman cine tesir eder mi?
- Evet.
- Cine tesir eden sûreler hangileridir?
- Okunmasını emrettiği sûreler, Yâsin, Duhân, Saffat ve Cin.
- Peki, Bakara sûresi?
- Evet. O da cinlere tesir eder ve onları yakar.
- İlk defada eve gittiğinde falanca insan kadının yanında ne yaptın?
- O, talimatları uygulayınca, çok zayıfladım. Çünkü o, Kur'an okuyor, Kur'an beni rahatsız ediyor. Yemek yerken besmele çekiyor. Ben onunla birlikte yemek yiyemiyorum. Eğer yemeğin başında unutursa: "Başında ve sonunda Bismillah" diyor, ben yediklerimi kusuyorum.
- Cinle şeytan arasındaki fark nedir?
- Şeytan da cindir, ancak o kâfirdir ve âsidir.

Sonra o:

- Beni bırak, dedi. Ben de:
- Nereden çıkacaksın? dedim.
- Ağzından, diye cevap verdi ve "Es-Selamu aleykum." diyerek ayrıldı. Lütuf sadece Allah'tandır.

- Bu konuşma kayıtlıdır hatta arkadaşlar arasında dolaşmaktadır.”¹¹³

Hz. Peygamber’in rukye yapması, yaptırması, nasıl yapılacağını öğrettiği ile alakalı hadis rivayetlerine geçmeden önce, rukye yapılmasına sebep olan cin/şeytan tasallutunun insana verdiği zararları ve etkilerini incelememiz uygun olacaktır.

5. CİN/ŞEYTAN TASALLUTUNUN ZARARLARI VE İNSAN BEDENİNE ETKİLERİ

Cin şeytan tasallutunun zararları ve etkilerini ele alırken, ehli kitapta cin musallatı ve etkilerini, şeytanın musallat olmasının ve zarar verebilmesinin âyetlerde geçmesini ve şeytanın musallat olmasının ve zarar verebilmesinin hadislerdeki ifadelerini ele alarak ikinci bölüme geçmeyi uygun bulduk.

5.1 Ehli Kitap Olan Hıristiyanlarda Cin Musallatı ve Etkileri

Hıristiyan dünyasında konuyla ilgili yapılan çalışmalarının temelinde de insanların üzerinde cinlerin/şeytanların etkisi olduğu kabul edilmektedir. Hıristiyanların bu inancını İncil kaynaklı ele aldığımızda Yahudilerin de işin içine katıldığını görürüz:

“Yahudiler ona cevap verin” dediler: “Sen Samiriyelisin ve sende cin var, dediğimiz doğru değil mi?” Hz. İsa’da, kendilerine şöyle cevap vermişti: “Bende cin yoktur fakat babama hürmet ederim, siz beni tahkir ediyorsunuz” “Size şeriat-ı Musa vermedi mi? Ve sizden kimse şeriatı yapmıyor. Neden beni öldürmeye çalışıyorsunuz? Halk da cevap verdi: “Sende cin var, kim seni öldürmeye çalışıyor?”¹¹⁴

Ayrıca Yuhanna İncilinde tesbit edildiğine göre; Yahudilerin birçoğu, Hz. İsa’da cin var, o delidir, onu dinlemeyin, diyerek halkı engellemeye çalışıyorlardı. Fakat Hz. İsa’nın mucizesini gören bir kısım Yahudiler de tereddüt içindeydiler ve “Bunlar cine

¹¹³ Bâî - Emin, **Cin, Şeytan, Büyü ve Nazar’dan Korunma**, s. 107-108.

¹¹⁴ Yuhanna İncili, 17/19-20.

tutulmuş bir adamın sözleri değil. Körlerin gözlerini cinler açabilir mi?” diye soruyorlardı¹¹⁵.

Yukarıda Yuhanna İncili'nde geçen ifadelerden buna inanan Hıristiyanların, inançları gereği cinlerin insan bedenine girebildiğini kabul ettikleri görülmektedir. Ayrıca Yahudilerin de cinlerin insan bedenine etki ettiğini kabul ettikleri, fakat cinlerin güçlerinin kör olan bir adamın gözlerini açmaya yetemeyeceği düşüncesinde oldukları anlaşılıyor. Bu aynı zamanda, o sırada yaşayan Yahudi toplumunun, cinlerle haşır-neşir olan kişilerin, kör olan bir kimsenin gözlerini iyileştirebileceğini kabul etmediğini gösteriyor. Ayrıca İncillerde, Yahudilerin, kendilerine dini tebliğ eden Hz. Yahya aleyhisselam'ın da deli veya cinli olduğunu iddia ettikleri görülmektedir:

‘Zira Vaftizci Yahya, ekmek yemeyerek ve şarap içmeyerek gelmiştir; onda cin var, diyorsunuz.’¹¹⁶. Tam o sırada havrada bulunan ve kötü ruha tutulmuş bir adam: “Ey Nasıralı İsa, bizden ne istiyorsun?” diye bağırdı. “Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum, Tanrı'nın Kutsalı'sın sen!” İsa, “Sus, çık adamdan!” diyerek kötü ruhu azarladı. Kötü ruh adamı sarstı ve büyük bir çılgılık atarak içinden çıktı. Herkes şaşır kaldı. Birbirlerine, “Bu nasıl şey?” diye sormaya başladılar. “Yepyeni bir öğreti! Kötü ruhlara bile yetkiyle buyruk veriyor, onlar da sözünü dinliyor.”¹¹⁷

Hıristiyan kaynaklarında cinin insan bedenine girmesi ve rahatsızlık vermesi yukarıda açıkça görülmektedir. Hz. İsa'nın kötü ruhu çıkarması Hıristiyanlıkta rukye uygulamasının örneğidir. Hıristiyanlardaki cinlerin/şeytanların zararlarıyla ilgili kaynaklara baktıktan sonra, âyet ve hadislerde bu konunun nasıl geçtiğine bakabiliriz.

5.2 Şeytan'ın Musallat Olmasının ve Zarar Verebilmesinin Âyetlerde Geçmesi

Şeytanın insanoğluna musallat olup zarar verebildiğini Kur'an'ı Kerim ayetlerinde görebilmekteyiz. Bu âyetlerden birkaçını zikretmemiz kifayetli olacaktır.

¹¹⁵ Yuhanna İncili, 10/ 19-21.

¹¹⁶ Luka, 7/28-34.

¹¹⁷ Markos, 1/23-27.

" الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ".

Faiz yiyenler, şeytanın çarptığı kimsenin kalkışı gibi kalkabilirler. Bu, onların, "Alışveriş de faiz gibidir" demeleri sebebiyledir. Ancak Allah, alışverişi helâl, faizi haram kıldı. Bundan böyle kime Rabbinden bir öğüt gelir de (o öğüte uyararak) faizden vazgeçerse, artık önceden aldığı onun olur. Durumu da Allah'a kalmıştır. (Allah, onu affeder.) Kim tekrar (faize) dönerse, işte onlar ateş ehlidir, orada ebedî kalacaklardır."¹¹⁸

Kurtubî bu âyeti açıklarken, "bu âyet şeytanın insana cinnet (hastalık nöbeti) geçirtmeyeceğini savunan¹¹⁹, bunun insanın tabiatından gelen bir şey olduğunu iddia ederek, cin çarpması sebebiyle sara olanları inkâr eden bozguncu, inkârcılar üzerine delildir" demektedir. Ayrıca âyetin açıkça ifade edildiğini ve inkâr edenlerin aksini söyleyemeye bir yol bulamayacaklarını da belirtmiştir.¹²⁰

Diyanet İşleri Başkanlığınca bir komisyon tarafından hazırlanan Kur'an'ın meâl ve tefsiri yapılan kitapta bu âyet: Faiz yiyenlerin şeytanların çarpıp sersemlettiği kimseler gibi kalkacağı şeklinde tercüme edilmiştir.¹²¹ Aslı olmayan şeye benzetme yapılamayacağı düşünülürse, şeytanların çarparak onlarda sara hastalığına sebep olabilecekleri âyette açıkça belirtilmiştir.

Şeytan/cinin zarar verdiği delil teşkil eden başka bir âyet ise şöyledir:

وَأَذْكُرُ عَبْدًا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ

¹¹⁸ Bakara, 2/275.

¹¹⁹ Bunlardan birisi de Muhammed Gazzâli'dir, Ebû Muhammed Gazzâli, **Fıkıhçılara ve Hadisçilere Göre Nebvî Sünnet**, 7. Bs., Ekin Yayınları, İstanbul 2016, s. 139.

¹²⁰ Muhammed b. Ahmed el-Kurtubî, **el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'an**, Dâru'l-Kutubi'l-Mısriyye, Kahire 1964, C. 3, s. 355.

¹²¹ Hayrettin Kahraman vd., **Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2007, C. 1, s. 429.

Bizim kulumuz Eyyûb'u da zikret. "O, Rabb'ine, "Şeytan bana sıkıntı ve acı vermektedir." diye seslenmişti."¹²²

Yukarıdaki âyette tevile ihtiyaç duyulmayacak şekilde açıkça şeytanın sıkıntı ve acı verebildiği geçmektedir. Hz. Eyyub'a sıkıntı ve acı verebilen şeytan, Allah'ın izni ile imtihan gereği diğer insanlara da zarar verebilir. Böyle bir sıkıntı durumundan kurtulma yolunun, Hz. Eyyub gibi Allah'a dua edilmesi gerektiğine de bu âyette işaret edilmektedir. Bu Kur'an ayetlerinin yanı sıra cinlerin/şeytanların insana zarar verip veremeyeceğiyle ilgili Kur'an'ın beyanı olan hadislerle de bakmamız yerinde olacaktır.

5.3 Şeytan'ın Musallat Olmasının ve Zarar Verebilmesinin Hadislerde Geçmesi

Şeytan'ın insan bedenine etkileriyle alakalı ayetleri yukarıda gördük. Bu ayetlerin tafsilatı ise hadislerde geçmektedir:

عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْمَسْجِدِ وَعِنْدَهُ أَرْوَاجُهُ فَرَحْنُ، فَقَالَ لَصَفِيَّةَ بِنْتِ حَيٍّ لَا تَعْجَلِي حَتَّى أَنْصِرَفَ مَعَكَ، وَكَانَ بَيْتُهَا فِي دَارِ أُسَامَةَ، فَخَرَجَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَعَهَا، فَلَقِيَهُ رَجُلَانِ مِنَ الْأَنْصَارِ فَنظَرَا إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ أَجَارَا، وَقَالَ لَهُمَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «تَعَالِيَا إِنَّهَا صَفِيَّةُ بِنْتِ حَيٍّ»، قَالَا: سُبْحَانَ اللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: «إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِنَ الْإِنْسَانِ مَجْرَى الدَّمِ، وَإِنِّي خَشِيتُ أَنْ يُلْقِيَ فِي أَنْفُسِكُمَا شَيْئًا»

Ali İbn Hüseyin (r.a.) dedi ki: "Peygamber Efendimiz (s.a.s) mescitteydi ve yanından eşleri ayrıldılar. Safiye'ye dedi ki, gel seninle beraber gidelim. Peygamber (s.a.s) ile beraber çıktılar. Ensar'dan iki kişi ile karşılaştılar, o iki kişi peygamber efendimize baktı. Hz. Peygamber o iki kişiye dedi ki bu Safiye Binti Huyey'dir. O iki kişi de dedi ki: Subhanallah ey Allah'ın Rasulü. Bunun üzerine Hz. Peygamber, şeytan insanın damarlarında kan gibi gezer; ben size bir şey atmasından (aklınıza kötü bir fikir gelmesinden) korktum."¹²³

¹²² Sâd 38/ 41.

¹²³ Buhârî, el-Câmiu's-Sahîh, "İ'tikaf", 11.

Yukarıdaki hadis iki farklı senedle beraber Sahih-i Buhari’de zikredilmiştir. Bu hadiste Hz. Peygamber’in şeytanın etkisi konusunda arkadaşlarını uyardığına şahit olunmaktadır. O şeytanın insanın damarlarında gezebileceğini ve aklına kötü düşünceler getirebileceğini söyleyerek, yanlış anlaşılmalara önüne geçmek istemiş olabilir. Aslında bu Allah’ın, şeytanın vesvesesinden yine kendisine sığınmamızı istediği âyetin¹²⁴ Rasulûllah tarafından beyanıdır. Bir başka hadis ise şöyledir:

عَنْ أَبِي الْيَسْرِ، أَنَّ رَسُولَ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَدْعُو: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَذْمِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ التَّرْدِي، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْغَرَقِ، وَالْحَرَقِ، وَالْهَرَمِ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ يَتَخَبَّطَنِي الشَّيْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ فِي سَبِيلِكَ مُذْبِرًا، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ لَدِيغًا»

Ebû el-Yeseri; Peygamber sallallahu aleyhi vesellem şöyle dua ederdi: “Allah’ım yıkılmaktan (düşkün olmaktan), durumumun kötüleşmesinden, boğulmaktan, yanmaktan, haramdan, aşırı ihtiyarlıktan ve ölümüm esnasında şeytanın beni çarpmasından sana sığınıyorum. Allah’ım senin yolundan yüz çevirerek kötü bir şekilde ölmekten sana sığınırım.”¹²⁵

Hz. Peygamber’in ölüm esnasında şeytanın çarpmasından Allah’a sığınması, kişinin ölüm vaktinde şeytanın etkisinde olabileceğini göstermektedir. Sığınma ancak tehlikenin olduğu durumlarda, korunma amacıyla başvurulmuş yer ya da kişilere olur. Şeytanın etkisi olmasaydı Hz. Peygamber böyle bir duruma düşmekten Allah’a sığınmazdı. Bu hadis de şeytanların/cinlerin insan bedenindeki etkilerinden bir başkasına delâlet etmektedir. Bu etkilerden ve zararlardan korunmanın, öncelikli olarak Hz. Peygamber’in öğretmiş olduğu dualar ile Allah’a sığınmaktan geçeceği söylenebilir.

İslam’da cinlerin ve şeytanların insanlara zarar verebilecekleri kabul edilmiştir. Fakat bunların verecekleri zararlardan korunabilmek için, büyücü, kâhin, kam ya da başka kişilerin yaptıkları tılsımlara güvenilmesi dinde reddedilmiş, gerçek sığınılması gerekenin Allah olduğu özellikle vurgulanmıştır. Bu meyanda gerek Kur’an’da

¹²⁴ İnsanların kalplerine vesvese veren sinsi şeytanın şerrinden (Allah’a sığınırım) Nas 114/4.

¹²⁵ Ebû Dâvûd, **Sünen**, “Vitr”, 32.

gerekse Sünnet'te sığınma (isti'aze) misalleri verilmiş ve bu şekilde Allah Teâlâ'ya sığınılması istenmiştir¹²⁶

Allah, hayatımızda bir işe başlarken, ibadet ederken hatta Kur'an'ı okurken bile şeytandan kendisine sığınmamızı emretmektedir.¹²⁷ Zarar vermesinden korunmak için kendisinden Allah'a sığındığımız, düşmanımız olan şeytandan¹²⁸ başkası değildir. Allah bize şeytanın aidiyet olarak da cinlerden olduğunu bildirmektedir.¹²⁹ Âyet ve hadislerde geçen şeytandan korunma ile ilgili duaların, aynı zamanda cinlerin zararlarından korunma anlamına geldiği de anlaşılabilir. Ayrıca şeytanla kastedilen iman etmeyen cinler bizim düşmanımızdır ve onun yardımcılarıdır. Onun mücadelesinde tek başına olmadığı ise şu âyetten anlaşılmaktadır:

“(Haydi) Onlardan gücünün yettiğinin ayağını çağırınla kaydır. Atlıların ve yayalarını onların üzerine yürü. Onların mallarına ve evlatlarına ortak ol. Onlara vaatlerde bulun. Hâlbuki şeytan onlara aldatmadan başka bir şey vadetmez.”¹³⁰

Allah'ın bizi uyardığı ve sakınmamızı istediği şeytanlar/cinler topluluğunun üzerimize psikolojik ve fiziksel rahatsızlık verdiğinin göstergesi de Eyûb'un (a.s) Rabb'imize nidasıdır.¹³¹ Bunu yanı sıra rukye ile bu rahatsızlıklardan sünnette geçen uygulanış biçimi ile nasıl kurtulunacağına geçmeden önce hadislerdeki geçen şeytanların/cinlerin verdikleri zarar çeşitlerinden birkaçını inceleyebiliriz.

Bazı insanlarda sebepsiz korkular oluşmakta ve bunun nedeni bilememektedir. Bu korkuların bir kısmı psikolojik etmenlere bağlı olmakla birlikte, bazı insanların hissettiği bu korkular, şeytanların/cinlerin korku rahatsızlığı vermesi sonucu olabilir.

Şeytanların/cinlerin verdiği korku rahatsızlığını Allah şöyle bildirmektedir:

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا اللَّهَ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

¹²⁶ Çelik, **İslam'ın Kabul veya Reddedtiği Halk İnançları**, s. 89.

¹²⁷ Kur'an okuyacağın vakit, o kovulmuş şeytandan Allah'a sığın. Nahl 16/98.

¹²⁸ Şüphesiz şeytan sizin için bir düşmandır. Öyle ise (siz de) onu düşman tanıyın. Fatır 35/6.

¹²⁹ İblis'ten başka hepsi secde etmişti. O, cinlerden idi. Kehf 18/18.

¹³⁰ İsrâ 17/64.

¹³¹ Sâd 38 /41.

“Muhakkak o şeytan sizi ancak kendi dostlarından korkutur, mümin iseniz onlardan korkmayın, benden korkun.”¹³²

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

“Şeytan içinize yoksulluk korkusu düşürür ve çirkin şeyler yapmanızı emreder. Allah ise kendinden bir bağışlama ve lütuf sözü vermektedir. Allah her şeyi kuşatmakta ve her şeyi bilmektedir.”¹³³

Yukarıdaki âyetlerde şeytanın kalbe korku duygusunu verdiği geçmektedir. Ancak şeytan sadece korku vermekle kalmayıp sebepsiz, yersiz üzüntü de vermektedir.

إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

“O gizli konuşmalar (o fiskos) yalnızca şeytandandır; inananları üzme için; oysa Allah'ın izni olmadan onlara bir zarar verecek değildir. Mü'minler de onun için hep Allah'a dayansınlar.”¹³⁴

Âyette geçtiği gibi şeytanın inananları üzme için korkuya sebep olacağı anlatılırken aynı zamanda Allah'ın izni olmadan zarar veremeyeceğinden de bahsedilerek, Allah'a güvenmeleri gerektiği bildirilmiştir. Şeytanlar/cinler vesvese rahatsızlığı da verebilmektedirler.

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ

“O gizlice vesvese verenin şerrinden. Öyle ki insanlara vesvese verir.”¹³⁵

Kaynağı şeytanlar/cinler sebebiyle oluşmuş olan, rahatsızlığın şifasının da Allah'a sığınılması olduğunu âyetten öğrenmekteyiz. Onlar insanlara vesvese vererek rahatsız etmelerinin yanında unutkanlık rahatsızlığı da verebilmektedirler.

¹³² Âl-i İmrân 3/175

¹³³ Bakara 2/268

¹³⁴ Mücadele 58/10.

¹³⁵ Nâs 114/4-5.

فَأَنسِيَهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ۝

“Şeytan ona rabbini zikretmeyi unutturdu böylece zindanda birkaç sene kaldı”¹³⁶

فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنسَانِيَهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ

“Balığı unuttum, onu bana unutturan şeytandan başkası değil”¹³⁷

Yukarıdaki iki âyette de şeytanın unutkanlığa sebep olduğu geçmektedir. Bu da şeytanın bu yönde etkisinin olduğunu göstermektedir. Şeytanlar bilinç bulanıklığı (konfuzyon) rahatsızlığı da verebilmektedirler. Aşağıda ki âyette gösterildiği gibi:

قُلْ أَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانًا لَّهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَىٰ انْتِنًا قُلْ إِنْ هَدَىٰ اللَّهُ هُوَ الْهُدَىٰ وَأَمِرْنَا لِنُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

“De ki: Allah’ı bırakıp, bize fayda ve zarar veremeyecek olan şeylere mi duâ edelim? Allah bizi doğru yola ilettikten sonra gerimi (küfre) dönelim, arkadaşları hidâyete çağırırken, şeytanların kendisini hevasına uymaya çağırıp, yeryüzünde şaşkın bıraktığı kimse gibi mi olalım? De ki: Allah’ın hidayeti doğru yolun ta kendisidir. Bize âlemlerin rabbine teslim olmamız emredilmiştir.”¹³⁸

Diyaret İşleri Başkanlığı tarafından hazırlatılan "Kur'an Yolu" adlı tefsirinde Müslüman olan kişileri dinden dönmeye davet eden müşrikler, onların akıllarını çelip yollarını saptıran şeytanlara, onlara inananların durumu ise şeytanların veya cinlerin onları aldatması veya büyüyle akli dengeleri bozulduğu için yollarını kaybeden, şaşkın bir durumda kalan kimselere benzetilmiştir. Âyet, şeytanların/cinlerin aldatma yaparak ya da büyüleyerek insanların akli dengelerini bozabileceklerini, hatta ne yapacaklarını bilemez duruma getirebilecekleri şeklinde tefsir edilmiştir.¹³⁹

¹³⁶ Yusuf 12/42.

¹³⁷ Kehf 18/63.

¹³⁸ En'am 6/71.

¹³⁹ Karaman vd., Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir, C. 2, s. 427.

Cinler/şeytanlar insanların akli dengelerinin bozmalarının yanında onları tahrik ederek de rahatsızlık vermektedirler. Aşağıdaki âyette şöyle buyurulmaktadır.

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَوْرَهُمْ آزًا

“Kâfirlerin başına, onları durmadan (günaha ve azgınlığa) tahrik eden şeytanları gönderdiğimizini görmedin mi?”¹⁴⁰

Daha önce zikri geçen bu âyet aynı zamanda sâra rahatsızlığına da yol açabilmektedirler. Kur’an’da bu husus şöyle ifade edilir:

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ

“Faiz yiyenler mahşerde ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar.”¹⁴¹

Bu âyet şeytanların/cinlerin etkileriyle sersemleştirdiği, sara hastalarının durumuna benzetme yapmıştır. Bu da onların bu rahatsızlığa sebep olduklarına bir gösterge teşkil etmektedir. Şeytanlar/cinler insanlar üzerinde kızgınlığa da yol açabilmektedir.

فَوَكَرَهُ مُوسَى فَقَضَىٰ عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ

“Mûsâ ona bir yumruk vurdu (elini yumruk yapıp itti) ve onun ölümüne sebep oldu. Mûsâ, “Bu şeytanın işidir. O, gerçekten apaçık bir saptırıcı düşmandır.” dedi.”¹⁴²

Hız. Musa bir anlık öfkeyle adama vurup, ölmesine sebep olduktan sonra buna şeytanın sebep oluşunu ve onun işlerinden biri olduğunu söylemesi, şeytanın bu noktada da etki edeceği bakış açısına bizi getirmektedir.

Yukarıda şeytanların/cinlerin insana etki etmeleri, rahatsızlık verebilmeleri ile ilgili hadis ve ayetleri gördükten sonra, bu sıkıntılardan kurtulmak için sünnette olan rukye uygulamasına bakmamızın gereği hasıl olmuştur.

¹⁴⁰ Meryem 19/83.

¹⁴¹ Bakara 2/275.

¹⁴² Kasas 28/15.

2. BÖLÜM

ASR-I SAADET'TE RUKYE VE UYGULAMALARI

Sünnet olan rukye konusunda yurdumuzda teorik olarak az sayıda çalışma yapılmış olmakla birlikte pratikte yapılan uygulamalarla ilgili çalışma yapılmadığı bilinmektedir. Bizim bu bölümde sünnette olan rukye uygulamalarına tekrar ele almamızın nedeni, sünnet olan rukye uygulamasının varlığının pekiştirilmesi ve Anadolu'da yapılan rukye uygulamalarıyla kıyaslanabilmesi amacı taşımaktadır. Ayrıca Anadolu'da yapılan rukye vb. uygulamaları ele alırken Hz. Peygamber'in yapmış olduğu uygulamalara değinilmesi konunun bütünlüğü açısından da önemlidir.

1. HZ. PEYGAMBER VE RUKYE

Rasulullah (s.a.s)'ın hadislerinin Müslümanlar için Kur'an'dan sonraki ikinci kaynak olması, her konuda olduğu gibi rukye konusunda da onlara başvurmayı zorunlu kılmaktadır. Bu açıdan Hz. Peygamber'in rukyeye bakışının ne olduğunu tespit etmek ve ardından Allah Rasulü'nün uygulamalarına bakmak yerinde olacaktır. Biz çalışmamızda diğer çalışmalara kapı aralama adına her başlık altında birkaç örnekle yetineceğiz.

1.1 Rasulullah (s.a.s)'ın Bir Dönem Rukye'yi Hoş Görmemesi ve Yasaklaması

Rasulullah (s.a.s) bir dönem rukyeyi hoş görmemiş ve hatta yasaklamıştır. Bu duruma sebep teşkil edecek olan şeyin yaptığımız araştırmalarda bazı rukye uygulamalarının içerik açısından şirke götürecek uygulamalarla-birinci bölümde geçtiği üzere- yapılması olduğunu söyleyebiliriz.

حَدَّثَنَا ابْنُ عَبَّاسٍ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " عُرِضَتْ عَلَيَّ الْأُمَمُ، فَجَعَلَ النَّبِيُّ وَالنَّبِيَّانِ يَمُرُّونَ مَعَهُمُ الرَّهْطُ، وَالنَّبِيُّ لَيْسَ مَعَهُ أَحَدٌ، حَتَّى رُفِعَ لِي سَوَادٌ عَظِيمٌ، قُلْتُ: مَا هَذَا؟ أُمَّتِي هَذِهِ؟ قِيلَ: بَلْ هَذَا مُوسَى وَقَوْمُهُ، قِيلَ: انْظُرْ إِلَى الْأُفُقِ، فَإِذَا سَوَادٌ يَمَلَأُ الْأُفُقَ، ثُمَّ قِيلَ لِي: انْظُرْ هَا هُنَا وَهَذَا هُنَا فِي آفَاقِ السَّمَاءِ، فَإِذَا سَوَادٌ قَدْ مَلَأَ الْأُفُقَ، قِيلَ: هَذِهِ أُمَّتُكَ، وَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ هُوَ لَاءٍ سَبْعُونَ أَلْفًا بِغَيْرِ حِسَابٍ " ثُمَّ دَخَلَ وَلَمْ يُبَيِّنْ لَهُمْ، فَأَفَاضَ الْقَوْمُ، وَقَالُوا: نَحْنُ

الَّذِينَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَاتَّبَعْنَا رَسُولَهُ، فَتَحْنُ هُمْ، أَوْ أَوْلَادَنَا الَّذِينَ وُلِدُوا فِي الْإِسْلَامِ، فَاتْنَا وَوُلِدْنَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ، فَبَلَغَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَخَرَجَ، فَقَالَ: «هُمُ الَّذِينَ لَا يَسْتَرْقُونَ، وَلَا يَتَطَيَّرُونَ، وَلَا يَكْتُؤُونَ، وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ» فَقَالَ عَكَاشَةُ بْنُ مَحْصَنٍ: أَمِنْهُمْ أَنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «نَعَمْ» فَقَامَ آخَرُ فَقَالَ: أَمِنْهُمْ أَنَا؟ قَالَ: «سَبَقَكَ بِهَا عَكَاشَةُ»

İbn'u Abbas (r.a.); Hz Peygamber şöyle buyurdu, dedi: “Bana ümmetler gösterildi bir peygamber, iki peygamber ve onlarla beraber birkaç ümmeti geçiyor bazı peygamberlerin hiçbir ümmeti yok bir peygamber geldi çok büyük bir ümmeti var, dedim ki bu ne bu benim ümmetim mi ? "Bilakis." denildi. "Bu, Musa ve kavmidir." denildi ki "Bak ufuklara." Gördüm ki ufuklar da dolu. Sonra bana denildi ki:

“Tüm ufuklara bak.”. Baktım ki tüm ufuklar dolu. Denildi ki “Bu, senin ümmetindir. Bunlardan yetmiş bin kişi hesapsız cennete girecek.” Sonra geldiler beni tanımadılar. çoğunluğu geldi, dediler ki, " Allah'a iman ettik ve Rasulune tabi olduk. Biz onlarız ya da çocuklarımız İslam dini üzerinde doğdu. Bizler de cahiliyede doğduk. Peygamber Efendimiz(s.a.s) tebliğ etti ve çıktı. Buyurdu : “ Onlar rukye yaptırmayanlar, uğursuzluğa inanmayanlar, dağlama yaptırmayanlardır ve sadece Allah'a tevekkül ederler. Ukkaşe b. Mihsen , "Ben onlardan mıyım ?" Dedi ki "Evet." sonra başkası kalktı" Ben onlardan mıyım ? " Dedi ki "Ukkaşe seni geçti."¹⁴³

Hz. Peygamber kendisi rukye yaparken, yaptırırken ve yapılmasını¹⁴⁴ tavsiye ederken¹⁴⁵, bu hadiste rukye yaptırmayanları hesapsız cennete gireceklerin içerisinde zikretmiştir. Bu hadiste geçen rukye yaptırmayanlardan kastedilen amaç her şeylerini rukyeye bağlayanlardır. Bu yüzden diğer batıl şeylerle beraber zikredilmiştir. Veli Atmaca, bu hadis hakkında şöyle bir yorum yapmaktadır: İlk zamlar Hz. Peygamber bu uygulamalara karşı katı tavır sergilerken sonradan sahabenin ilmi seviyesi artınca içerisinde sakınca bulunmayan rukyelere izin vermiştir.¹⁴⁶ Rukye, sebep olarak alınıp şifa Allah'tan beklenirse sorun olmayacaktır. Hadisin sonunda da "Allah'a tevekkül ederler." demesi bunu göstermektedir.

¹⁴³ Buhârî, *el-Câmiu's-Sahîh*, “Tıb”, 17.

¹⁴⁴ Sait Özçelik, *Hadislerde Okuyarak Tedâvi (Rukye)*, Rağbet Yayınları, İstanbul 2014, s. 32.

¹⁴⁵ Ateş, *Kur'ân ve Hadislere Göre Cinler ve Büyü*, s. 290.

¹⁴⁶ Atmaca, *Hadislerde Rukye*, s. 103.

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَّعَوَّذُ مِنَ الْجَانِّ وَعَيْنِ الْإِنْسَانِ حَتَّى نَزَلَتِ الْمُعَوَّذَاتَانِ فَلَمَّا نَزَلْنَا أَخَذَ بِهِمَا وَتَرَكَ مَا سِوَاهُمَا.

Cabir Ebû Sâid (r.a.) şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.s) muâvvizatan inene kadar insanların nazar vermesinden ve cinlerden Allah’a sığınırđı. Muâvvizatan indirildikten sonra bunlarla Allah’a sığındı diğerlerini terk etti.”¹⁴⁷

Bu rivayette de sanki Hz. Peygamber’in yalnızca muâvvizatan ile sığınma yaptığı anlaşılabilir. Fakat İbn’u Hacer, Hz. Peygamber’in bunlarla sığınma yapmasının daha çok tercih ettiği anlamına geleceğini söylemiş ve o şöyle demiştir: Bu rivayet Hz. Peygamber’in bu iki sure dışında sığınma yapılmasını reddettiğine delil değildir. Bilakis bunlarla Allah’a sığınmak önceliklidir. Esas olan diğer sığınma dualarıyla da Allah’a sığınılması delillerle sabittir.¹⁴⁸

Ayrıca Veli Atmaca’nın bu husustaki tespitlerine baktığımızda: “Rukyenin yasaklandığına dair rivayetleri verdikten sonra Cibril’in peygamberimize rukye yaptığı meselesini müteakiben Rasûlullah’ın bizzat yaptığı rukye hadislerini de nakletmiştik. Bundan sonraki başlıklar altında nakledeceğimiz hadislerle iki ana hususu vurgulamayı amaçlıyoruz. Bunlardan birisi, artık rukye yasağının kesin bir şekilde uygulama süresinin bittiği ve izin vermeye başlandığı, diğeri ise kendisi dışında bazı sahabîlerin de rukye yapmış olduğudur. Cibril ve Hz. Peygamber tarafından yapıldığını bildirdiğimiz rukye meselesinin, sadece ilâhi bir sır gibi Cibril ve Hz. Peygamber’le sınırlı tutulmaması gerektiğini örneklendirmek veya delillendirmek maksadıyla, hangi hastalık durumlarında rukyeye izin verildiğinin berraklık kazanması önemlidir.”¹⁴⁹ demiştir.

Sonuç olarak hadislerde rukye çalışmasında tespit edilen rivayetlerin hemen hemen tamamına yakını, ilk devir muteber hadis kaynaklarında yer almaktadır. Bu durum, konumuzla ilgili hadislerin hem sıhhati hem de geçmişte İslâm âlimlerinin bakış

¹⁴⁷ Muhammed b.İsa b. Sevre b. Musa b. Dahhak Tirmizî, **Sünen**, thk. Ahmed Muhammed Şakir, 2. Bs., Şirketun Mektebetun, Kahire 1975, “Tıb”, 16.

¹⁴⁸ Askalânî, **Fethu’l-Bârî Şerh Sahihi’l-Buhârî**, C. 11, s. 166.

¹⁴⁹ Atmaca, **Hadislerde Rukye**, s. 124.

açısına göre muteber olduğunu ifade eder.¹⁵⁰ Bu konuyla alakalı hadisleri¹⁵¹ taradığımızda bizi götüreceği nihâî nokta Hz. Peygamber'in rukyeyi bir dönem yasakladığı ve daha sonra mü'minlerde İslamî şuûrun oluşmasıyla serbest bıraktığı görülmektedir.

1.2 Peygamber Efendimizin Allah'ın Kitabı ile Rukye Yapmayı Emretmesi

Hz. Peygamber doğru olan yöntemler ile rukye yapılmasını önermiştir. Bu yöntemlerden biri de Allah'ın kitabı ile yapılan rukyedir. Allah'ın sözleriyle yine onun yardımını talep etmek rukyelerin en güzeli olarak da görülebilir.

Hz. Peygamber'in rukye yapan birisine yaptığı tavsiye şöyledir:

عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَخَلَ عَلَيْهَا وَامْرَأَةً تُعَالِجُهَا أَوْ تَرْقِيهَا،
فَقَالَ: «عَالِجِيهَا بِكِتَابِ اللَّهِ».

Hz.Aişe (r.a..a) şöyle demiştir: “Rasulûllah (s.a.s) bir kadının yanına geldi. Kadın tedavi ediyordu ya da rukye yapıyordu. Bunun üzerine peygamberimiz şöyle buyurdu : Onu Allah'ın kitabıyla tedavi et.”¹⁵²

Yukarıda gördüğümüz Hz. Peygamber'in kendisine muavvizat ile rukye yapması ve ileride geleceği üzere sahabenin Fatiha Suresi'yle rukye yapması, Hz. Peygamber'in bu hadisteki tavsiyesinde öncelikli olarak okunması gerekenin âyetler olacağı anlaşılabilir. Bunun yanı sıra bu hadis Allah'ın kitabındaki tüm ayetlerin şifa olduğu ve rukye yaparken okunabileceği anlamı da taşımaktadır.

Hz. Peygamber'in Allah'ın kitabı ile yaptığı rukye uygulamalarına gelecek başlıklarda ayrıntılı olarak değinileceğinden bu başlığın izahatını yeterli bulduk.

¹⁵⁰ Atmaca, **Hadislerde Rukye**, s. 346.

¹⁵¹ Ebû Dâvûd, **Sünen**, “Tib”, 17.

¹⁵² Muhammed b.Hibbân b. Muaz b. Ma'bed, Ebû Hâtim, **Sahîhu İbn Hibbân bi Tertîbi İbn Balabân**, "Rekâ ve't-Temâim", 11.

1.3 Hz. Peygamber (s.a.s)'in Ashabına Rukye Öğretileri

Hz. Peygamber'in ashabına rukye uygulamaları ile alakalı tavsiyeleri, rahatsızlık anında yapılmış olan tavsiyeler olarak görülmesi açısından değerlidir. Buradan hareketle rukye yaparken onun tavsiyelerine uymak, sünnetine tâbi¹⁵³ olmak olarak da görülebilir.

حَدَّثَنَا ثَابِتُ الْبُنَانِيُّ، قَالَ: قَالَ لِي يَا مُحَمَّدُ إِذَا اشْتُكَيْتَ فَضَعْ يَدَكَ حَيْثُ تَشْتَكِي، ثُمَّ قُلْ: بِسْمِ اللَّهِ، أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ مِنْ وَجَعِي هَذَا، ثُمَّ ارْفَعْ يَدَكَ ثُمَّ أَعِدْ ذَلِكَ وَتَرَا فَإِنَّ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ، حَدَّثَنِي أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدَّثَهُ بِذَلِكَ.

Sabit el-Bunani (r.a.) şöyle dedi: “Bana, ey Muhammed rahatsızlığın olduğu zaman elini rahatsızlığının olduğu yere koy ve şöyle de; “Allah’ın adıyla, bu rahatsızlığımın şerrinden Allah’ın izzet ve kudretine sığınırım.” Daha sonra elini kaldır ve tek sayı olacak şekilde tekrarla. “Enes İbn’u Malik Rasulûllah (s.a.s) bu şekilde bize söyledi, dedi.”¹⁵⁴

Başka bir rivayet de şöyledir:

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ، أَنَّهُ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ عُثْمَانُ: وَبِي وَجَعٌ قَدْ كَادَ يُهْلِكُنِي قَالَ: فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " امْسَحْهُ بِيَمِينِكَ سَبْعَ مَرَّاتٍ، وَقُلْ: أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ، مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ " قَالَ: «فَفَعَلْتُ ذَلِكَ، فَأَذْهَبَ اللَّهُ عَرِّيَّ وَجَلَّ مَا كَانَ بِي، فَلَمْ أَرَلْ أَمْرًا بِهِ أَهْلِي وَغَيْرَهُمْ»

Osman İbn’i Ebi el-Âs (r.a.) : "Neredeyse beni helak edecek bir ağrı vardı. Rasululûllah (s.a.s) bana şöyle buyurdu." dedi. "Sağ elinle, orayı yedi defa mesh et ve şöyle de: Bulduğum bu durumun şerrinden Allah'ın izzet ve kudretine sığınırım".

¹⁵³ Âl-i İmrân 3/31.

¹⁵⁴ Tirmizî, Sünen, “Daavât”, 143.

Osman İbn’i Ebi el-Âs (r.a.), dedi ki: “Rasûlullah (s.a.s) dediğini yaptım, Allah bendeki sancıyı (ağrıyı) giderdi. Ben de hâlâ aileme ve başkalarına böyle yapmalarını emrediyorum.”¹⁵⁵

Bu hadiste geçtiği şekliyle yapılan rukyeden anında sonuç alınabileceği gibi, yapılan uygulamadan sonraki süreçte de Allah’tan şifa beklenebilir. Bu rukyenin yalnızca hastalığın iyileşmesine sebep olduğundan ve rahatsızlığın ağır ya da hafif olmasından da kaynaklanabilir.

2. SÜNNETE GÖRE RUKYE UYGULAMALARI

2.1 Sünnete Göre Rukyenin Yapılış Şekli

İbadetlerin nasıl yapılacağını bizlere öğreten Hz. Peygamber, rukyenin nasıl yapılacağını da hem kendi üzerine yaparak hem de ashabına nasıl yapacaklarını tavsiye ederek öğretmiştir. O rivayetlerden bazılarını baktığımızda ilk olarak Hz. Peygamber’in kendi üzerine yapmış olduğu rukye uygulamasına bakabiliriz.

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: «أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَنْفُثُ عَلَى نَفْسِهِ فِي الْمَرَضِ الَّذِي مَاتَ فِيهِ بِالْمَعْوَذَاتِ، فَلَمَّا ثَقُلَ كُنْتُ أَنْفُثُ عَلَيْهِ بِهِنَّ، وَأَمْسَحُ بِيَدِ نَفْسِهِ لِبِرْكَتِهَا»
فَسَأَلْتُ الزُّهْرِيَّ: كَيْفَ يَنْفُثُ؟ قَالَ: «كَانَ يَنْفُثُ عَلَى يَدَيْهِ، ثُمَّ يَمْسَحُ بِهِمَا وَجْهَهُ»

Hz. Aişe (r.a.a)’den rivayetle: “Peygamber (s.a.s) vefat ettiği hastalığa yakalandığında, kendi üzerine muavvizat (Felak ve Nas sureleri) ile nefes ederdi. Hastalığı ağırlaşınca ben muavvizat ile onu nefesledim. Onun elleri daha bereketli olduğu için kendi elleriyle ona mesh ettim. Zühri, dedi ki: 'Sordum nasıl nefesledin?' dedi ki: Onun elleri üzerine nefesledim, sonra ellerini yüzüne sürdüm.”¹⁵⁶

Hz. Peygamber’in kendi üzerine yapmış olduğu uygulamayı, Hz. Aişe (r.a.a)’nin ondan öğrendiği şekilde tatbik ettiği görülmektedir. Hz. Aişe (r.a.a) rukyenin gerekliliğine inanmış olacak ki hastalığının iyi olması ümidiyle Hz. Peygamber’e

¹⁵⁵ Ebû Dâvûd, **Sünen**, “Tıb”, 19; Tirmizî, **Sünen**, “Tıb”, 29.

¹⁵⁶ Buhârî, **el-Câmiu’s-Sahîh**, “Tıb”, 31.

rukye yapmaya devam etmiş ve Hz. Peygamber de ona izin vermiştir. Hastalığının sonucunda Hz. Peygamber vefat ettiği için rukyeden sonuç alınamadığı da söylenemez, çünkü rukye sonuç değil sebeptir. Sonuç Allah'ın elindedir, ne dilerse o olur. Ancak rukye Allah'tan şifa istemenin yollarından birisi olarak görülebilir.

Hz. Peygamber'in yapmış olduğu başka bir rukye uygulaması ise şöyledir:

عَنْ عَائِشَةَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُعَوِّذُ بَعْضَ أَهْلِهِ، يَمْسُحُ بِيَدِهِ الْيُمْنَى وَيَقُولُ: «اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ أَذْهِبِ الْبَاسَ، اشْفِهِ وَأَنْتَ الشَّافِي، لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ، شِفَاءً لَا يُعَادِرُ سَقَمًا»

Hz. Aişe (r.a.a), Hz. Peygamber'in ailesinden bazılarının korunmaları için Allah'a şöyle dua ederek sığındırırdı. Onları sağ eliyle mesh eder ve şöyle derdi: “Ey insanların Rabbi sıkıntıyı gider. Şifa ver, sen Şafîsin. Senin şifa vermen dışında şifa verecek yoktur. Öyle bir şifa ver ki hastalık izi ve eseri bırakmasın.”¹⁵⁷

Hz. Peygamber bize güzel örnek olarak kendi ailesini korumak için rukye yapmasının yanı sıra, ashabına da nasıl yapılacağını öğretiyordu. Aşağıdaki hadiste bunlardan birini görebiliriz.

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ النَّقْفِيِّ، أَنَّهُ شَكَاَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَعًا يَجِدُهُ فِي جَسَدِهِ مُنْذُ أَسْلَمَ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ضَعْ يَدَكَ عَلَى الذِّي تَأَلَّمَ مِنْ جَسَدِكَ، وَقُلْ بِاسْمِ اللَّهِ تَلَاثًا، وَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ»

Osman İbn'i Ebi el-As es-Sekafi (r.a.) Müslüman olduğundan beri kendisinde bir ağrı olduğunu Hz. Peygamber (s.a.s)'e söyledi. Bunun üzerine O da şöyle buyurdu: “Sağ elini, vücudunun ağrıyan yerinin üzerine koy ve üç defa bismillah, yedi defa da şöyle de: Çektiğim sancının ve sakındığım (ağrının) şerrinden Allah'ın izzet ve kudretine sığınırım.”¹⁵⁸

Hz. Peygamber'in kendi uygulama ve öğretilerinin yanı sıra diğer yapılan uygulamalara karşı takındığı tavır ise aşağıdaki hadisten öğrenilebilir:

¹⁵⁷ Buhârî, *el-Câmiu's-Sahîh*, “Tib”, 37.

¹⁵⁸ Müslim, *el-Câmiu's-Sahîh*, “Selam”, 24/67.

عَنْ عَوْفِ بْنِ مَالِكِ الْأَشْجَعِيِّ، قَالَ: كُنَّا نَرُقِي فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَقُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ تَرَى فِي ذَلِكَ فَقَالَ: «اعْرِضُوا عَلَيَّ رُقَاكُمْ، لَا بَأْسَ بِالرُّقَى مَا لَمْ يَكُنْ فِيهِ شِرْكٌ»

Avf İbn’i Malik el-Eşcai (r.a.)’dan: Dediki; Biz cahiliyyede rukye yapıyorduk, buna ne dersiniz Ya Rasulallah?. O da şöyle dedi; “Rukyelerinizi bana sununuz, içerisinde şirk olmayan rukyeleri yapmanızda herhangi bir sıkıntı yoktur.”¹⁵⁹

Bu hadiste Hz. Peygamber, rukye yapmanın alanını genişletmiş ve içinde şirk olmayan tüm rukye çeşitlerini yapmakta sakınca görmediğini bildirmiştir. Bundan sonra rukye yapabilecek olanların rukye yapmasını Hz. Peygamber’in tavsiye ettiğini görmemiz yerinde olacaktır.

2.2 Rasulûllah’ın Gücü Yeten (Rukye yapmasını bilen) Kimselere Rukye Yapmasını Emretmesi:

Hz Peygamber Cahiliye’de şirk unsurları barındıran rukye yapmayı yasaklamışsa da daha sonra içinde şirk olmayan tüm rukyelere izin vermiş¹⁶⁰ ve aşağıda görüldüğü gibi kardeşine yardım etmeye gücü yeten bunu yapsın diyerek genel anlamda tavsiyede bulunmuştur.

عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: كَانَ لِي خَالَ يَرُقِي مِنَ الْعُقْرَبِ، فَنَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الرُّقَى، قَالَ: فَأَتَاهُ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّكَ نَهَيْتَ عَنِ الرُّقَى، وَأَنَا أَرُقِي مِنَ الْعُقْرَبِ، فَقَالَ: «مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَنْفَعَ أَخَاهُ فَلْيَفْعَلْ»

Cabir (r.a.) dedi ki : “Benim dayım akrep sokmasına karşı rukye yapıyordu. Rasulûllah (s.a.s) rukye yapmasını yasakladı. O da ona geldi dedi ki: “Ya Rasulûllah sen rukyeyi yasakladın ama ben akrep sokmasına karşı rukye yapıyorum.” Rasulûllah (s.a.s) dedi ki: “Sizden kimin kardeşine yardım etmeye gücü yeterse onu yapsın”¹⁶¹

Bu hadisten Cabir’in (r.a.) Hz. Peygamber’in rukye yapmayı yasakladığını bildiğini ancak ondan bu konudaki görüşünü sorduğu görülmektedir. Hz. Peygamber ise onun yaptığı uygulamayı ancak iyilik olarak görmüş ve bunu gücü yeten, yapabilen herkesin yapmasını da tavsiye etmiştir. Ayrıca Hz. Peygamberin, "Kardeşine yardım

¹⁵⁹ Müslim, *el-Câmiu’s-Sahîh*, “Selâm”, 22/64.

¹⁶⁰ Müslim, *el-Câmiu’s-Sahîh*, “Selâm”, 22/64.

¹⁶¹ Müslim, *el-Câmiu’s-Sahîh*, “Selâm”, 21/62.

etmeye gücü yeten onu yapsın." diyerek rukyeyi yardımlaşma ve iyilik olarak nitelendirdiği görülmektedir.

Hız. Peygamber bazı hastalıklara karşı da yapılan rukye uygulamasına da izin vermiş ve bunların yapılmasında sakınca görmemiştir.

3. SÜNNETE GÖRE SAĞLIĞA AİT BAZI RUKYE UYGULAMALARI

Yukarıda gördüğümüz üzere Hız. Peygamber rukye yapmayı tavsiye etmekle kalmamış bizzat kendisi ve ailesi üzerine yaparak ve arkadaşlarına tavsiye ederek uygulamalı olarak da nasıl yapılacağını göstermiştir. Hız. Peygamber'in rukye uygulamalarını bizzat kendisinin yapması ve öğretmesi tesirinin ve olumlu sonuçlarının olacağını da gösterir. Çünkü Hız. Peygamber'in boş fayda vermeyen işlerle uğraşması, ashabına da öğretmesi düşünülemez. Bu meyanda bizim de hayatımızın bir parçası olması gereken rukye, dua kapsamında değerlendirilebilir. Hız. Peygamber çok sayıda ve çeşitli hastalıklar için rukye yapmayı tavsiye ederken ¹⁶² burada bazıları ele alınacaktır. Ayrıca Hız. Peygamber'in hastalığı esnasında Cibril de onun üzerine rukye yapmıştır.

3.1 Cibril (a.s)'ın Rasulûllah (s.a.s)'ın Hastalığında Üzerine Rukye Yapması

Cibril (a.s)'ın Allah'ın bilgisi ve izni ile geldiği düşünüldüğünde rukyenin dindeki konumu daha iyi anlaşılacaktır. Cibril'in rukye uygulamasını nasıl yaptığı aşağıdaki hadisi şerifte görülecektir:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، أَنَّ جِبْرِيْلَ، أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ اشْتَكَيْتَ؟
فَقَالَ: «نَعَمْ» قَالَ: «بِاسْمِ اللهِ أَرْقِيكَ، مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ، مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ، اللهُ
يَشْفِيكَ بِاسْمِ اللهِ أَرْقِيكَ»

Ebû Said (r.a.) dedi ki: “Cebrail Nebi (s.a.s)'e geldi ve bir rahatsızlığın mı var?” dedi. O da; “Evet...” dedi. “Hasetçinin nazar vermesinden ya da her nefsin şerrinden,

¹⁶² Atmaca, **Hadislerde Rukye**, s. 108,

sana eziyet veren her şey için Allah'ın adıyla sana rukye yapıyorum. Allah sana şifa versin Allah'ın adıyla sana rukye yapıyorum.»¹⁶³

Mana açısından benzerlik taşıyan başka bir rivayet ise şöyledir:

جنادة بن أبي أمية يقول: سَمِعْتُ عَبَادَةَ بْنَ الصَّامِتِ يُحَدِّثُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - أَنَّ جِبْرِيلَ رَفَأَهُ وَهُوَ يُوعَكُ فَقَالَ: "بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ، مِنْ كُلِّ دَاءٍ يُؤْذِيكَ مِنْ كُلِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ وَسَمٍّ، وَاللَّهُ يَشْفِيكَ

Cunade İbn'u Ebi Umeyye (r.a.), Ubade B. Sabit Rasulûllah (s.a.s)'a ait şu hadiseyi anlattı: "Rasulûllah (s.a.s) ateşli bir hastalığı vardı ve Cibril ona rukye yapıyordu ve şöyle diyordu: "Allah'ın adıyla sana eziyet veren her şeye, haset ettiğinde hasetçiye, nazar veren herkese ve kötülüğe karşı sana rukye yapıyorum. Allah sana şifa versin."¹⁶⁴

Cibril (a.s)'in Allah'ın İzniyle Hz. Peygamber'e rukye yapması, Allah'tan şifa istenmesi de fiili dua bağlamında değerlendirilebilir. Bu itibarla sıhhatle alakalı bazı rukye uygulamalarını sünnet çerçevesinde ele almamız yerinde olacaktır.

3.2 Rasulûllah (s.a.s)'ın Göz Humması Hastalığına Karşı Rukyeye İzin Vermesi

Daha önce Cahiliye Dönemi'nde rukye uygulaması yapıldığına değinilmişti. Bu uygulamalardan olan, göz humması hastalığına karşı da o dönemde birtakım uygulamalar yapılırdı. Ubade b. Sabit (r.a.) Hz. Peygamber'e sorduğunu şöyle aktarmaktadır:

وعن عبادة بن الصامت، قَالَ: كُنْتُ أَرْقِي مِنْ حُمَّةِ الْعَيْنِ فِي الْجَاهِلِيَّةِ، فَلَمَّا أَسْلَمْتُ؛ دَكَّرْتُهَا لِرَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ -، فَقَالَ: «أَعْرِضْهَا عَلَيَّ». فَعَرَضْتُهَا عَلَيْهِ، فَقَالَ: «أَرْقِ بِهَا؛ فَلَا بَأْسَ بِهَا». وَلَوْلَا ذَلِكَ مَا رَقِيتُ بِهَا إِنْسَانًا أَبَدًا.

¹⁶³ Müslim, *el-Câmiu's-Sahîh*, "Selam", 16.

¹⁶⁴ Muhammed b.Hibbân b. Muaz b. Ma'bed, Ebû Hâtim, *Sahîhu İbn Hibbân bi Tertîbi İbn Balabân*, "Marîdi vemâ Yeteallaku bihi", 14.

Ubade b. Sabit (r.a.) dedi ki:“Ben Cahiliye döneminde göz humması (göz hastalığı) olanlara rukye yapardım. Müslüman olduğumda bunu Rasulûllah (s.a.s) anlattım. Rasulûllah (s.a.s) dedi ki: Bana yaptıklarımı anlat bende anlattım. Rasulûllah (s.a.s): Bu şekilde rukye yap bu yaptığın rukyede beis yok. Eğer Rasulûllah (s.a.s) böyle demeseydi ebediyen hiç kimseye rukye yapmazdım.”¹⁶⁵

Hadiste Ubade b. Sabit’in (r.a.) göz hastalığı olanlara rukye yapıp yapmaması konusunda tereddüt ettiğini ve hükmünü Hz. Peygamber’den sorduğunu bize aktarmaktadır. Rasulûllah (s.a.s) ise yapılan rukyeyi dinledikten sonra sorun olmadığını belirtmiştir. Bu rivayet sadece psikolojik ve manevi değil fiziksel rahatsızlıklar için de rukye yapılmasının tavsiyesi anlamında önem arz etmektedir.

3.3 Akrep Sokmasına Karşı Sahabe’nin Rukye Uygulaması ve Peygamber Efendimiz (s.a.s)’in Tepkisi

Hastanın kendi üzerine ya da rahatsız olan kişiler üzerine rukye yapmasının yanı sıra başka bir uygulama da akrep sokan kişi üzerine rukye yapılmasıdır. Sahabenin akrep sokan kişiye karşı yaptığı rukye uygulaması hadisi de şöyle geçer:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: انْطَلَقَ نَفَرٌ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرَةٍ سَافَرُوهَا، حَتَّى نَزَلُوا عَلَى حَيٍّ مِنْ أَحْيَاءِ الْعَرَبِ، فَاسْتَضَافُوهُمْ فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّقُوا لَهُمْ، فَدَعَا سَيِّدَ ذَلِكَ الْحَيِّ، فَسَعَوْا لَهُ بِكُلِّ شَيْءٍ لَا يَنْفَعُهُ شَيْءٌ، فَقَالَ بَعْضُهُمْ: لَوْ أَتَيْتُمْ هَؤُلَاءِ الرَّهْطَ الَّذِينَ نَزَلُوا، لَعَلَّ أَنْ يَكُونَ عِنْدَ بَعْضِهِمْ شَيْءٌ، فَأَتَوْهُمْ، فَقَالُوا: يَا أَيُّهَا الرَّهْطُ إِنَّ سَيِّدَنَا لُدَّعٌ وَسَعِينَا لَهُ بِكُلِّ شَيْءٍ لَا يَنْفَعُهُ، فَهَلْ عِنْدَ أَحَدٍ مِنْكُمْ مِنْ شَيْءٍ؟ فَقَالَ بَعْضُهُمْ: نَعَمْ، وَاللَّهِ إِنِّي لَأَرْقِي، وَلَكِنَّ وَاللَّهِ لَقَدْ اسْتَضَفْنَاكُمْ فَلَمْ تُضَيِّقُونَا، فَمَا أَنَا بِرَاقٍ لَكُمْ حَتَّى تَجْعَلُوا لَنَا جُعَلًا، فَصَالِحُوهُمْ عَلَى قَطِيعٍ مِنَ الْغَنَمِ، فَانْطَلَقَ يَنْفِلُ عَلَيْهِ، وَيَقْرَأُ: الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ فَكَأَنَّمَا نُشِطَ مِنْ عِقَالٍ، فَانْطَلَقَ يَمْشِي وَمَا بِهِ قَلْبَةٌ، قَالَ: فَأَوْفُوهُمْ جُعَلَهُمُ الَّذِي صَالِحُوهُمْ عَلَيْهِ، فَقَالَ بَعْضُهُمْ: ااقْسِمُوا، فَقَالَ الَّذِي رَقِيَ: لَا تَفْعَلُوا حَتَّى نَأْتِيَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ لَهُ الَّذِي كَانَ، فَانْظُرَ مَا يَأْمُرُنَا، فَاقْدِمُوا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرُوا لَهُ، فَقَالَ:

¹⁶⁵ Ebü'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed b. Alî b. Muhammed el-Askalânî, *Metâlibu'l-Aliyye bi Zevâidi'l-Mesânidi's-Semâniyye*, thk. Samir Umran, Dâru'l-Âsime ve Dâru'l-Ğays, Riyad, 2000/1420, C.11, s. 154, h.no: 2483.

«وَمَا يُدْرِيكَ أَتَاهَا رُقِيَّةٌ»، ثُمَّ قَالَ: «قَدْ أَصَبْتُمْ، ااقْسِمُوا، وَاضْرِبُوا لِي مَعَكُمْ سَهْمًا» فَضَحِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،

Ebû Said (r.a.) şöyle dedi: “Sahabeden bir grup çıktıkları yolculukların birinde, Arap kabilelerinden birinin yerleşim yerlerine uğradılar. Onlardan kendilerini misafir etmelerini istediler, ancak onlar bundan yüz çevirdiler. Kabilenin liderini bir akrep soktu. Kabile üyeleri tedavi etmek için her yolu denediler fakat yaptıkları hiçbir şey fayda vermedi. Aralarından bazıları şöyle dedi:

“Şu konaklayan insanlara gidelim, belki onlardan birileri fayda verecek bir şey biliyorlardır.” Yanlarına gittiler ve “Ey topluluk! Bizim liderimizi akrep soktu. İyileşmesi için her ne yaptysak bir sonuç alamadık. Sizin yapabileceğiniz bir şey var mı?” dediler. Sahâbîlerden biri: “Evet, Allah'a yemin ederim ki ben rukye yapabilirim. Fakat biz sizden bizi misafir etmenizi istedik, siz bizi misafir etmediniz. Bize bir karşılık belirlemezseniz size rukye yapmam.” dedi. Bir koyun sürüsü karşılığında anlaşmaya varıldı. Sahâbî kabile liderine gidip Fatiha Suresi'ni okumaya başladı. Adam, sanki devenin bağından çözülüşü gibi rahatladı, yürümeye başladı ve kalbinde bir şey kalmadı. Bunun üzerine o kabile, üzerinde anlaştıkları koyunları teslim ettiler. Bazı Sahabîler

: “Sürüyü aranızda paylaşın.” dediler. Rukye yapan sahâbî: “Ben Nebi'nin yanına gidip olup bitenleri anlatıncaya kadar paylaşmayın,” dedi. Bunun üzerine Rasulûllah (s.a.s)'ın yanına gidip olup bitenleri anlattılar. Rasulûllah (s.a.s): “Onun rukye olduğunu nereden bildin?” dedi. Sonra “Doğru yapmışsınız aranızda paylaşın, bana da bir pay ayırın.” buyurdu. Ardından Rasulûllah (s.a.s) gülümsedi.”¹⁶⁶

Hız. Peygamber'in akrep sokması ile zehirlenip fiziksel bir rahatsızlık yaşayan kişi üzerine yapılan rukye uygulamasını onaylaması, yapılan uygulamanın doğruluğu açısından önem arz etmektedir. Yapılan uygulamanın kısa sürede sonucunun görülmesi ise Allah'ın şifa vermesine sebebiyet noktasındaki tesirini göstermektedir. Hız. Peygamber'in rukye sonucu alınan ücretten kendisine de pay verilmesini talep etmesi ücret almanın caiz oluşunu ümmetine göstermesi olarak anlaşılabilir.

¹⁶⁶ Buhârî, el-Câmiu's-Sahîh, “İcare”, 37.

Bu rukye uygulamalarının yanı sıra halk arasında cin çarpması olarak adlandırılan ve rahatsızlık yaşayan kişilere karşı Hz. Peygamber'den gelen rivayetlere de bakmamız yerinde olacaktır.

3.4 Hz. Peygamber'in Cin/Şeytan Musallat Olan Kişilere Yaptığı Rukyeler

Şeytan/cin topluluklarının zararlarından korunmak için Hz. Peygamber'in korunma duaları yaptığı aynı zamanda bunları ashabına öğrettiği görülmektedir. Ancak bu konuda varit olunan hadislerin sıhhati noktasın da tereddütler vardır. Aşağıdaki iki hadisi burada zikretmemizin sebebi İbn Mâce yer alan üçüncü hadisin bu hadisleri destekler mahiyette olmasıdır. Hz. Peygamber'den gelen konumuzla ilgili rivayetlerden bazıları şöyledir:

عَنْ يَعْلَى بْنِ مَرَّةَ قَالَ: لَقَدْ رَأَيْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثًا مَا رَأَاهَا أَحَدٌ قَبْلِي , وَلَا يَرَاهَا أَحَدٌ مِنْ بَعْدِي: لَقَدْ خَرَجْتُ مَعَهُ فِي سَفَرٍ حَتَّى إِذَا كُنَّا بِبَعْضِ الطَّرِيقِ مَرَرْنَا بِامْرَأَةٍ جَالِسَةٍ مَعَهَا صَبِيٌّ , قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ , ابْنِي هَذَا قَدْ أَصَابَهُ بَلَاءٌ , وَأَصَابَنَا مِنْهُ بَلَاءٌ , يُؤْخَذُ فِي الْيَوْمِ لَا أَدْرِي كَمْ مَرَّةً , قَالَ: «نَاوِلِينِي» , فَرَفَعْتُهُ إِلَيْهِ فَجَعَلَهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ وَاسِطَةِ الرَّحْلِ ثُمَّ فَعَرَ فَاهُ فَفَنَفَثَ فِيهِ ثَلَاثًا «بِسْمِ اللَّهِ , أَنَا عَبْدُ اللَّهِ , اخْسَأْ عَدُوَّ اللَّهِ» قَالَ: ثُمَّ نَاوَلْتُهَا إِيَّاهُ ثُمَّ قَالَ: «الْقَيْنَا بِهِ فِي الرَّجْعَةِ فِي هَذَا الْمَكَانِ فَأَخْبِرِينَا بِمَا فَعَلَ» , قَالَ: فَذَهَبْنَا وَرَجَعْنَا فَوَجَدْنَاهَا فِي ذَلِكَ الْمَكَانِ مَعَهَا شِيَاءٌ ثَلَاثٌ , فَقَالَ: «مَا فَعَلَ صَبِيُّكَ؟» قَالَتْ: وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ , مَا أَحْسَسْنَا مِنْهُ شَيْئًا حَتَّى السَّاعَةِ فَأَحْتَرَزُ هَذِهِ النِّعَمَ , قَالَ: «أَنْزِلْ فَاخْذُ مِنْهَا وَاحِدَةً وَرُدِّ الْبَقِيَّةَ»

Yağla İbn Mürre (r.a.) dedi ki; “Hz. Peygamber’i üç defa gördüm. Ne daha önce ne de daha sonra hiç kimsede bu şekilde bir şey görmedim. Onunla beraber bir yolculuğa çıkmıştık bir yola geldik, yanında küçük bir çocuk olan bir kadının yanına uğradık. Kadın dedi ki: “Bu çocuğumun bir hastalığı var ondan dolayı biz de sıkıntı yaşıyoruz. Bir günde kaç defa kriz geçireceğini bilemiyoruz.” Hz. Peygamber “Çocuğu bana ver.” dedi. Kadın çocuğu Hz. Peygamber’e uzattı. Hz. Peygamber çocuğun ağzını açtı ve üç defa ‘Bismillah, ben Allah’ın kuluyum, çık ey Allah’ın düşmanı’ dedi. Sonra çocuğu kadına uzattı ve “Dönüşte burada görüşelim, bana sonucunu haber ver.” dedi. Dedi ki (ravi): “Yolculuğa devam ettik dönüşte aynı yerde kadının yanına gittik. Bizi yanında üç koyunla bekliyordu. Hz. Peygamber; “çocuğa ne oldu”, diye sordu. Kadın dedi ki ; “Seni hak ile gönderene yemin ederim ki şu ana kadar hiç bir şey olmadı. Bu koyunları almaktan çekinme.” Hz Peygamber

bana dönerek “Bineğinden in, koyunlardan birini al, diğerlerini bırak.” dedi.¹⁶⁷ Aynı anlamda başka bir lafızla aşağıdaki hadis şu şekilde gelmektedir:

أَخْرَجَ الْبِزَّارَ وَالطَّبْرَانِيَّ فِي الْأَوْسَطِ وَأَبُو نَعِيمٍ عَنِ جَابِرٍ قَالَ خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزَاةِ دَاتِ الرَّقَاعِ حَتَّى إِذَا كُنَّا بِحَرَّةٍ وَاقَمَ عَرَضَتْ إِمْرَأَةٌ بَدْوِيَّةٌ بِابْنِ لَهَا فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا ابْنِي قَدْ غَلِبَنِي عَلَيْهِ الشَّيْطَانُ فَفَتَحَ فَاهُ فَبَزَقَ فِيهِ وَقَالَ اخْسَ عَدُوَّ اللَّهِ أَنَا رَسُولُ اللَّهِ ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ شَأْنُكَ بِابْنِكَ لَنْ يَعُودَ إِلَيْهِ شَيْءٌ مِمَّا كَانَ يُصِيبُهُ فَلَمَّا رَجَعْنَا جَاءَتْ الْمَرْأَةُ فَسَأَلَهَا عَنِ ابْنِهَا فَقَالَتْ مَا أَصَابَهُ شَيْءٌ مِمَّا كَانَ يُصِيبُهُ

Bezzâr ve Taberânî'nin Evsat'ında ve Ebû Naim'de Cabir'den (r.a.) rivayet edilmiştir. “Rasulûllah (s.a.s) ile Rika gazvesindeydik. Taşların olduğu yere gelince bedevi bir kadın çocuğunu Peygamber Efendi'mizin yanına getirdi. Dedi ki: “Ey Allah'ın Rasulü, şeytan oğlumu etkisi altına aldı.” Peygamber Efendimiz çocuğa: “Ağzını aç” dedi. Ağzına tükürdü ve üç defa buyurdu: “Ey Allah'ın düşmanı, zelil ol, ben Allah'ın peygamberiyim.” Sonra, “Oğlunu al.” dedi bundan sonra önceki haline dönmez. Biz dönerken kadın geldi. Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vesellem onun oğlunun halinden sordu. Dedi ki; “Ona önceki rahatsızlığı gibi hiçbir rahatsızlık isabet etmedi. (Şifa buldu)”¹⁶⁸

Zikrettiğimiz bu iki hadiste Rasulullah'ın 0 çocuğa rukye yaparak; “Çık ey Allah'ın düşmanı” demesi şeytan/cin çıkardığını göstermektedir. Bir başka örnek ise Hz. Peygamber'in yetişkin bir kimseye yaptığı şu rukyedir:

عُثْمَانُ بْنُ أَبِي الْعَاصِ، قَالَ: لَمَّا اسْتَعْمَلَنِي رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - عَلَى الطَّائِفِ، جَعَلَ يَعْزِضُ لِي شَيْءًا فِي صَلَاتِي، حَتَّى مَا أُدْرِى مَا أُصَلِّي، فَلَمَّا رَأَيْتُ ذَلِكَ، رَحَلْتُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ -، فَقَالَ: "ابْنُ أَبِي الْعَاصِ؟" قُلْتُ: نَعَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ: "مَا جَاءَ بِكَ؟" قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، عَرَضَ لِي شَيْءٌ فِي صَلَاتِي، حَتَّى مَا أُدْرِى مَا أُصَلِّي. قَالَ: "ذَاكَ الشَّيْطَانُ، اذْنُهُ" فَدَنَوْتُ مِنْهُ، فَجَلَسْتُ عَلَى صُدُورِ قَدَمَيْ، قَالَ: فَضْرَبَ صَدْرِي بِيَدِهِ، وَتَقَلَّ فِي فَمِي، وَقَالَ: "اخْرُجْ عَدُوَّ اللَّهِ" فَفَعَلْتُ ذَلِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، ثُمَّ قَالَ: "الْحَقُّ بِعَمَلِكَ".

¹⁶⁷ Ebûbeker Abdullah b. Muhammed bin Ebî Şeybe el-Absî, **el-Musannef**, thk. Muhammed Avvâme, Daru'l-Kible, Cidde, 2006/1427, C. 12, s. 98; h.no: 24055.

¹⁶⁸ Ebû'l-Kasım Süleyman bin et-Taberânî, **Mu'cemü'l-Evsat**, Dâru'l-Harameyn, Kahire 1995/1416, C. 9, s. 52, h.no: 9112; Askalânî, Metalib'ul-Aliyye bi Zevâidi'l-Mesânidi's-Semâniyye, C.15, s. 494, h.no: 3800; Ebû'l-Fazl Celâlüddîn Abdurrahmân b. Ebî Bekr b. Muhammed el-Hudayrî eş-Şafî es-Suyûtî, **el-Hasâisu'l-Kübrâ**, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut trs., C. 1; s. 373.

Osman İbn Ebi'l-As (r.a.)'dan rivayeten: “Rasulullah (s.a.s) beni Taif valisi olarak görevlendirdi. Ben namaz kılariken bana vesvese geliyordu, nasıl namaz kıldığımı bilemiyordum. Bunu görünce Peygamber Efendimiz'e geldim. Buyurdular ki; İbn Ebi'l-As, dedim ki; evet Ya Rasulallah, dedi ki; “Seni bana getiren şey nedir?”. Dedim ki; “Ya Rasulallah, namazımda bana birşeyler oluyor hatta ne kıldığımı bilemiyorum.” Dedi ki; “o şeytandır”, yaklaş bana, ona yaklaştım. Ayağımın üzerine oturdum (diz çöktüm). Dedi ki; “Hz. Peygamber göğsüme eliyle vurdu, ağzıma tükürdü ve üç defa çık Allah'ın düşmanı” dedi ve bu işi üç kere tekrarladı. Sonra bana; “İşine geri dön” dedi.” Bu hadisin ravileri sika, isnadı sahihtir. Ayrıca Hâkim de aynı görüştedir.¹⁶⁹

3.5 Kur'an'da Geçen Bazı Korunma Ayetleri

Peygamber Efendimiz'in bizatihi göstererek yaptığı korunak, dua ve rukyelerine geçmeden önce İslam dininin, en temel ve kıyamete kadar hükümlerinin baki kalacağı Kerîm Kitab'ında zikredilen bazı korunak ayetlerine değinmek gerektiği düşüncesindeyiz. Fıtrat olarak her insan hatta hayvan bile tehlikeli durumlarda kendisini ve ailesini korumak ister ve birçok koruma tedbiri almaya çalışır. Allah'ın bizden sakınıp korunmamızı istediği tehlikeler, hem dünyamızı hem de ahiretimizi ilgilendiren tehlikelerdir. Allah Teâlâ birçok âyet-i kerimede şeytanın verebileceği zararlardan sakınmak ve kurtulmak adına bizi uyarır:

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

“Kur'an okuyacağın zaman, o kovulmuş olan şeytandan Allah'a sığın.”¹⁷⁰

İbadetlerin en güzel ve faziletlilerinden olan Kur'an Tilaveti'nden önce bile ilk olarak kendisine sığınmamız, O'nun tarafından bize emrediliyorsa, diğer ibadet ve amellerimizde de ona sığınmamızın bize ne kadar muhkem bir kalkan ve koruma sağlayacağı çok açıktır.

¹⁶⁹ İbn Mâce, **Sünen**, “Tıb”, 46.

¹⁷⁰ Nahl 16/98.

Yine zihnimize şeytan ve cin aracılığıyla gelecek vesveselerde de Allah Teâlâ'ya sığınmamız şu âyette emredilmektedir:

وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

“Eğer şeytandan sana bir kışkırtma gelirse Allah’a sığın! O işitendir, bilendir.”¹⁷¹

Aynı anlama gelen başka bir âyette de şöyle buyrulur:

وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

“Eğer şeytandan bir kışkırtma seni dürtüklerse Allah’a sığın! Muhakkak o her şeyi işiten, her şeyi bilendir.”¹⁷²

Allah, kışkırtmasının yanında şeytanın bizim yanımızda bulunmasından da kendisine sığınmamızı istemektedir.

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ

“Ve de ki: “Rabbim! Şeytanların beni gizlice kışkırtmalarından ve onların benim yanımda bulunmalarından da sana sığınırım!”¹⁷³

Kur’ân’ın son iki sûresine, iki sığınma sûresi anlamına gelen “Muavvizeteyn” denir. Allah bu iki sûrede de yarattıklarından kendisine sığınılmasını emretmektedir.

Daha önce belirttiğimiz gibi sığınmayı gerektirecek bir durum ancak tehlike anında olabilmektedir. Bu da insanların, cinlerden ve diğer insanlardan dolayı zarara uğrayabilecekleri ve kötülüklerinden korkabilecekleri anlamına gelmektedir. Allah bu konuda yol göstermiş, kendisine sığınılmasını emretmiş ve müstakil iki sûre indirmiştir.

¹⁷¹ Fussilet 41/36.

¹⁷² A`râf 7/200.

¹⁷³ Mu`minûn 23/97-98.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (1) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (2) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (3) وَمِنْ شَرِّ
النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (4) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (5)

“De ki: Sabahın rabbine sığınıyorum; Yarattığı şeylerden gelebilecek kötülüklerden; Hava karardığı zaman gecenin şerrinden; Düğümlere üfleyenlerin şerrinden; Bir de kıskandığı zaman kıskanç kişinin şerrinden!”¹⁷⁴

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (1) مَلِكِ النَّاسِ (2) إِلَهِ النَّاسِ (3) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ
(4) الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (5) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

“De ki: İnsanlardan olsun cinlerden olsun, insanların kalplerine vesvese veren sinsi şeytanın kötülüğünden insanların rabbi, mâlik ve ilahına sığınırım!”¹⁷⁵

Surede kalplere gizlice vesvese veren cinlerin ve insanların şerlerinden Allah’a sığınmamızın istendiği görülmektedir.

Sonuç olarak; Kur'an’da, “istiâze” ile ilgili bu âyetler de, yüce Allah’ın, büyücülerin ve insanlara vesvese veren cinlerin şerrinden kendisine sığınmamızı istediği görülmektedir. Bu da âyetlerle korunma anlamında yapılacak rukye olarak değerlendirilebilir. Bu hususta Kur’an ayetlerinin yanı sıra Hz. Peygamber’in öğretileri de bulunmaktadır.

3.6 Hz. Peygamber’in Sünnetinde Olan Korunma Dualarından Bazıları

Hız. Peygamber büyü, nazar vb. sebepli ya da muhtelif nedenlerle oluşabilecek olabilecek sıkıntılar için şeytanların/cinlerin şerrinden aşağıda da geleceği üzere yüce Allah’a sığınmış, hem kendisi bu duaları yaparak hem de ümmetine öğreterek izlemeleri gereken yolu belirlemiştir. Ayrıca bu duaları okuyarak korunma amaçlı rukye yapmakta bir çeşit ibadet olarak da görülebilir. Çünkü Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: “Dua ibadettir.”¹⁷⁶ Aynı zaman da Allah’ı zikretmektir ki bu Allah’ın Müslümanlara emridir ve o Kur’an da şöyle geçmektedir:

¹⁷⁴ Felak 113/1-5.

¹⁷⁵ Nâs 114/1-6.

¹⁷⁶ Ebû Dâvûd, **Sünen**, “Vitr”, 23.

وَأَذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

“Sabah akşam rabbinin adını an.”¹⁷⁷

Hız. Peygamber sabah ve akşam yapılması gereken korunma amaçlı duaları/zikirleri bizlere öğreterek hastalıklardan, musibetlerden ve başımıza gelebilecek felaketlerden korunmamızı da amaçlamış olabilir. Hız. Peygamber’in şeytanlardan/cinlerden korunmak için yaptığı dualardan bazılarına bakabiliriz:

عَنْ ابْنِ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «إِذَا اسْتَفْتَحَ الصَّلَاةَ قَالَ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّيْطَانِ: مِنْ هَمْزِهِ، وَنَفْخِهِ، وَنَفْثِهِ». قَالَ عَمْرُو: «وَهَمْزُهُ: الْمَوْتَةُ، وَنَفْخُهُ: الْكِبَرُ، وَنَفْثُهُ: الشَّعْرُ»

İbn’u Cubeyr İbn’u Mut’im (r.a.) babasının Rasulûllah (s.a.s) namaza başladığında şöyle dediğini söyledi : “Allah’ım şeytanın hemzinden, nefhinden ve nefsinden sana sığınıyorum.” Amr (r.a.) bu hadis hakkında şöyle söyledi: “Şeytanın hemzi öldürmesi, nefhi kibirlendirmesi ve nefsi ise şiidir (harama sevk eden) dedi.”¹⁷⁸

Hız. Peygamber namaza başladığında yaptığı bu duanın yanı sıra torunları için de nazar ve şeytanın şerrinden korumak için şöyle dua ettiği rivayet edilmektedir:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ، وَيَقُولُ: " إِنَّ أَبَاكَمَا كَانَ يُعَوِّذُ بِهَا إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ: أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ، مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ "

İbn’u Abbas (r.a.) dedi ki: Nebi (s.a.s) Hasan(r.a..) ve Hüseyin (r.a..) için şöyle sığınma duası ederdi:“Her tür şeytandan, kem nazardan Allah’ın tam kelimelerine (sonsuz iradesine ve hükmüne) sığınırım.” Sonra da “Atanız İbrâhim de bu duayı oğulları İsmâil ile İshak için yapardı.” derdi.¹⁷⁹

Hız. Peygamber’in şeytandan Allah’a sığınması ve torunlarını sığındırmasının yanı sıra bazı özel durumlar için de şeytandan Allah’a sığınmamızı tavsiye ettiği

¹⁷⁷ İnsân 76/25.

¹⁷⁸ Muhammed b. Hibbân, **Sahihu İbn Hibbân bi Tertîbi İbn Balabân**, "Kıyamu'l-Leyl", 50.

¹⁷⁹ Buhârî, **el-Câmiu's-Sahîh**, "Ehadisu'l-Enbiya", 11.

görülmektedir. Bunlardan biri eşek anırdığını duyduğumuz da Allah'a sığınmamızı tavsiye ettiği şu hadistir:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ، فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكًا، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهيقَ الحِمَارِ فَتَعَوَّدُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَانًا»

Ebû Hureyre (r.a.) Hz Peygamber şöyle buyurdu, dedi: “Horozların öttüğünü duyduğunuzda, Allah’ın lütfunu isteyin. Muhakkak ki o melek görmüştür. Eşeklerin anırdığını duyduğunuzda, şeytandan Allah’a sığının. Muhakkak ki o da şeytan görmüştür.”¹⁸⁰

Hz. Peygamber evlerimize girdiğimizde de şeytandan Allah’a sığınmamızı tavsiye etmektedir.

وَحَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى الْعَنْزِيُّ، حَدَّثَنَا الضَّحَّاكُ يَعْنِي أَبَا عَاصِمٍ، عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ، أَخْبَرَنِي أَبُو الزُّبَيْرِ، عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: " إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ، فَذَكَرَ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ وَعِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ: لَا مَبِيتَ لَكُمْ، وَلَا عَشَاءَ، وَإِذَا دَخَلَ، فَلَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ، وَإِذَا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ وَالْعَشَاءَ "

Cabir b. Abdullah (r.a.) Hz Peygamber şöyle buyurdu, dedi: “Bir adam evine girdiğinde, eve girişinde ve yemek yediğinde Allah’ı zikrederse şeytan şöyle der: Sizin (kendi dostları) için kalacak geceleyecek yer yok. Eğer kişi eve girdiğinde Allah’ı zikretmezse şeytan şöyle der: Geceleyecek yer edindin. Yemek yerken Allah’ı zikretmezse de şöyle der:” Geceleyecek yer ve yiyecek elde ettin.”¹⁸¹

Hz. Peygamber’in helaya girerken şeytanlardan korunmak için yapılması gereken dua öğretisi ise şöyledir:

¹⁸⁰ Buhârî, *el-Câmiu’s-Sahîh*, "Bedeu’l-Halk", 15.

¹⁸¹ Müslim, *el-Câmiu’s-Sahîh*, "Eşribe", 13/103.

سَمِعْتُ أَنَسًا، يَقُولُ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ قَالَ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ» تَابَعَهُ ابْنُ عَرَعْرَةَ، عَنْ شُعْبَةَ، وَقَالَ عُذْرٌ، عَنْ شُعْبَةَ «إِذَا أَتَى الْخَلَاءَ» وَقَالَ مُوسَى عَنْ حَمَادٍ «إِذَا دَخَلَ» وَقَالَ سَعِيدُ بْنُ زَيْدٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ «إِذَا أَرَادَ أَنْ يَدْخُلَ»

Enes (r.a.) Hz Peygamber helaya girerken şöyle diyordu, dedi: “Allah’ım erkek ve dişi şeytanlardan sana sığınırım”¹⁸²

Şeytanlardan korunma amaçlı yapılan bir başka dua ise kişinin eşiyile birlikte olacağı zaman yapılması gereken duadır. Hz. Peygamber şöyle dua etmemizi tavsiye ettiği rivayet edilmiştir:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، يَبْلُغُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا أَتَى أَهْلَهُ قَالَ بِاسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ جَنَّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنَّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا، فَقَضَى بَيْنَهُمَا وَلَدًا لَمْ يَضُرَّهُ

İbn’u Abbas (r.a.) Nebi şöyle buyurdu, dedi. “Sizden biri eşine yaklaştığı zaman şöyle desin. Allâh’ın adıyla. Allâh’ım bizi ve bize rızık olarak vereceğin şeylerden (çocuklardan) şeytânı uzaklaştır. Allah aralarında hüküm verirse (çocukları olursa) şeytan, ona zarar veremez”¹⁸³

Hz. Peygamber’in gece uyuma zorluğu çekenler için tavsiye ettiği dua da şöyledir:

عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ بُرَيْدَةَ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: شَكَا خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ الْمُخْزُومِيُّ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا أَنَامُ اللَّيْلَ مِنَ الْأَرْقِ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا أَوَيْتَ إِلَى فِرَاشِكَ فَقُلْ: اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَمَا أَظَلَّتْ، وَرَبَّ الْأَرْضِينَ وَمَا أَقَلَّتْ، وَرَبَّ الشَّيَاطِينِ وَمَا أَضَلَّتْ، كُنْ لِي جَارًا مِنْ شَرِّ خَلْقِكَ كُلِّهِمْ جَمِيعًا أَنْ يَغْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ أَوْ أَنْ يَبْغِيَ، عَزَّ جَارُكَ، وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

Süleyman İbn’u Bureyde oda babasından naklederek şöyle dedi: Hâlid İbn’u Velid el-Mahzumi Rasûlullah (s.a.s)’a geceleri uyuyamadığından şikâyet etti. Hz Peygamber yatağa girdiğinde şöyle söyle dedi: “Ey yedi kat semânın ve onların gölgelediklerinin Rabbi, ey yerlerin ve onların taşıdıklarının Rabbi, ey şeytanların ve

¹⁸² Buhârî, el-Câmiu’s-Sahîh, “Vudû”, 9.

¹⁸³ Buhârî, el-Câmiu’s-Sahîh, “Vudu”, 8.

onların azdırdıklarının Rabbi! Bütün bu mahlukâtının şerrine karşı, beni himâyeye et! Et ki, hiçbirisi, üzerime âniden saldırmâsın. Senin koruduğun aziz olur. Senin övgün yücedir, senden başka ilah da yoktur; ilah olarak sâdece sen varsın.”¹⁸⁴

Hız. Peygamber’in korunma amaçlı bu rukye okumaları dışında sabah ve akşam olduğunda okumamızı tavsiye ettiği dualar/zikirlerde bulunmaktadır.

3.7 Hız. Peygamber’in Tavsiye Ettiği Sabah-Akşam Zikirleri ve Rukye Değeri

Hız. Peygamber hastalık, başa gelebilecek musibetler vb. şeylerden korunmak için sabah akşam okunması gereken dualar/zikirler öğretmiştir. Bunlar koruyucu rukye niteliğinde görülebilir. Onlardan bazıları şunlardır:

سَمِعْتُ عُثْمَانَ يَغْنِي ابْنَ عَفَّانَ، يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ:
«مَنْ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ، فِي الْأَرْضِ، وَلَا فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ، ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، لَمْ تُصِبْهُ فَجَاءَةٌ بَلَاءٍ، حَتَّى يُصْبِحَ، وَمَنْ قَالَهَا حِينَ يُصْبِحُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، لَمْ
تُصِبْهُ فَجَاءَةٌ بَلَاءٍ حَتَّى يُمْسِيَ»

Osman İbnu Affan (r.a.) Rasulûllah (s.a.s)’ı şöyle söylerken işittim, dedi: “İsmiyle beraber yerde ve gökte hiçbir şeyin zarar veremeyeceği Allah’ın adıyla. O her şeyi işiten ve bilendir. Kim bunu üç defa akşam söylerse sabaha kadar ani bir bela başına gelmez. Kimde sabah üç defa söylerse akşama kadar başına ani bir bela gelmez”¹⁸⁵

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: كَانَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِذَا أَمَسَى قَالَ: «أَمْسَيْنَا وَأَمَسَى
الْمُلْكُ لِلَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ» قَالَ: أَرَاهُ قَالَ فِيهِنَّ: «لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ
مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ
مِنْ عَذَابِ فِي النَّارِ وَعَذَابِ فِي الْقَبْرِ» وَإِذَا أَصْبَحَ قَالَ ذَلِكَ أَيْضًا: «أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ»

Abdullah (r.a.), Nebi (s.a.s) akşam olduğunda şöyle söylerdi, dedi: “Mülk, Allah’ın olduğu halde akşamladık. Hamd Allah’a aittir. Allah’tan başka ilah yoktur. O, bir

¹⁸⁴ Tirmizî, Sünen, “Daavât” 97.

¹⁸⁵ Ebû Dâvûd, Sünen, “Edep”, 8.

tektir ve onun ortağı yoktur.” Onu şunları da söylerken gördüm. “ Mülk O’na aittir ve hamd da O’nadır. O’nun her şeye gücü yeter. Rabbim! Senden bu gecede ve bu geceden sonraki iyilikleri istiyorum; bu gecenin şerrinden ve bu geceden sonraki şerden de sana sığınırım. Rabbim! Tembellikten ve kötü bir yaşlılığımın olmasından sana sığınırım. Rabbim! Kabir ve Cehennem azabından sana sığınırım.” Sabah olunca da böyle derdi : “Mülk, devamlı Allah’a ait bir halde sabahladık.”¹⁸⁶

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ إِذَا أَصْبَحَ: «اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ» وَإِذَا أَمْسَى قَالَ: «اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ»

Ebû Hureyre (r.a.), Hz. Peygamber sabah olduğunda şöyle söylerdi, dedi: “Allah’ım! Senin (nimetin, zikrin ve koruman) ile sabahladık ve senin (nimetin, zikrin ve koruman) ile akşamladık. Senin sayende yaşar ve senin sayende ölürüz. Ve dönüş sanadır.” Akşam olduğunda ise şöyle derdi: “Allah’ım! Senin (nimetin, zikrin ve koruman) ile akşamladık. Senin sayende yaşar ve senin sayende ölürüz. Ve dönüş, yalnızca sanadır.”¹⁸⁷

حَدَّثَنِي شَدَّادُ بْنُ أَوْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " سَيِّدُ الْإِسْتِغْفَارِ أَنْ تَقُولَ: اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَنْطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذُنُوبِي فَاعْفُرْ لِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ " قَالَ: «وَمَنْ قَالَهَا مِنَ النَّهَارِ مُوقِنًا بِهَا، فَمَاتَ مِنْ يَوْمِهِ قَبْلَ أَنْ يُمْسِيَ، فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَمَنْ قَالَهَا مِنَ اللَّيْلِ وَهُوَ مُوقِنٌ بِهَا، فَمَاتَ قَبْلَ أَنْ يُصْبِحَ، فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ»

Şeddad İbn’u Evs (r.a.) Hz Peygamber şöyle buyurdu, dedi: “İstiğfar etmenin üstün olanı şudur: Allah’ım! Sen kendisinden başka ilah olmayansın ve benim rabbimsin. Beni sen yarattın ve ben senin kulunum. Gücüm yettiğince sana verdiğim söz (tevhid) üzereyim. Yaptıklarımın şerrinden sana sığınırım. Üzerimdeki nimetini itiraf ediyorum. İşlediğim günahlarımı kabul ediyorum. Beni bağışla çünkü günahları

¹⁸⁶ Müslim, *el-Câmiu’s-Sahîh*, "Zikr ve’d-Dua ve’t-Tevbe ve’l-İstiğfar", 18.

¹⁸⁷ Ebû Dâvûd, *Sünen*, "Edeb", 8.

ancak sen bağışlarsın.” Ve şöyle buyurdu: “Bunu kim gün içerisinde kesin inanarak söyler ve akşam olmadan ölürse, o cennet ehlidir. Kim bunu gece kesin olarak inanarak söyler ve sabah olmadan ölürse, o cennet ehlidir.”¹⁸⁸

أَنَسَ بْنِ مَالِكٍ، يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ أَشْهَدُكَ، وَأَشْهَدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ، وَمَلَائِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، إِلَّا عُفِرَ لَهُ مَا أَصَابَ فِي يَوْمِهِ ذَلِكَ مِنْ ذَنْبٍ، وَإِنْ قَالَهَا حِينَ يُمَسِّي عُفِرَ لَهُ مَا أَصَابَ تِلْكَ اللَّيْلَةَ "

Enes İbn’u Malik (r.a.), Hz. Peygamber şöyle buyurdu, dedi: “Kim sabah olduğunda söyle derse o gün işleyeceği günahlar bağışlanır. Allah’ım! Senin, senden başka hak ilah olmayan Allah olduğuna ve Muhammed’in de senin kulun ve elçin olduğuna; Seni, senin arşını taşıyanları, meleklerini ve bütün yarattıklarını şahit tutarak sabahladım. Kim de akşam söylerse gece işleyeceği günahlar bağışlanır.”¹⁸⁹

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ غَنَامِ الْبَيْاضِيِّ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ اللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنْكَ وَحْدَكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ، وَلَكَ الشُّكْرُ، فَقَدْ آدَى شُكْرَ يَوْمِهِ، وَمَنْ قَالَ مِثْلَ ذَلِكَ حِينَ يُمَسِّي فَقَدْ آدَى شُكْرَ لَيْلَتِهِ»

Abdullah İbn’u Gannam (r.a.), Hz. Peygamber şöyle buyurdu, dedi: “her kim sabahladığında Allah’ım! Bana verdiğin her nimet, yalnızca sendendir. Senin ortağın yoktur. Hamd, sanadır. Şükür de sanadır. Kim gün içerisinde böyle derse o günün şükürünü eda etmiş olur. Kim de geceleyin böyle derse o gecenin şükürünü eda etmiş olur.”¹⁹⁰

عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ أَبِي بَكْرَةَ، أَنَّهُ قَالَ لِأَبِيهِ: يَا أَبَتِ إِنِّي أَسْمَعُكَ تَدْعُو كُلَّ غَدَاةٍ «اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، تُعِيدُهَا ثَلَاثًا، حِينَ تُصْبِحُ، وَثَلَاثًا حِينَ تُمَسِّي» فَقَالَ: إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْعُو بِهِمْ فَأَنَا أَحِبُّ أَنْ أَسْتَنْ بِسُنَّتِهِ

¹⁸⁸ Buhârî, el-Câmiu’s-Sahîh, “Daavât”, 2.

¹⁸⁹ Ebû Dâvûd, Sünen, “Edeb”, 8.

¹⁹⁰ Ebû Dâvûd, Sünen, “Edeb” 8.

Abdurrahman İbn Ebi Bekr babasına, “ey babacığım her sabah şöyle dua ettiğini duyuyorum”, dedi: “Allah’ım! Bedenime âfiyet ver. Allah’ım! Kulağıma âfiyet ver. Allah’ım! Gözüme âfiyet ver. Senden başka hak ilah yoktur. Allah’ım! Küfürden ve fakirlikten sana sığınırım. Kabir azabından sana sığınırım. Senden başka ilah yoktur. Bunu sabah olduğunda üç defa ve akşam olduğunda üç defa söyle.” Babası ona şöyle dedi: “Bunu Rasulûllah (s.a.s)’tan işittim ve ben onun sünnetine uymayı seviyorum.”¹⁹¹

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: «مَنْ قَالَ إِذَا أَصْبَحَ وَإِذَا أَمْسَى، حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، سَبْعَ مَرَّاتٍ، كَفَاهُ اللَّهُ مَا أَهَمَّهُ صَادِقًا كَانَ بِهَا أَوْ كَاذِبًا»

Ebû Derdâ (r.a.), Hz Peygamber şöyle buyurdu, dedi: “Kim yedi defa Allah bana yeter. O’ndan başka ilah yoktur. Ben, yalnızca O’na tevekkül ettim. O, yüce arşın Rabbi'dir derse, doğru sözlü de olsa yalancı da olsa Allah ona yeter.”¹⁹²

سُلَيْمَانَ بْنِ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ، قَالَ: سَمِعْتُ ابْنَ عُمَرَ، يَقُولُ: لَمْ يَكُنْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْعُ هَوْلَاءِ الدَّعَوَاتِ، حِينَ يُمْسِي، وَحِينَ يُصْبِحُ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَتِي»، وَقَالَ عَثْمَانُ: «عَوْرَاتِي وَأَمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي»

Süleyman İbn Cübeyr İbn Mut’am dedi ki; İbnu Ömer’i şöyle derken işittim: “Sabah-akşam Rasulûllah (s.a.s) şöyle dua ederdi: “Allah’ım! Dünya ve âhirette senden af ve âfiyet dilerim. Allah’ım! Dinim, dünyam, ailem ve malım hakkında senden af ve âfiyet dilerim. Allah’ım! Ayıplarımı gizle ve beni korkularımdan emin kıl. Allah’ım! Beni önümden, arkamdan, sağımdan, solumdan ve üstümden (gelecek belâlara karşı) koru. Altımdan yere batırılarak helak edilmekten senin azametine sığınırım.”¹⁹³

¹⁹¹ Ebû Dâvûd, **Sünen**, “Edeb”, 8.

¹⁹² Ebû Dâvûd, **Sünen**, “Edeb”, 8.

¹⁹³ Ebû Dâvûd, **Sünen**, “Edeb”, 8.

قَالَ أَبُو بَكْرٍ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَخْبِرْنِي مَا أَقُولُ إِذَا أَصْبَحْتُ، وَإِذَا أَمْسَيْتُ، قَالَ: «قُلِ: اللَّهُمَّ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبِّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَهُ»

Ebû Bekir (r.a.), Hz Peygamber'e sabah-akşam nasıl zikredeyim diye sordu. O da şöyle buyurdu: “Gizli ve aşikâr olanı bilen, göklerin ve yerin yaratıcısı Allah’ım! Her şeyin Rabbi ve sahibi! Senden başka hak ilah olmadığına şehâdet ederim. Nefsimin şerrinden sana sığınırım. Şeytan ve şirkinin şerrinden sana sığınırım.”¹⁹⁴

أَنَسَ بَنَ مَالِكٍ، يَقُولُ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِفَاطِمَةَ: " مَا يَمْنَعُكَ أَنْ تَسْمَعِي مَا أَوْصِيكَ بِهِ، أَنْ تَقُولِي إِذَا أَصْبَحْتَ وَإِذَا أَمْسَيْتِ: يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ، أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، وَلَا تَكُنِّي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ "

Enes bin Malik (r.a.), Hz Peygamber Fatıma’ya sabah akşam şöyle demesini buyurdu dedi: “Ya Hayy, Ya Kayyûm! Senin rahmetinle yardım dilerim. Bütün işlerimi düzelt ve göz açıp kapayıncaya kadar bile olsa beni nefsimden bırakma.”¹⁹⁵

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِيهِ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِذَا أَصْبَحَ، قَالَ: «أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ، وَكَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ، وَدِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَمِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا»

Abdullah İbn’i Abdurrahman İbn’i Ebza babasından naklederek sabahları Rasulûllah (s.a.s) şöyle dua ederdi, dedi: İslâm fitratı, ihlas kelimesi ve Nebîmiz Muhammed’in dini üzere; Hanif ve Müslüman olan, babamız İbrahim’in milleti üzere sabahladık.”¹⁹⁶

Yukarıda geçen zikirlerle baktığımızda koruma amaçlı rukye niteliği taşıdığı görülmektedir.

¹⁹⁴ Muhammed b. Hibbân, **Sahîhu İbn Hibbân bi Tertîbi İbn Balabân**, “Ud’iyye”, 95.

¹⁹⁵ Ebû Abdurrahman Ahmed İb’ni Şuayb İbn’i Ali Horasani En-Nesai, **es-Sünenü'l-Kübra**, 1. bs, Müessesetu'r-Risale, Beyrut 2001, "Amelu'l-Yevmi ve'l-Leyl", 205.

¹⁹⁶ Ebû Muhammed Abdullah b. Abdurrahmân b. el-Fazl ed-Dârimî, **Sünen**, thk. Hüseyin Selim Esed ed-Dârânî, 1. bs, Dar’u'l-Muğni, 2000, "Kitabu'l-İsti'zan" 54.

3. BÖLÜM

ANADOLU GELENEĞİNDE RUKYE ÇEŞİTLERİ

Anadolu’da yapılan uygulamaların bazılarını daha önce değinildi. Ancak bu bölümde müstakil olarak sünnete uygun ya da zıt olarak yapılan uygulamalar ele alınmaya çalışılacaktır. Her ne kadar ilmi bir çalışma olsa bile adli ve idari yönden sorun yaşanmaması adına uygulamayı yapan kimselerin isimleri zikredilmeyecektir.

Sayıları az da olsa Anadolu’da itikat/inanç açısından sünnete uygun olarak rukye yapıldığı düşünülen uygulamalarına bakabiliriz.

1. ANADOLU’DA İTİKAD/İNANÇ AÇISINDAN DOĞRU YAPILAN RUKYE ÖRNEKLERİ

Anadolu’da başı ağrıyan veyahut kendisini kötü hisseden kişilerin, kendisinin güvendiği ya da salih olarak gördüğü kişilere gidip “Üzerime Kur’an okuyabilir misin?” demesi meşhurdur. Genelde rukye yapmayan fakat kendilerine başvuru bu samimi kişiler genellikle Fatiha, Fêlak ve Nas surelerini okumaktadırlar. Bunların dışında insanlara yardım etmek, hayır yapmak amacıyla rukyeyi duâ terapisi şeklinde yapan samimi oldukları düşünülen kimseler de vardır. Sünnete uygun rukye yaptıklarına inanılan okuyucular rahatsızlık yaşayanların üzerine Kur’ân ayetleri ve sünnette olan rukye dualarını okumaktadırlar. Anadolu’da tılsımlar yazıp (âyetlerin arasına kendi sözlerini katarak büyü vb. uygulamalar yapmayan) rukyeyi düzgünce yapan kişilerin bu esnada okuduğu ayetler şöyledir:

1.1 Sünnete Uygun Rukye Yapanların Okuduğu Ayetler

Anadolu’da rukye yapanların okuduğu ayetlerin, Vahid Bâlî’nin kitabında vermiş olduğu¹⁹⁷ ve tecrübeleri sonucunda etkilerini gözlemledikleri ayetler olduğu düşünülebilir. Genel olarak rahatsızlığı olan kişiler için okunan ayetler şunlardır:

Fatiha Suresi, Bakara/1-5, Bakara/163-164, Bakara/285-286, Al’i İmran/18-19, Âraf/54-56, Mu’minun/115-118, Saffat/1-10, Ahkaf/29-32, Rahman/33-36, Haşr/21-24, Cin/1-9, Felak/1-5, Nâs/1-6

Bu ayetlerin dışında içerisinde azap, ateş, cin, yanma vb. kelimelerin geçtiği ayetlerin hepsinin rukye yapılan kişilerde etkilerinin gözlendiği bu kişiler tarafından ifade edilmektedir.

Bu ayetler okunurken rahatsızlık yaşayan kişide sebepsiz ağlamalar oluyorsa büyü yapıldığı kanaatine varılarak aşağıdaki âyetler de okunmaktadır:

Fatiha Suresi, Bakara/255, Âraf/117-122, Yunus/81-82, Taha/69, İhlas, Felak ve Nâs

1.2 Sünnete Uygun Rukye Yapanların Okuduğu Hadisler

Anadolu’da rukyeyi sünnete uygun yapmaya çalışan kişiler aşağıdaki hadisleri de şifa amacıyla hastaların üzerine okumaktadırlar.

عَنْ عَائِشَةَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُعَوِّذُ بَعْضَ أَهْلِهِ،
يَمْسُحُ بِبِيَدِهِ الْيَمْنَى وَيَقُولُ: «اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ أَدِّبِ الْبَاسَ، اشْفِهِ وَأَنْتَ الشَّافِي، لَا شِفَاءَ إِلَّا
شِفَاؤُكَ، شِفَاءٌ لَا يُعَادِرُ سَقَمًا»

Hiz. Aişe radiyallahu anha, Hiz. Peygamber’in ailesinden bazılarının korunmaları için Allah’a şöyle dua ederek sığındırırdı. Onları sağ eliyle mesh eder ve şöyle derdi: “Ey

¹⁹⁷ Bâlî - Emin, **Cin, Şeytan, Büyü ve Nazar’dan Korunma**, s. 87-96.

insanların Rabbi, sıkıntıyı gider. Şifa ver, sen Şaffî'sin. Senin şifa vermen dışında şifa verecek yoktur. Öyle bir şifa ver ki hastalık izi ve eseri bırakmasın.”¹⁹⁸

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، أَنَّ جِبْرِيْلَ، أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ اشْتَكَيْتَ؟
فَقَالَ: «نَعَمْ» قَالَ: «بِاسْمِ اللهِ أَرْقِيكَ، مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ، مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ، اللهُ
يَشْفِيكَ بِاسْمِ اللهِ أَرْقِيكَ»

Ebû Said (r.a.) dedi ki: “Cebrail Nebi (s.a.s)’ye geldi ve bir rahatsızlığın mı var?” dedi. O da: “Evet...” dedi. “Hasetçinin nazar vermesinden ya da her nefsin şerrinden, sana eziyet veren her şey için Allah’ın adıyla sana rukye yapıyorum. Allah sana şifa versin Allah’ın adıyla sana rukye yapıyorum.”¹⁹⁹

Anadolu’da rahatsızlık yaşayan kişilere Hz. Peygamber’in sünnetinde olan bu duâlarla rukye yapan kişilerin yanı sıra sünnette olmayan ve içerisinde sorunlar barındıran rukye uygulaması yapan kişilerin olduğu da görülmektedir. İtikat/inanç açısından yanlış olarak değerlendirilebilecek büyü vb. bu uygulamaları yapanların sayıca çok olduğu söylenebilir.

2. ANADOLU’DA İTİKAD/İNANÇ AÇISINDAN YANLIŞ YAPILAN RUKYE ÖRNEKLERİ

Anadolu’da sünnete uygun olmayan rukye uygulamalarını yapanların çoğunluğunun havas ilmi adı verilen uygulamaları yaptıkları ve buradan elde ettikleri bilgileri kullandıkları söylenebilir. Halk tarafından ‘hoca’ lakabıyla nitelenen bu kişilerin çoğunluğu havâs ilmini elde ettiklerini ve Allah tarafından kendilerine ilim verildiğini söylediklerine rastlanmaktadır. Bu kişilerin havâs ilminde Allah’ın yardımı ile bilinen ve bilinmeyen manevi âlemlerden yardım alındığını söyledikleri görülmektedir. Ayrıca bu ilmin cinler, ruhani varlıklar veya yaratıklar olarak isimlendirilen bu dünyadan veyahut başka sistemlerden gelen bedenli varlıklardan da yardım alma imkânı verildiğini iddia etmektedirler.²⁰⁰ Havasçılarının kaynak eser

¹⁹⁸ Buhârî, *el-Câmiu’s-Sahîh*, “Tıb”, 37.

¹⁹⁹ Müslim, *el-Câmiu’s-Sahîh*, “Selam”, 16.

²⁰⁰ Seyyid Süleyman, *Havâsu’l-Havâs ve Kenzü’l-Havâs Kenzü’z-Zeheb’ten Seçmeler Ebced Hesabı*, C. 5, s. 3.

olarak kullandıkları kitapların en yaygın olanlarından bazıları aşağıdaki tablodaki gibidir:

2.1 Rukye Uygulama Kitapları ve Yazarları

Anadoludaki rukye veya “okumalar” üzerine yazılıp bu türlü işlerle iştiğal edenlerin sıklıkla kullandığı bir nevi başvuru kitabı diyebileceğimiz eserleri, kişisel tecrübemizin de bize sağladığı vukufiyetle piyasadan veya kişilerden temin ederek, araştırmacıların ve okuyucumuzun eline toplu liste sunmanın faydalı olacağını düşündük. Bu alanda en çok kullanıldığını bildiğimiz eserlerden ulaşabildiklerimizi aşağıda listelemeye çalıştık.

Tablo 2.1 1 Havasçıların Uygulama Kitapları

KİTABIN YAZARI	KİTABIN ADI VE KÜNYESİ	BASKI YERİ VE TARİHİ
SEYYİD SÜLEYMAN EL-HÜSEYNÎ	KENZÜ'L-HAVÂS-NEŞREDEN: SÜLEYMAN DEMİR	DEMİR KİTABEVİ-İSTANBUL-2014
MUSTAFA İLOĞLU	GİZLİ İLİMLER HAZİNESİ	SEDA YAYINLARI-İSTANBUL-1999
ŞEYH AHMED DEYREBÎ	MÜCERREBÂTÜ'D-DEYREBİYYÎ'L- KEBİR-TERCÜME: MUSTAFA VARLI-SEYFETTİN OĞUZ	ESMA YAYINLARI-İSTANBUL-2018
AHMET ALİ EL-BÛNÎ	MENBA'U USÛLÎ'L-HİKMETİ- TERCÜME: MUSTAFA VARLI-SEYFETTİN OĞUZ	ESMA YAYINLARI-İSTANBUL-TARİHSİZ.
M. SAİD ERZEN	TAM SIRLI DUALAR ASRİN HASTALARINA YENİ BİR ŞİFA	KABE BASIN-İSTANBUL-2014
SEYYİD SÜLEYMAN EL-HÜSEYNÎ	HAVÂSU'L-HAVÂS VE KENZÜ'L HAVAS KENZÜ'Z-ZEHEBTEN SEÇMELER EBCED HESABI-TERCÜME: MUSTAFA VARLI	ESMA AYINLARI-İSTANBUL-TARİHSİZ.
KURŞAD BERKKAN/MUSTAFA KURNAZ	ŞİFA KAYNAĞI SIRLI DUALAR	YEDİVEREN YAYINLARI-İSTANBUL-2019
SEYYİD İBRAHİM HÂLİD EYYÛBÎ	ESMA 99 EN BÜYÜK DUÂ KİTABI HAVAS VE ESRARI (ŞİHİR, TILSIM, BÜYÜ)	ESMA YAYINLARI-İSTANBUL-2015

Örnek olarak burada belirtilen kitaplardaki uygulamaların büyük çoğunluğunda, müstakil olarak ya da tılsımların yanında belli sayılarda Kur'ân'dan ayetler okunması istenmektedir. Çoğunluğu dünyalık menfaate kavuşmayı ya da bir sıkıntıdan kurtulmayı hedefleyen bu uygulamalara Hz. Peygamber'in sünnetinde rastlanmamaktadır. Havaşçıların yaptıkları büyü vb. uygulamalarda ayetleri kullandıklarına sıkça rastlamaktayız. Fakat hadisleri bu uygulamalarında kullandıkları görülmemektedir. Ayetlerin uygulamalarda kullanılıp hadislerin kullanılmaması ise bizzat Allah'ın sözleri kutsal metinler olduklarından güçlü bir manevi etki yaratıyor olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Bu durumda hadislerin beşer sözü olduğundan, lafızlarını Resulullah'a aidiyetindeki orijinallik şüphesi dikkate alınırrsa yapılan uygulamalarda aynı manevi etkiyi göstermediği de düşünülebilir.

Anadolu'da rukye vb. uygulamaları yapan havaşçıların kaynak olarak kullandıkları kitaplarda Kur'ân ayetlerini hangi uygulamalarda ve nasıl kullandıklarına bakmakta fayda vardır.

2.2 Anadolu'da Rukye Yapan Okuyucuların Uygulamalarında Kullandıkları Sûreler ve Ayetler

Havaşçıların kaynak olarak kullandıkları kitaplarda uygulamalara esas olan bu sûreleri ve âyetleri neye göre belirledikleri ve hangi kaynaklardan aldıkları bilinmemektedir. Fakat aşağıdaki örneklerde olduğu gibi istenilen amaca uygun anlam ifade eden âyetleri kullandıkları görülmektedir. Dünyevi istekler doğrultusunda Kur'an ayetlerinin bu tarz uygulamalarda kullanılabilmesi için uygulama şekillerinin Hz. Peygamber'in öğretilerinde olması gerekirdi diye düşünülebilir.

Hâlbuki havaşçıların kaynak olarak kullandıkları eserlerde ve hadis kaynaklarında bu uygulamaların Hz. Peygamber'in sünnetinde var olduğuna dair bir ize rastlanılmamaktadır. Bu durumda, Hz. Peygamber sûrelerin ve ayetlerin bu uygulamalarda kullanılan şeklini ya bilmiyordu ya da görevini tam olarak yapmayıp sûrelerin ve âyetlerin bu tarz kullanımını öğretmediği anlamına gelebilir. Her iki

durum da Hz. Peygamber için mümkün olmadığından sûrelerin ve âyetlerin bu şekilde kullanımı sünnete aykırı olarak görülebilir. Havasçıların uygulama için kullanacakları âyetleri belirli sayılarda tekrar ederek suya²⁰¹, hardal tohumuna²⁰² okuyarak ya da temiz bir kâğıda²⁰³ veyahut bir kısmını ya da âyetin tamamını tılsımın etrafına yazarak²⁰⁴ istekleri doğrultusunda sonuç bekledikleri görülür.

Havasçıların istedikleri şeyi elde etmek için amaçlarına uygun anlam ifade eden sûreleri ve âyetleri uygulamalarında nasıl kullandıklarına dair bazı örnekler şöyledir:

لَوْ أَنْفَقْتُ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً مَا آَلَفْتُ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ آَلَفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Dünyanın bütün servetini harcasaydın onların gönüllerini birleştiremezdin fakat Allah onların aralarını düzeltti. O izzet ve hikmet sahibidir.²⁰⁵

Eşlerin arasındaki soğukluğu gidermek için İloğlu yukarıdaki ayetin baş tarafını almayıp, âyetin sevgi ve birleştirme anlamı taşıyan kısmını alarak bir uygulama²⁰⁶ yapmış ve bu şekilde eşlerin arasının düzeleceğini iddia etmiştir.

Aşağıdaki örnekte ise “biz onların arasını kıyamet gününe kadar ayırdık” anlamı olan âyetin bir kısmı alınmış yüz defa yazılıp ayrılması istenen kişilerin oturdukları yere gömülmesi istenmiştir.²⁰⁷

وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.....

“...Onların aralarına kıyamet gününe kadar kin ve düşmanlık koyduk...”²⁰⁸

Buradan hareketle havasçılarının kaynaklarında, amaçlanan hedef doğrultusunda hangi sûrelerin ve âyetlerin kullanıldığını gösteren bir tablo oluşturmak mümkündür.

²⁰¹ Aydın, **Hastalara Şifalı Sırlar Hazinesi Sırlı Dualar**, s. 141.

²⁰² Halid Eyyubi, **Esma 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)**, s. 375.

²⁰³ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 8, s.1785.

²⁰⁴ Ali el-Buni, **Menba'u Usûli'l-Hikmeti**, s. 274.

²⁰⁵ Enfâl 8/63

²⁰⁶ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 8, s.1795.

²⁰⁷ Ali el-Buni, **Menba'u Usûli'l-Hikmeti**, s. 67.

²⁰⁸ Mâide 5/64

Günümüz okuyucuları (kastedtiğimiz tabirle havasçılar), yaygın olarak aşağıdaki konularda muayyen Sûre ve âyetleri okumaktadırlar.

Tablo 2.2. 1 Havasçıların Okuyup Yazdıkları Sure ve Ayetler

UYGULAMA ADI	OKUNAN YA DA YAZILAN SÛRE VE AYETLER
Büyü bozmak için	İhlas, Felak, Nas, Taha/67-69, Ayetü'l-Kürsi, İnşirah ²⁰⁹ , Felak, Nas ²¹⁰ , Fatiha, İhlas, Felak, Nas ²¹¹ , Tekvir, Yunus/81-82, A'raf/32 ²¹²
Nazara karşı	Kalem/51-52 ²¹³ , Tarık ²¹⁴ , Felak, Mülk/3-4, Kalem/51-52 ²¹⁵ , Fatiha, Ayetü'l-Kürsi, Kalem/51-52 ²¹⁶ , Kalem/51-52, Ayetü'l-Kürsi, İhlas, Nas ²¹⁷
Cinlere uğrayan için	Duha, Ayetü'l-Kürsi, Felak, Nas, Yâsin, ihlas, Kâfirun ²¹⁸ , Hümeze ²¹⁹ , Fatiha, Ayetü'l-Kürsi, Kâfirun, İhlas, Felak, Nas ²²⁰ , Rahman/33, Ayetü'l-Kürsi ²²¹ , Mu'minun/115-118
Celbi muhabbet için	Yusuf/20 ²²² , Karia/2-5, Tebbet ²²³ , Âl-i İmran/9 ²²⁴ , Tarık ²²⁵
Cin daveti için	Kâria, Zilzâl, Tebbet, Kureyş, Fîl ²²⁶ , Neml/30-31 ²²⁷ , Fatiha, İhlas ²²⁸

²⁰⁹ Halid Eyyubi, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 588-589.

²¹⁰ Deyrebî, *Mücerrebâtü'd-Deyrebîyyi'l-Kebîr*, C. 1, s. 233.

²¹¹ Hüseyini, *Kenzü'l-Havâs*, C. 2, s. 466.

²¹² Seyyid Süleyman, *Havasü'l-Havas ve Kenzü'l-Havas Kenzü'z-Zeheb'ten Seçmeler Ebced Hesabı*, C. 5, s. 347-348.

²¹³ Halid Eyyubi, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 22.

²¹⁴ Ali el-Buni, *Menba'u Usûli'l-Hikmeti*, s. 54.

²¹⁵ Deyrebî, *Mücerrebâtü'd-Deyrebîyyi'l-Kebîr*, s. 701-702.

²¹⁶ İloğlu, *Gizli İlimler Hazinesi*, C.1, s. 223.

²¹⁷ Berkken - Kurnaz, *Şifa Kaynağı Sırlı Dualar*, s. 141-142.

²¹⁸ Aydın, *Hastalara Şifalı Sırlar Hazinesi Sırlı Dualar*, s. 54.

²¹⁹ Ali el-Buni, *Menba'u Usûli'l-Hikmeti*, s. 425.

²²⁰ İloğlu, *Gizli İlimler Hazinesi*, C. 3, s. 798.

²²¹ Seyyid Süleyman, *Havasü'l-Havas ve Kenzü'l-Havas Kenzü'z-Zeheb'ten Seçmeler Ebced Hesabı*, C. 5, s. 218.

²²² İloğlu, *Gizli İlimler Hazinesi*, C. 5, s. 1084. (Bu uygulamanın sonunda falancanın kızı falancıyı benim için sihirle ya hu denilmektedir)

²²³ Halid Eyyubi, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 325.

²²⁴ Seyyid Süleyman, *Havasü'l-Havas ve Kenzü'l-Havas Kenzü'z-Zeheb'ten Seçmeler Ebced Hesabı*, C. 2, s. 389. (Âyeti Kerimenin başı Allahumme olarak değiştirilmiş ve sonuna benimle bunu ve bunu birleştir yazılmış)

²²⁵ el-Hüseyini, *Kenzü'l-Havâs*, C. 1, s. 41.

²²⁶ Halid Eyyubi, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 385.

²²⁷ Ali el-Buni, *Menba'u Usûli'l-Hikmeti*, s. 104. (Âyetin sonuna âlemlerin rabbi Allah'a itaat edenler olarak lafzı eklenmiştir)

²²⁸ İloğlu, *Gizli İlimler Hazinesi*, C. 1, s. 183.

Tablo 2.2.1 devamı

Define bulmak için	En'âm/59 ²²⁹ , Mülk/14 ²³⁰ , Şuarâ/192-199 ²³¹
Zalime karşı	Bakara/19 ²³² , Zilzâl ²³³ , Ayetü'l-Kürsi ²³⁴
Eşini kendine çevirme	Yâsin ²³⁵ , Hûd/41, Âl-i İmran/18, Enâm/59, Enfâl/63, Neml/30, Rad/30 ²³⁶ , Fatiha ²³⁷
Servet ve bol rızık için	Fatiha, Ayetü'l-Kürsi, Kâfirûn, İhlas ²³⁸ , Yâsin/82-83, En'âm/103 ²³⁹ , Ayetü'l-Kürsi ²⁴⁰
Eşleri ayırma	Mâide/64* ²⁴¹ , Felâk ²⁴² , Zilzâl ²⁴³ , Fîl ²⁴⁴
Sevilip hürmet görmek için	Bakara/165, Tâhâ/39 ²⁴⁵ , Neml/30 ²⁴⁶ , Enfâl/63 ²⁴⁷
Talibi çıkmayanlar için	Hac/27 ²⁴⁸ , Haşr/21-24, Yunus/81-82, Âl-i İmran/14, Hicr/16 ²⁴⁹
Mahkemeye çıkan için	Şûrâ/15 ²⁵⁰
Kayıp eşya bulmak	Lokmân/16**, Tarık ²⁵¹ , Âl-i İmran ²⁵² , Lokmân/16** ²⁵³
Dilek için	En'âm/64 ²⁵⁴ , Vâkıa ²⁵⁵ , Yâsin ²⁵⁶

²²⁹ Halid Eyyubi, **Esma 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)**, s. 375.

²³⁰ Halid Eyyubi, **Esma 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)**, s. 554.

²³¹ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 8, s. 1785.

²³² İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 5, s. 1127.

²³³ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 5, s. 1103.

²³⁴ El-Hüseyni, **Kenzü'l-Havâs**, C. 2, s. 267.

²³⁵ Halid Eyyubi, **Esma 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)**, s. 376.

²³⁶ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 8, s. 1795-1796.

* Âyetin sadece bir kısmı alınmış ve sonuna falan ile filanı ayır sözü eklenmiştir. “..Onların aralarına kıyamet gününe kadar kin ve düşmanlık koyduk..”

** Âyetin başındaki ya büneyye kelimesi çıkarılarak yazılmıştır.

²³⁷ el-Hüseyni, **Kenzü'l-Havâs**, C. 2, s. 242.

²³⁸ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, 4/952.

²³⁹ Halid Eyyubi, **Esma 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)**, 504.

²⁴⁰ el-Hüseyni, **Kenzü'l-Havâs**, C. 2, s. 265.

²⁴¹ el-Buni, **Menba'u Usûli'l-Hikmeti**, 67.

²⁴² Halid Eyyubi, **Esma 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)**, s. 601.

²⁴³ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, 6/1389.

²⁴⁴ el-Hüseyni, **Kenzü'l-Havâs**, C. 4, s. 419.

²⁴⁵ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, 5/1193.

²⁴⁶ el-Hüseyni, **Kenzü'l-Havâs**, C. 1, s. 21.

²⁴⁷ Seyyid Süleyman, **Havasü'l-Havas ve Kenzü'l-Havas Kenzü'z-Zehab'ten Seçmeler Ebced Hesabı**, C. 5, s. 269.

²⁴⁸ Halid Eyyubi, **Esma 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)**, s. 563.

²⁴⁹ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 7, s. 1679-1680. (Yazılan âyetlerin arasına benden sana sevgi yükledim cümlesi eklenmiştir)

²⁵⁰ İloğlu, **Gizli İlimler Hazinesi**, C. 5, s. 1085.

²⁵¹ Deyrebî, **Mücerrebâtü'd-Deyrebîyyi'l-Kebîr**, s. 948-949.

²⁵² Aydın, **Hastalara Şifalı Sırlar Hazinesi Sırlı Dualar**, s. 274. (Âyetin yarısı almış devamına kaybettiğim şeyi iade et cümlesi eklenmiştir)

²⁵³ Seyyid Süleyman, **Havasü'l-Havas ve Kenzü'l-Havas Kenzü'z-Zehab'ten Seçmeler Ebced Hesabı**, C. 2, s. 462.

²⁵⁴ Ali el-Buni, **Menba'u Usûli'l-Hikmeti**, s. 274. (Âyetin bir kısmı tılsımın etrafına yazılması istenmektedir)

2.3 Anadolu’da Rukye Yapan Okuyucuların Kullandıkları Hadislerden Örnekler ve Kullanım Yerleri

Havasçıların Hz. Peygamber’den gelen rivayetleri incelemek amacıyla kaynak olarak kullandıkları kitaplara bakıldığında Gizli İlimler Hazinesi vb. kitaplarda hadislere yer verilmemektedir. Bu durumda büyü izlenimi veren tılsımlarla, bilinmeyen şekillerle yapılan uygulamalarında kullanmadıkları ya da yok denecek kadar az olduğu varsayılabilir. Ancak hastalık, duâ ve korunma amaçlı kullandıkları görülmektedir. Örneklik açısından havasçılarının kaynaklarında yer verdikleri hadislerden bazıları:

Sıkıntı ve üzüntü anında okunacak olan Hz. Peygamber’den rivayet olunan duâ Aydın’ın²⁵⁷ ve Halid Eyyubi’nin kitabında²⁵⁸ şöyle yer almaktadır:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ عِنْدَ الْكَرْبِ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»

İbn’i Abbas (r.a.), Hz. Peygamber (s.a.s) üzüntü anında şöyle söylüyordu, dedi: “Halîm ve azamet sahibi olan Allah’tan başka ilah yoktur. Yüce arşın sahibi olan Allah’tan başka ilah yoktur. Yelerin ve göklerin ve kerîm olan arşın rabbi olan Allah dışında ilah yoktur.”²⁵⁹

Aydın ayrıca sıkıntı anında şu duânın da okunmasını tavsiye etmiştir:²⁶⁰

حَدَّثَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ أَبِي بَكْرَةَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «دَعَوَاتُ الْمَكْرُوبِ: اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو، فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»

²⁵⁵ el-Hüseyni, *Kenzü'l-Havâs*, C. 2, s. 302.

²⁵⁶ el-Hüseyni, *Kenzü'l-Havâs*, C. 2, s. 313.

²⁵⁷ Aydın, *Hastalara Şifalı Sırlar Hazinesi Sırlı Dualar*, s. 51.

²⁵⁸ Halid Eyyubi, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 273.

²⁵⁹ Buhârî, *el-Câmiu's-Sahîh*, “Kitabu't-Tevhid, 23”.

²⁶⁰ Aydın, *Hastalara Şifalı Sırlar Hazinesi Sırlı Dualar*, s. 90.

Abdurrahman İbn Ebî Bekre babasından naklederek Nebî'nin (s.a.s) şöyle dediğini rivayet etti: "Sıkıntı duâsı: Ey Allah'ım senden rahmetini umuyorum. Göz açık kapayana kadar bile olsa beni nefsim bırakma. Bütün işlerimi yoluna koy. Senden başka ilah yoktur."²⁶¹

Bekkan ve Kurnaz'ın yazdıkları kitaplarında²⁶² ve Aydın'ın yazmış olduğu kitapta²⁶³ baş ağrısı ve diğer ağrılar için aşağıdaki duânın okunması tavsiye edilmektedir:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُعَلِّمُهُمْ مِنَ الْحُمَى وَمِنَ الْأَوْجَاعِ كُلِّهَا أَنْ يَقُولَ: بِسْمِ اللَّهِ الْكَبِيرِ، أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ مِنْ شَرِّ كُلِّ عِرْقٍ نَعَارٍ، وَمِنْ شَرِّ حَرِّ النَّارِ.

İbn'u Abbas (r.a.), Nebî'nin (s.a.s) her türlü ağrı ve humma hastalığı için şu duâyı okuduğunu söylemektedir. "Büyük olan Allah'ın adıyla, kanı kesilmeyen damardan gelecek şerden ve ateşin sıcaklığından dolayı gelecek kötülükten yüce Allah'a sığınırım."²⁶⁴

Zehirli hayvan ısırıklarına karşı okunması istenen ve koruyacağı söylenen duâ²⁶⁵ ise şöyledir:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّهُ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا لَقِيتُ مِنْ عَقْرَبٍ لَدَعْتَنِي الْبَارِحَةَ، قَالَ: "أَمَا لَوْ قُلْتِ، حِينَ أَمْسَيْتِ: أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ، لَمْ تَضُرِّيكَ "

Ebû Hureyre ,(r.a.) rivayeten: Bir adam geldi ve yâ Resûlallah, dün gece beni bir akrep soktu, dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.s): "Eğer akşam olduğunda yarattıklarının şerrinden Allah'ın tam kelimelerine sığınırım, deseydin sana zarar veremezdi, dedi."²⁶⁶

²⁶¹ Muhammed b.Hibban b. Muaz b. Ma'bed,Ebû Hatim, **Sahihu İbn Hibban bi Tertûbi İbn Balban**, "Ud'ıye ",101.

²⁶² Berkken - Kurnaz, **Şifa Kaynağı Sırlı Dualar**, s. 27.

²⁶³ Aydın, **Hastalara Şifalı Sırlar Hazinesi Sırlı Dualar**, s. 21.

²⁶⁴ Muhammed b. isa b. sevr b. musa b. dahhak Tirmizi, **Sünen** (Dar'u-arab'i-islami, 1998), "Tıb", 26.

²⁶⁵ Berkken - Kurnaz, **Şifa Kaynağı Sırlı Dualar**, s. 51.

²⁶⁶ Müslim el-Câmiu's-Sahîh, "Zikr ve'd-Duâ ve't-Tevbe ve'l- İstiğfâr", 16.

Bir güçlkle karşılaşınca okunması istenen duâ ise şöyledir:²⁶⁷

عَنْ أَنَسٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «اللَّهُمَّ لَا سَهْلَ إِلَّا مَا جَعَلْتَهُ سَهْلًا، وَأَنْتَ تَجْعَلُ الْحَزْنَ سَهْلًا إِذَا شِئْتَ»

Enes (r.a.), Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle söyledi, dedi: “Allah’ım senin kolaylaştırdığından başka kolaylık yoktur. Sen dilerse hüzünü kolaylaştırırsın (giderirsin).”²⁶⁸

Halid Eyyubi borçtan kurtulmak için ise şu duânın okunmasını tavsiye etmektedir:²⁶⁹

عَنْ عَلِيٍّ، أَنَّ مَكَاتِبًا جَاءَهُ فَقَالَ: إِنِّي قَدْ عَجَزْتُ عَنْ مَكَاتِبِي فَأَعِنِّي، قَالَ: أَلَا أَعْلَمُكَ كَلِمَاتٍ عَلَّمْنِيهِنَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ كَانَ عَلَيْكَ مِثْلُ جَبَلٍ صَبِيرٍ دَيْنًا آدَاهُ اللَّهُ عَنْكَ، قَالَ: قُلْ: اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَعْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ.

Hz. Ali’nin (r.a.) yanına bir mükâtep (azad olmak için efendisiyle mukavele yapan köle) geldi ve: ‘Ben borcumu ödemekten aciz kaldım, bana yardım et.’ dedi. Hz. Ali (r.a.) ise ona: Hz. Peygamber’in bana öğrettiği duâyı sana öğreteyim, o duâyı edersen dağ kadar borcun olsa bile Allah o borcun edâsını kolaylaştırır, dedi. Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle buyurdu: “ Allah’ım haram şeylerden değil, helal şeyleri bana yeterli olacak kadar ver. Beni senden başkasına muhtaç etme ve zengin kıl.”²⁷⁰

Halid Eyyubi’nin borçtan kurtulmak için tavsiye ettiği bir diğer duâ ise şöyledir:²⁷¹

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَاتِ يَوْمِ الْمَسْجِدِ، فَإِذَا هُوَ بِرَجُلٍ مِنَ الْأَنْصَارِ، يُقَالُ لَهُ: أَبُو أَمَامَةَ، فَقَالَ: «يَا أَمَامَةَ، مَا لِي أَرَاكَ جَالِسًا فِي الْمَسْجِدِ فِي غَيْرِ وَقْتِ الصَّلَاةِ؟»، قَالَ: هُمُومٌ لَزِمْتَنِي، وَدَيُونٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: «أَفَلَا أَعْلَمُكَ كَلِمًا إِذَا أَنْتَ قُلْتَهُ أَذْهَبَ عَزٌّ وَجَلَّ هَمٌّكَ، وَقَضَى عَنْكَ دَيْنَكَ؟»، قَالَ: قُلْتُ: بَلَى، يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: " قُلْ إِذَا

²⁶⁷ Halid Eyyubi, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 274.

²⁶⁸ Ebû Hatim, *Sahihu İbn Hibban bi Tertibi İbn Balban*, “Ud’iye”, 105.

²⁶⁹ Halid Eyyubi, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 278.

²⁷⁰ Tirmizi, *Sünen*, “Deavât”, 111.

²⁷¹ Halid Eyyubi, *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*, s. 278.

أَصْبَحْتَ، وَإِذَا أَمْسَيْتَ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ، وَقَهْرِ الرِّجَالِ "

Ebû said el-Hudrî (r.a.) ensârdan Ebû Umâme adında bir adam bir gün mescide geldi. Hz. Peygamber (s.a.s) ona: “ Ey Umâme, seni namaz saatlerinin dışında da mescitte oturuken görüyorum.” dedi. Ebû Umâme: “Borçlarım var ve zamanım az endişeleniyorum ey Allah’ın elçisi.” dedi. Bunun üzerine Resulûllah: “Sana yaptığında Allah’ın borçlarından kurtaracağı ve endişelerini gidereceği duâ öğreteyim mi?” dedi. Ebû Umâme: “Evet, ya Resûlallah.” dedi. Hz. Peygamber (s.a.s): “Sabah ve akşam olduğunda Allah’ım sıkıntıdan ve üzüntüden, aciz olmaktan, tembellikten, korkaklıktan, cimrilikten, borçlu olmaktan ve insanların kahrından sana sığınırım.” diye buyurdu.²⁷²

Halid Eyyubi’nin düşmana karşı okunmasını istediği duâ ise şudur:²⁷³

عَنْ أَبِي النَّضْرِ، عَنْ كِتَابِ رَجُلٍ مِنْ أَسْلَمَ، مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَالُ
لَهُ: عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي أَوْفَى، فَكَتَبَ إِلَى عُمَرَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ حِينَ سَارَ إِلَى الْحَرُورِيَّةِ، يُخْبِرُهُ، أَنَّ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ فِي بَعْضِ أَيَّامِهِ الَّتِي لَقِيَ فِيهَا الْعَدُوَّ، يَنْتَظِرُ حَتَّى إِذَا مَالَتْ
الشَّمْسُ قَامَ فِيهِمْ، فَقَالَ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ، لَا تَتَمَنَّوْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ، وَاسْأَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ، فَإِذَا
لَقِيتُمُوهُمْ فَاصْبِرُوا، وَاعْلَمُوا أَنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ ظِلَالِ السُّيُوفِ»، ثُمَّ قَامَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ، وَقَالَ: «اللَّهُمَّ، مُنْزِلَ الْكِتَابِ، وَمُجْرِيَ السَّحَابِ، وَهَازِمَ الْأَحْزَابِ، اهْزِمْهُمْ، وَانصُرْنَا
عَلَيْهِمْ»

Abdullah İbn’u Ebî Evfa adında Hz. Peygamber (s.a.s) ashâbından ve kâtiplerinden ve lakabı Ebî’n-Nasr olan sahâbî, Ömer İbn’î Abdillâh’a Harûriyye’nin²⁷⁴ peşindeyken haber vermek için(sünnetten düşmana karşı okunacak duâyı) şöyle bir mektup yazdı: Resulûllah (s.a.s) bir gün düşmanla karşılaştı ve güneşin tam tepeden dönmesini bekledi ve ayağa kalkarak şöyle dedi: “ Ey İnsanlar, Allah’tan düşmanla karşılaşmayı temenni etmeyin, Allah’tan afiyet isteyin. Eğer düşmanla karşılaşırsanız sabredin ve bilin ki cennet kılışların gölgesi altındadır.” Daha sonra Nebî (s.a.s)

²⁷² Ebû Davud, **Sünen**, “Vitr”, 32”.

²⁷³ Halid Eyyubi, **Esma 99 En Büyük Dua Kitabı Havas ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)**, s. 281.

²⁷⁴ Hz. Ali (r.a) karşı ayaklanan haricilere verilen bir isim

ayağa tekrar kalktı ve şöyle dedi: “Ey kitabı indiren, bulutları yürüten, orduları bozguna uğratan Allah’ım! Onları bozguna uğrat ve bize onlara karşı yardım eyle.”²⁷⁵

Berkkan ve Kurnaz ağlayan çocuklar için aşağıdaki duânın okunmasını tavsiye etmektedirler:²⁷⁶

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ، وَيَقُولُ: " إِنَّ أَبَاكُمْ كَانَ يُعَوِّذُ بِهَا إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ: أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ، مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ "

İbn’u Abbas (r.a.) dedi ki: Nebi (s.a.s) Hasan (r.a.) ve Hüseyin (r.a.) için şöyle sığınma duası ederdi: “Her tür şeytandan, kem nazardan Allah’ın tam kelimelerine (sonsuz iradesine ve hükmüne) sığınırım.” Sonra da “Atanız İbrâhim de bu duayı oğulları İsmâil ile İshak için yapardı.” derdi.²⁷⁷

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ، أَنَّهُ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ عُثْمَانُ: وَبِي وَجَعٌ قَدْ كَادَ يُهْلِكُنِي قَالَ: فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " امْسَحْهُ بِيَمِينِكَ سَبْعَ مَرَّاتٍ، وَقُلْ: أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ، مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ " قَالَ: «فَفَعَلْتُ ذَلِكَ، فَأَذْهَبَ اللَّهُ عَرًّا وَجَلَّ مَا كَانَ بِي، فَلَمْ أَرَلْ أَمْرًا بِهِ أَهْلِي وَغَيْرَهُمْ»

Aydın, her hastalığa karşı okunması gereken duâyı şöyle tarif etmiştir:²⁷⁸

Osman İbn’i Ebî'l-Âs (r.a.) rivayeten: Nebî (s.a.s) geldi ve Osman (r.a.) ona bende bir ağrı var neredeyse beni helak edecek, dedi. Resulûllah (s.a.s) ona şöyle buyurdu: “Sağ elinle yedi defa ağrıyan yerlerini mesh et ve bende bulunan şeyin şerrinden Allah’ın izzet ve kudretine sığınırım, de”. Osman (r.a.): “Resulûllah’ın dediği

²⁷⁵ Müslim, *el-Câmiu's-Sahîh*, "Cihad ve Siyer", 6.

²⁷⁶ Berkkan - Kurnaz, *Şifa Kaynağı Sırlı Dualar*, s. 87.

²⁷⁷ Buhârî, *el-Câmiu's-Sahîh*, "Ehadisu'l-Enbiya", 11.

²⁷⁸ Aydın, *Hastalara Şifalı Sırlar Hazinesi Sırlı Dualar*, s. 143.

şekilde yaptım, Allah bendeki ağrıyı giderdi, ben de aileme ve başkalarına bu şekilde yapmalarını tavsiye etmeyi hiç bırakmadım.” dedi.²⁷⁹

Aydın’ın hastalıklara karşı okunmasını istediği bir başka duâ ise şöyledir.²⁸⁰

عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ، قَالَ: دَخَلْتُ أَنَا وَتَابِتٌ عَلَى أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، فَقَالَ تَابِتٌ: يَا أَبَا حَمْرَةَ، اشْتَكَيْتُ، فَقَالَ أَنَسٌ: أَلَا أَرَفَيْكَ بِرُقِيَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ قَالَ: بَلَى، قَالَ: «اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ، مُذْهِبَ الْبَاسِ، اشْفِ أَنْتَ الشَّافِي، لَا شَافِيَ إِلَّا أَنْتَ، شِفَاءً لَا يُعَادِرُ سَقَمًا»

Abdu'l-Aziz (r.a.) şöyle rivayet etmiştir: “Ben sâbit (r.a.) ile beraber Enes İbn’i Malik’in (r.a.) yanına geldiğimizde Sabit (r.a.) ona rahatsızlığı olduğunu söyledi. Bunun üzerine Enes İbn’i Malik (r.a.) ‘Resulûllah’ın (s.a.s) yaptığı şekilde sana rukye yapayım mı?’ diye sordu. Sabit (r.a.) ‘Evet...’ dedi. Enes İbn’i Malik (r.a.) şöyle söyledi: ‘Ey sıkıntıları gideren, insanların rabbi olan Allah’ım şifâ ver, şifa veren ancak sensin. Senden başka kimse şifa veremez. Öyle bir şifa ver ki hiçbir hastalık kalmasın.’ ”²⁸¹

2.4 Anadolu’da Rukye Yapan Bazı kişilere Ait Uygulama Örnekleri

Anadolu’da okuma yapan kişilerin büyük çoğunluğunun havasçılar ya da onlardan etkilenen kişiler oldukları söylenebilir. Bunun yanı sıra babadan ya da daha önce okuma yapan kişilerden öğrenenlerin de olduğu görülmektedir. Bu kişilerden bazıları ile yaptığımız görüşmeler örneklik açısından ele alınmaya çalışılacaktır. Okuma yapan kişilerden bazıları ve uyguladıkları yöntemleri şöyledir:

B... T... tarafından rahatsız olan kişilerin etrafına Fatiha, Ayetü'l-Kürsi, İhlas, Felak, Nas sûrelerini okunarak bıçakla daire çizilmektedir. Bunun nedeni ise okuma esnasında hastanın emniyette olması olarak açıklanmaktadır. Bundan sonra bir su bardağına su koyularak bardak bir iple bağlanmaktadır. Daha sonra kırk bir defa Cin Sûresi okunarak hem suya hem de hastanın üzerine üflenir. Okuma bitince ip iki

²⁷⁹ Ebû Davud, *Sünen*, “Tıb”, 19.

²⁸⁰ Aydın, *Hastalara Şifalı Sırlar Hazinesi Sırlı Dualar*, s. 85.

²⁸¹ Buhârî, *el-Câmiu’s-Sahîh*, “Tıb”, 37.

yandan çekilir, düğümlenir ve su toprağa dökülür. B... T... bu işlem sonunda musallat olan cinlerin bıçak gibi kesildiğini iddia etmektedir.

Bir başka rukye uygulaması yapan M... A... görüşmemizde şunları söylemiştir:

Havas ilmini büyük cinlerden öğrendiğini söyleyen M... A... kendisine tedavi için gelen kişilerin cinlerini kendi üzerine aldığı ve bu sayede karşı tarafın rahatladığını söylemektedir. Kendi üzerine aldığı cinleri Allah'a tevbe ederek, Hz. Peygamber'e salavat getirerek ve Fatıha sûresi okuyarak attığını, atamadıklarının ise kendisine rahatsızlık verdiğini iddia etmektedir. Rukye yapma özelliğinin atalarından genetik olarak geldiğini ve bir havasçı olarak havas kitaplarındaki büyü ve tılsımları yapmadığını çünkü bu büyü vb. şeylerin çok tehlikeli ve toplumun huzurunu bozan şeyler olduğunu söylemektedir. Anadolu'da okuma yapan kişilerin çoğunluğunun havas kitaplarından yararlandığını söyleyen M... A... bu uygulamalar yapılarak insanlara cin musallat edildiğini ve halkın huzurunun bozulduğunu savunmaktadır.

M... A... daha önce bizim de görüştüğümüz ve küçük şeytanla anlaştığını söyleyen B... A... ve uygulaması için de şöyle demektedir:

B... A... Türkiye'de tanınan bir medyumun talebesi olan beş kişiden biridir. Kendisi Hıristiyan olmakla birlikte havas kitaplarındaki tılsım ve büyüleri uygulamalarında kullanmaktadır. M... A... konuşmamızda B... A...'nın altından yapılmış bir istavroza sahip olduğunu gördüğünü de iddia etmiştir. M... A... , B... A... 'nın uygulamalarında kendisine gelen rahatsızlık yaşayan kişilerden birinden aldığı cinleri bir başkasına gönderdiğini iddia etmektedir.

Çevresinde hoca diye bilinen K... K... ise rahatsızlık hissedip kendisine gelenlerden ilk önce anne ismini sormaktadır. Rahatsız olan kişi ile anne ismini sormasının nedenini ise yanındaki cinler yardımıyla hasta kişi hakkında bilgi edinmek olarak açıklamaktadır. Cinlerle olan iletişimini ise önündeki suya bakarak sağladığını iddia etmektedir. Rahatsızlığı olan kişilere zarar veren cinlerin isimlerini kendi yanındaki cinlerden aldığını söyleyerek bir kâğıda yazmaktadır. Bu kâğıtları ise rahatsız olan kişilere yaktırarak isimlerini yazdığını cinlerin yandığını ve rahatsızlık yaşayan kişilerin ise bu vesileyle şifa bulmasına sebep olduğunu söylemektedir.

Yukarıda açıkladığımız, Anadolu'da havaşçıların yaptığı uygulamaların benzeri parapsikoloji adı altında dünyanın çeşitli bölgelerinde bu tarz çalışmalar yapılmaktadır.

2.5 Dünyada Parapsikoloji Alanında Eğitim Veren Müesseseler

Avrupa, ABD, İngiltere ve Rusya gibi gelişmiş ülkelerde de bu alanda akademik çalışmalar yapılmış ve halen parapsikoloji adı altında eğitim faaliyetleri yürütülmektedir.

Aşağıda örnek kabilinden bazılarının ismini vereceğimiz ülke ve kurumlardaki uygulamalarda, bizim araştırma konumuzu da içine alan okuma biçimlerine de yer verilmektedir.

Rusya: Moskova Üniversitesi

Amerika: Virginia Üniversitesi, Psikiyatrik Tıp Bölümü, Algı Etütleri Dalı/Kürsüsü

Arizona Üniversitesi, Veritas Laboratuvarı

İngiltere: Northampton Üniversitesi, Parapsikoloji Bölümü

Liverpool Hope Üniversitesi, Parapsikoloji Bölümü

İngiltere'de parapsikoloji bölümü ile ilgili faaliyet gösteren 13 üniversite bulunuyor

Hollanda: University Of Amsterdam, Anomalous Cognition Section

Almanya: Freiburg Üniversitesi

İsveç: Lund Üniversitesi, Parapsikoloji Bölümü

İskoçya: Edinburg Üniversitesi, Koestler Parapsikoloji Ünitesi (KPU)

Avustralya: University Of Adelaide , Anomalistic Psychology Research Unit

Bu okullar dışında ABD, İngiltere ve Avustralya başta olmak üzere çok sayıda ülkede medyum okulları ve spiritüel okullar adı altında kolejler ve özel eğitim kurumları da bulunmaktadır.²⁸²

Rukye; hadis ıstılahında er-Rukyete, Ruka, Raky ve İstirka kelimeleriyle ifade edilmektedir.²⁸³ Sara, humma gibi hastalık ya da afetlerde kişinin sığınma yapmasıdır. Rukyenin gerçek manası onların batıl olan şeylere çağrılmaları ve kulaktan dolma şeylere teşvik etmeleridir.²⁸⁴

Rukye kelimesinin hadis kültüründeki anlamları hakkında İbn Kesir, hacamat yaptırmak veya sihir uygulaması yapmak anlamına geldiğini söylemiştir.²⁸⁵ İlâveten rukye, bir işin olabilmesi için tabiatüstü güçlere başvurarak onlardan yardım almak anlamına gelir. Eski Türkçemizde bu kelimenin karşılığı afsundur. İbn'ul-Esir, hasta olan kişinin iyileşmek için ilticada bulunmasını afsun olarak açıklamıştır. Rukyenin müspet ve menfi yönleri vardır. Rukyenin müspet yönü; okuyarak, dua yaparak tedavi uygulamaları, onun olumsuz yönü ise afsunlama yoluyla daha çok büyü yapanların ve muskacıların yaptıkları kötü işler olarak görülmesidir. Öyleyse Arapça bir kelime olan "rukye" afsunlama ve dua yolu ile tedavi olarak da kullanılmaktadır.²⁸⁶

Türkçemizde rukye kelimesini karşılayan en uygun kelime afsunlamadır. Araplarda ise rukye, müspet olsun menfi olsun, bu anlamda yapılan tüm okuma uygulamaları için kullanılır. Rukyeden bizim anladığımız dua etmek suretiyle tedavi, belirli âyetlerle ve hadislerde geçen yöntemlerle okuyup üfleme yapma uygulamasıdır. Kısaca rukye; hasta için bir şifanın kendisi değil, bir şifa sebebidir. Çünkü şifayı ancak Allah verebilir. Öyleyse rukye yapmak ise bunun sebebi olabilir

²⁸² “**Parapsikoloji Eğitimi Veren Okullar**”, parapsikoloji.net, 24 Aralık 2016, <https://www.parapsikoloji.net/parapsikoloji-egitimi-veren-okullar/>.(e.t.15.05.2021).

²⁸³ Ebü's-Saâdât Mecdüddîn El-Mübârek b. Muhammed İbnü'l-Esîr, **en-Nihâyetü fi Garîbi'l-Hadîs ve'l-Eser**, 1. bs., Halebî 1963, s. 254.

²⁸⁴ İbnü'l-Esir, **en -Nihâyetü fi Garîbi'l-Hadîs ve'l-Eser**, s. 256.

²⁸⁵ Atmaca, **Hadislerde Rukye**, s. 45.

²⁸⁶ Çelik, **İslam'ın Kabul veya Reddettiği Halk İnançları**, s. 264.

SONUÇ

Yaşam alanımız olan dünyada sadece insanoğlunun olmadığı bilinmektedir. Yüce Allah'ın cinleri de bizim gibi kendisine kulluk etmesi için yarattığını bildirmesi ve onlara has Cin Sûresi'ni indirmesi bunun apaçık delili olarak görülebilir. İnsanlara düşman olarak yaşayan onları dünyevi ve uhrevi zarara uğratmak isteyen İblis ve avenesi olan şeytanlar da bulunmaktadır. Kur'ân'da İblis'in de cin olduğunun bildirilmesi şeytanların ve cinlerin aynı zümreden oldukları izlenimini uyandırmaktadır. Yüce Allah'ın; hidayet rehberi olan Kur'ân okumak gibi bir ibadeti yaparken bile şeytandan kendisine sığınmamızı istemesi, ciddiye alınması gereken bir düşmanla karşı karşıya olduğunu göstermektedir. İblis'in insanlara karşı olan mücadelesinde belli bir süreye kadar Allah'tan izin alması bu amaç için atlılarıyla ve yayalarıyla mücadele etmesi onun gücünün kanıtı olarak değerlendirilebilir. Bu etki vesvese şeklinde psikolojik ve manevi etkiler olabileceği gibi fiziksel etkiler de olabilir. Eyyûb'un (a.s), sıkıntı ve acı verdiğiinden dolayı şeytanı, Allah'a şikâyet etmesi ve faiz yiyenlerin şeytanların çarptığı saralılara benzetilmesi şeytanın insana fiziksel yönde zarar verebileceği şeklinde anlaşılabilir. Şeytanların/cinlerin vereceği zararlardan korunmanın ve verdiği zararlardan kurtulmanın yolu ise Hz. Peygamber'in sünnetinde olan rukye yapılması olabilir.

Dünyanın birçok yerinde şeytanların insanoğluna tasallutuna karşı duâ, terapi vb. gibi önlemler alınmaktadır. Avrupa'da Peder Gabriele Amorth kutsal metinler okuyarak ve kutsal suyla şeytan çıkarma ayinleri ve Çeçenistan'da halk arasında cin hastanesi diye bilinen hastanede hastaların üzerine öncelikle ayetler okunarak tedavi edilmeye çalışılması Hz. Peygamber'in sünnetindeki rukye benzeri uygulamalar olarak düşünülebilir. Ayrıca metafizik âlem olarak değerlendirilen bu alanda Avrupa'da birçok ülkede, Amerika ve Rusya gibi ilmi anlamda ileride sayılan ülkelerde akademik çalışmaların yapılıp bu anlamda eğitim çalışmaları yapıldığı da bilinmektedir. Ülkemizde de bu alanda ilmi çalışılmalar yapılması ya da en azından ilmi çevrelerce konunun araştırılması gerektiği söylenilebilir.

Anadolu'da çeşitli rahatsızlıklar üzerine okuma yapan kişilerin büyük oranda kaynak olarak havas kitaplarını kullandıkları görülmektedir. Havas kitaplarında anlamı

bilinemeyen yazılar ve şekiller etraflarında yazılan ayetlerle süslenmektedir. Kendi ifadeleriyle bu yazıların dilleri unutulmuş eski kavimlere ait olduğu ifade edilmektedir. Bu şekillerin ve çizilen tabloların etraflarına ayetlerin bütün olarak ya da parçalanarak yazılması da bu eserleri yazan kişilerin geliştirdikleri bir sistem olabilir. Daha sonra yazılan tılsımın muska şeklinde takılması da istenebilmektedir. Bu muskaların rahatsızlıklara nasıl bir etkisinin olduğu, takan kişiyi nasıl koruyacağı ise sorulması gereken bir soru olarak kalmaktadır. Ancak rahatsızlığı olan kişilerin üzerine Kur'ân ayetleri okunduğu zaman fiziksel tepkiler gözlenmekte ve daha sonrasında rahatsızlık yaşayan kişide olumlu yönde iyileşmeler gözlenmektedir.

Ülkemizde bilimsel olmadığı öne sürülerek meşrûiyeti reddedilen bu alanın, bazı muskacılar ve üfürükçüler tarafından devam edegelen, bir yönüyle geçim yolu, diğer bir yönüyle istismar alanı haline geldiği görülmektedir. Bu sektörün önüne her ne kadar yaptırımlar yoluyla engeller konulsa da başarılı olunması mümkün değildir. Bunun nedeni ise halkımızın bu konularda yeterli bilgi sahibi olmaması ve şer'i ölçülere göre bu işi yapan ehil ve samimi kimselerin az olmasından kaynaklanmaktadır. Her ne kadar sünnete uygun olmayan yöntemler kullanılsa da geçici rahatlamalar da görülebilmektedir. Bu da tılsım yazan muskacıları alternatif tercih haline getirmektedir. Ayrıca sırf Allah'ın rızasını talep ederek Hz. Peygamber'in sünnetinde olan âyetler, hadisler ve Allah'ın güzel isimleriyle rukye yapan salih (halk deyimiyle ağzı dualı) insanların az olması da bu alanı menfaat kapısı görenler için bir kazanç kaynağı haline getirmektedir.

Ancak bu bağlamda çalışmaların çeşitlendirilerek çoğaltılması ve uygulamaya geçirilerek sonuçlarının gözlenmesinin rukyeden istifade edilmesi açısından önem arz etmektedir. Son dönemde bu alanda dine uygun; meşru rukye uygulamasının sağlam bilgilere dayalı olarak sunulduğu bazı eserler de vardır. Veli Atmaca'nın "Hadislerde Rukye" adlı kitabı bu alanda sünnete uygun rukye uygulamalarını yansıtması açısından yazılmış başvuru eserlerinden birisidir.

Çalışmamızda Hz. Peygamber'in rukye uygulamalarının Kur'an'da geçen istiâze içerikli uygulamalarla paralellik arz ettiğini görmekle beraber Anadolu'daki uygulamaların çoğunluğunun sünnetten uzak olduğu sonucuna varılmıştır. Biz de

şahsi uygulamalarımızda sünnet ışığında yaptığımız rukyeleri ekte vererek bu sahadaki çalışmalara bir nebze olsun katkı sağlamayı amaçladık.

KAYNAKLAR

Altoparlak, B. (t.y.). *Fallar Kitabı*. İstanbul: Say Yayınları.

Arnavûd, Muhammed b. Hibbân b. Muaz b. Ma'bed, Ebû Hatim, Şuayb. (1993). *Sahihu İbn Hibbân bi Tertîbi İbn Balabân*. Beyrut: Müessesetu'r-Risale.

Askalânî, Ebü'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed b. Alî b. Muhammed. (1379). *Fethu'l-Bârî Şerh Sahîhi'l-Buhârî*. thk. Muhammed Fuad Abdulkaki. Beyrut: Daru'l-Marife.

-----, Ebü'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed b. Alî b. Muhammed. (2000/1420). *Metalib'ul-Aliyye bi Zevâidi'l-Mesânidi's-Semâniyye*, Thk. Samir Umran, Riyad: Dâru'l-Âsime ve Dâru'l-Ğays,.

-----, Ebü'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed b. Alî b. Muhammed. (2005). *Fethu'l-Bârî Şerhu Sahîhi'l-Buhari*, 2. Baskı. Beyrut: Dar'ul-Kitabi'l-İlmiyye.

Ateş, A. O. (2003). *Kur'an ve Hadislere Göre Cinler ve Büyü*. 3. Baskı. Ankara: Beyan Yayınları.

Atmaca, V. (2010). *Hadislerde Rukye*. 1. Baskı. İstanbul: Rağbet Yayınları

Aydın, M. (2018). *Hastalara Şifalı Sırlar Hazinesi Sırlı Dualar*. İstanbul: Kâbe Basın Yayın Dağıtım.

Bâli, V. ve Emin, İ. (t.y.). *Cin, Şeytan, Büyü ve Nazar'dan Korunma*. 7. Baskı. Konya: Kervan Yayınları.

Berkken, K. ve Kurnaz, M. (2019). *Şifa Kaynağı Sırlı Dualar*. İstanbul: Yediveren Yayınları.

Buhârî, Muhammed b. İsmâil. (1422). *el-Câmiu's-Sahîh*. Câmiatu Dimaşk: Dâru Tavku'n-Necât.

Bûnî, İmamü'l-Kebir Ahmed Ali. (t.y.). *Menba'u Usûli'l-Hikmeti*. İstanbul: Esmâ Yayınları.

Çelebi, İ. (2017). "Yıldıznâme". *DİA*. C. 43: (ss. 545-547). Ankara: TDV Yayınları.

Çelik, A. (1995). *İslam'ın Kabul veya Reddettiği Halk İnançları*. İstanbul: Umut Matbaacılık.

Dârimî, Ebû Muhammed Abdullah İbn'i Abdurrahman İbn'i Fudayl İbn Behram İbn Abdussamed. (2000). *Müsned*. thk. Hüseyin Selim Esed Dârânî. 1. Baskı. y.y., Dar'u'l-Muğni.

Deyrebî, Şeyh Ahmet. (2018). *Mücerrebâtü'd-Deyrebîyyi'l-Kebîr*. İstanbul: Esmâ Yayınları.

Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı : Dini Bilgilendirme Platformu". "*Büyü ve sihirden korunmak için ne yapılmalıdır?* : <https://fetva.diyaret.gov.tr/Cevap-Ara/30/buyu-ve-sihirden-korunmak-icin-ne-yapilmalidir>. (e.t.: 25 Haziran 2021).

Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı : Dini Bilgilendirme Platformu". "*Nazardan nasıl korunulur, nazar duası var mıdır?* : <https://kurul.diyaret.gov.tr/Cevap-Ara/762/nazardan-nasil-korunulur--nazar-duasi-var-midir->(e.t. 25 Haziran 2021).

Diyaret İşleri Başkanlığı. "*Felak Suresi Tefsiri*". <https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/sure/113-felak-suresi>. (e.t.: 25 Haziran 2021).

Ebû Dâvûd, Süleyman b. Eşâs b. İshak b. Beşir b. Şeddad b. Amr Ezdi Sicistani. (t.y.). *Sünen*. Beyrut: Mektebetu'l-Asriyye.

Eyyûbî, Seyyid İbrahim Hâlid. (2015). *Esmâ 99 En Büyük Dua Kitabı Havâs ve Esrarı (Sihir, Tılsım, Büyü)*. 2. Baskı, İstanbul: Esmâ Yayınları.

Gazzâlî, Ebû Muhammed. (2016). *Fıkıhçılara ve Hadisçilere Göre Nebevî Sünnet*. 7. Baskı. İstanbul: Ekin Yayınları.

Habertürk'te Galeri-Dünya Haberleri. "*Çeçenistan'daki 'Cin Hastanesi'*". <https://www.haberturk.com/dunya/haber/701879-cecenistandaki-cin-hastanesi-ilk-kez-haberturkte-galeri>. (e.t. 21 Ocak 2021).

Heysemî, Ebû'l-Hasen Nûriddîn Ali b. Ebi Bekr b. Suleyman. (1412). *Mecma'u'z-Zevâid*. Beyrut: Daru'l-Fikr.

Hüseynî, Seyyid Süleyman. (2014). *Kenzü'l-Havâs*. nşr. Süleyman Demir. İstanbul: Demir Kitabevi.

İbn Ebî Şeybe, Ebûbekr Abdullah b. Muhammed el-Absî. (2006/1427), *el-Musannef* thk. Muhammed Avvâme, Cidde: Daru'l-Kible.

İbn Mâce, Ebû Abdullah Muhammed b. Yezîd el-Kazvînî. (t.y.). *Sünen*. thk. Muhammed Fuad Abdulbaki. Beyrut: Daru'l-İhyai'l-Kutubi'l-Arabiyye.

- İbnu'l-Esîr, Mubarek b. Muhammed el-Cezerî. (1963). *en-Nihâyetü fi Garîbi'l-Hadis ve'l-Eser*. (1. Bs.), y.y.: Halebî.
- İloğlu, M. (1999). *Gizli İlimler Hazinesi*. İstanbul: Seda Yayınları.
- İskenderî, Ebû Abdurrahman Muhammed İbn-i Muhammed İbn-i Mustafa. (2006). *el-Muntekâ fi Ahkami'r-Rukye*. 1. Baskı, Beyrut: Daru-İbn Hazm.
- Kahraman, H. vd. (2007). *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Kurtubî, Muhammed b. Ahmed. (1964). *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'an*. Kahire: Dâru'l-Kütüb'il-Mısıriyye.
- Mirzaoğlu, D. (t.y.). *Gözle Görülmeyen Metafizik Âlem ve Işınsal Varlık Cinler*. İstanbul: Zafer Yayın Dağıtım.
- Müslim b. Haccâc, Ebû'l-Hüseyn Müslim el-Kuşeyrî. (t.y.). *el-Câmiu's-Sahîh*. thk. Muhammed Fuâd Abdulbâkî. Beyrut: Dâru İhyâi't-Türâsi'l-Arabi.
- Nesaî, Ebû Abdurrahman Ahmed İb'ni Şuayb İbn'i Ali Horasani. *es-Sunenû'l-Kübrâ*. (2001). 1. Baskı. Beyrut: Müessesetu'r-Risâle.
- Özçelik, S. (2014). *Hadislerde Okuyarak Tedâvi (Rukye)*. İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Parapsikoloji.net. (2016). "*Parapsikoloji Eğitimi Veren Okullar*". 24 Aralık 2016. <https://www.parapsikoloji.net/parapsikoloji-egitimi-veren-okullar/>.(e.t. 15.05. 2021).
- Seyyid Süleyman. (t.y.). *Havâsu'l-Havâs ve Kenzü'l-Havâs Kenzü'z-Zeheb'ten Seçmeler Ebced Hesabi*. trc. Mustafa Varlı. İstanbul: Esmâ Yayınları.
- Suyûtî, Ebû'l-Fazl Celâlüddîn Abdurrahmân b. Ebî Bekr b. Muhammed el-Hudayrî eş-Şafîî. (t.y.). *el-Hasâisu'l-Kübrâ*. Beyrut: Daru'l-Kütübî'l-İlmiyye.
- Taberânî, Ebû'l-Kasım Süleyman. (1995/1416). *Mu'cemü'l-Evsat*, Kahire: Dâru'l-Harameyn.
- Temîmî, Abdurrahman b. Hasan b. Muhammed b. Abdülvehhâb b. Süleyman. (1957). thk. Muhammed Hâmid el-Fakıy. *Fethu'l-Mecîd Şerhu Kitâbi't-Tevhîd*. Kâhire: Matbaatü's-Sünneti'l-Muhammediyye.
- Tirmizî, Muhammed b. İsa b. Sevre b. Musa b. Dahhak. (1975). *Sünen*. thk. Ahmed Muhammed Şakir-Muhammed Fuad Abdalbaki-İbrahim Utve. 2. Baskı, Mısır: Şirketun Mektebetun.

Topkara, C. (2005). *Büyü Tutar Cin Çarpar*. İstanbul: Bilge Matbaacılık.

Yazır, M. Hamdi. (2014). *Hak Dîni Kur'ân Dili*. İstanbul: Eyüp Sultan Yayınevi.

Yılmam, İ. B. (2020). “Ünlü Papaz Gabriele Amorth ve Şeytan Çıkarma Ayinleri!” .
<https://www.youtube.com/watch?v=LCMyp74picY>.(e.t.15.05.2021)

EKLER

EK A. Rukye Uygulama Örneği

Rukye denilince akla ilk gelen teorik Mahiyet olsa da, gayet tecrübi bir gelenektir. Günümüzde de sadece Müslüman toplumlarda değil, kendilerince uygulama ve lafız farkları olsa bile farklı din ve kültürlerde de “korunma, kurtulma, kavuşma, menfaat temini...” gibi maksatlarla manevi okumalar, sihir ve büyü ile karışık uygulamalara rastlanmaktadır. Anadoluda Müslüman milletimizin dedinen sakıncası olmayan; şer’î usule uygun rukyeler yapıldığı gibi gerek tatbik edenin inanç ve ahlaki açıdan tartışılır bir kişiliğe sahip olması gerek okuduklarının ayet ve hadis dışında majik ibareler olmasına ek olarak âyet ve hadisleri gayr-i meşru tasarruflarla, uygun kraat ilminin usullerine uymayan tarzda yazması, âyetleri uygunsuz yerlerden bölerek hat etmesi gibi tasvip edilmeyen uygulamaların da yaygın olduğunu görmekteyiz. Bunların gayesinin insani duyguları istismar olduğu açıktır.. Ancak biz teoriden rukye yapılırken kişilerin verdikleri fiziksel tepkilerin ve rukye sonrası elde edilen sonuçların odak noktasına alınmasının faydalı olacağı kanaatini taşımaktayız. Bu da ancak gözlemlene sonucunda elde edilebilen bir gerçektir. Eğer rukye yapılan kişide bir rahatsızlık yoksa size fiziksel bir tepki vermeyecektir. Bu tepki, kişinin konuşma üslubunun değişmesidir. Rukye uygulanan kişi konuşanın kendisi olmadığını, bu lafızların bir cine ait olduğunu söyler. Kişi bilinci yerine geldiğinde bu konuşulanları hatırlamaz. Veyahut kişinin vücudunda titremeler, uyuşmalar tarzında birtakım fiziksel belirtiler görülecektir. Benim yaptığım rukye uygulaması ise şöyledir:

Öncelikle rahatsızlık hisseden kişiye şu üç şeyin kendisinde olup olmadığı sorulur:

1. Uyku problemi.
2. Sabah yorgun olarak ve dayak yemiş gibi bir hisle uyanma.
3. Sırt, boyun ve başında tıbbi olarak teşhis konulmamış bir ağrının olup olmadığı.

Eğer saydığım bu belirtiler varsa kişinin sırt üstü yatmasını isteyerek aşağıdaki âyetler sağ kulağına okunur.

سورة الفاتحة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (1) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (2) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (4) إِيَّاكَ نَعْبُدُ
وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (5) اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (6) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ
(7)

“Rahim ve Rahman olan Allah'ın adıyla. Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir. O, rahman ve rahim olandır. Din gününün malikidir. Yalnızca sana ibadet ederiz ve yalnızca senden isteriz. Bizi hidayet yoluna ilet. Kendilerine nimet verdiklerinin kimselerin yoluna; gazaba uğrayanların ve sapıkların yoluna iletme.”²⁸⁷

سورة البقرة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم (1) ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ (2) الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ
(3) وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ (4) أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (5)

“Elif Lâm Mîm. Bu, içerisinde şüphe olmayan kitaptır. Muttakiler için yol göstericidir. Onlar (muttakiler) gayba inanırlar, namazı ikame ederler, bizim onlara verdiğimiz rızkıımızdan infak ederler. Onlar sana ve senden önce indirilene inanırlar. Ahirete de kesin bir inanç taşırlar. Bunlar Rablerinden hidayet üzeredirler ve kurtulanlar da onlardır.”²⁸⁸

²⁸⁷ Fatiha 1/1-7

²⁸⁸ Bakara 2/1-5

وَالَهُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (163) إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (164)

“Sizin ilâhınız kendisinden başka ilah olmayan Rahmân ve Rahîm olandır. Muhakkak, yerin ve göklerin yaratılışında, gece ve gündüzün ardı sıra gelişinde, denizde yüzen gemilerde, insanlara fayda sağlayacak şeylerle, gökten su indirip Allah’ın ölmüş toprağı diriltmesinde, her tür canlıyı yaymasında, rüzgârı ve gökle yer arasındaki bulutları evirip çevirmesinde düşünen topluluk için ayetler (deliller) vardır.”²⁸⁹

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (255) لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (256) اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِئَاوَاهُمْ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (257)

“Diri ve kayyum olan Allah, kendisinden başka ilâh olmayandır. O’nu uyuklama ve uyku tutmaz. Göklerde ve yerde olan her şey ona aittir. O’nun izni olmadan katında kim şefaath edebilir? O, kulların önlerindeki ve arkalarındakileri (yaptıklarını ve yapacaklarını) bilir. Onlar O’nun ilminden, kendisinin dilediği kadarını kavrayabilirler. O’nun kürsüsü, gökleri ve yeri kaplamıştır. Yeri ve gökleri koruyup gözetmek O’nun için zor değildir. O, yücedir, azamet sahibidir. Dinde zorlama yoktur. Muhakkak doğruluk sapıklıktan ayrılmıştır. O hâlde, kim tâğûtu inkar edip Allah’a inanırsa, kopması mümkün olmayan sapasağlam bir kulpa yapışmıştır. Allah, işitendir, bilendir. Allah, inananların dostudur. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. Kâfirlere gelince onların velileri ise tâğûttur. (O da) onları aydınlıktan karanlıklara çıkarır. İşte bunlar cehennemliklerdir. Onlar orada ebedî kalırlar.”²⁹⁰

آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (285) لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا

²⁸⁹ Bakara 2/163-164

²⁹⁰ Bakara 2/255-277

اٰكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُوَاخِدُنَا اِنْ نَسِينَا اَوْ اٰخَطَانَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلٰى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا اَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلٰى الْقَوْمِ الْكَافِرِيْنَ (286)

“Elçiler ve müminler, rabbinden ona indirilmiş olana iman ettiler. (Onların) hepsi Allah’a, meleklerine, kitaplarına, resullerine inandılar. Dediler ki "O'nun elçileri arasında ayırım yapmayız" ve "Biz işittik ve itaat ettik, senin bağışlamamı (dileriz) rabbimiz, dönüş sanadır". Allah hiçbir kimseye gücünün yetmediği bir yükü yüklemeyiz; lehinde olanı da aleyhinde olanı da kendi kazandığıdır. Rabbimiz! Unutursak ya da yanılırsak bizi cezalandırma! Öncekilere yüklediğin gibi bizlere de ağır taşıyamayacağımız yük yükleme! Bizi affet, ayıplarımızı ört ve bize rahmet eyle! Sen bizim Mevla'mızısın (sahibimizsin); kâfirler topluluğuna karşı bize yardım eyle!”²⁹¹

شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَاُولُو الْعِلْمِ قَانِمًا بِالْقِسْطِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ (18) اِنَّ الَّذِيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِيْنَ اوتُوا الْكِتَابَ اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ (19)

“Allah, melekler ve ilim sahipleri hak ve adaleti ayakta tutarak, Allah’tan başka ilah olmadığını ikrar ettiler. O’ndan başka ilah yoktur. O güç ve hikmet sahibidir. Muhakkak Allah katında din İslâm’dır. Kendilerine kitap verilenler ilim sahibi olduktan sonra ayrılığa düştüler. Kim Allah’ın ayetlerini inkâr ederse, muhakkak ki Allah’ın hesabı çok çabuktur.”²⁹²

اِنَّ رَبَّكُمْ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلٰى الْعَرْشِ الْيَوْمِ الْاَوَّلِ النَّهَارِ يَطْلُبُهُ حَيْثُا وَالشَّمْسِ وَالْقَمَرِ وَالنُّجُومِ مُسَخَّرَاتٍ بِاَمْرِهِ اِلَّا لَهٗ الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ تَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَمِيْنَ (54) اَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ (55) وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَاَدْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ

“Muhakkak ki rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yarattı, sonra arşa istivâ etti; geceyi, durmadan takip eden gündüze bürüyüp örten; güneşi, ayı ve yıldızları kendi emrine tâbi kılandı. Yaratma da emirde yalnız ona aittir. O âlemlerin rabbidir ve Allah yüceler yücesidir. Boyun bükerek ve gizlice rabbinize dua edin. Muhakkak ki

²⁹¹ Bakara 2/285-286

²⁹² Ali İmran 3/18-19

O, sınırı aşan kimseleri sevmez. Islah edildikten sonra yeryüzünde bozgunculardan olmayın. Allah'a korkuyla ve ümit ederek dua edin. Muhakkak ki Allah'ın rahmeti iyilik edenlere çok yakındır.²⁹³

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ (115) فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ (116) وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ (117) وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ (118)

“Sizi boş yere yarattığımızı ve bize geri döndürülmeyeceğinizi mi sandınız? O’ndan başka ilah olmayan, mülkün gerçek sahibi olan Allah yüceler yücesidir. O, şerefli arşın sahibi olandır. Kim delili olmadığı halde Allah ile birlikte başka bir ilaha dua ederse o kişinin hesabı rabbinin katındadır. Muhakkak kâfirler iflah olmazlar. De ki: " Rabbim bağışla ve merhamet et! Sen merhametli olanların en üstünüsün."²⁹⁴

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا (1) فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا (2) فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا (3) إِنَّ إِلَهُكُمْ لَوَاحِدٌ (4) رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ (5) إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ (6) وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ (7) لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقْفَذُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ (8) دُخُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ (9) إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاتَّبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ (10)

“Ant olsun Sıra sıra dizilenlere, engellemeye çalışanlara ve zikir amacıyla okuyanlara muhakkak ilahınız bir tekdir. O, göklerin, yerin ve bunlar arasında olanların ve doğuların rabbidir. Biz semayı yıldızların güzelliğiyle süsledik. Ve (onu) her türlü itaatkâr olmayan şeytanlardan koruduk. Yüce topluluğu dinleyemezler, her taraftan taşlanırlar; uzaklaştırılırlar ve onlar için devamlı bir azap vardır. Ancak, (o yüce topluluktan) bir söz kapan olursa onu da delici bir ateş topu kovalar.²⁹⁵

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفْرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ (29) قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقِ

²⁹³ Araf 7/54-56

²⁹⁴ Mü'minun 23/115-118

²⁹⁵ Saffât 37/1-10

مُسْتَقِيمٍ (30) يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ (31) وَمَنْ لَا يُجِيبِ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (32)

“Hani biz cinlerden bir grubu, Kur’an’ı dinlemek için sana doğru yönlendirmiştik. Huzuruna geldiklerinde "Susup dinleyin!" demişlerdi, okuma işi bitince de uyarıcılar olarak kendi topluluklarına döndüler. Dediler ki, "Ey kavmimiz, biz Mûsâ’dan sonra indirilen, kendinden öncekileri tasdik eden, hakka ve doğru yola hidayet eden bir kitap dinledik. Ey halkımız! Allah’ın davetçisinin çağrısına icabet edin ve ona iman edin ki, Allah da günahlarınızı bağışlasın ve sizi acı veren azaptan korusun. Kim Allah’ın çağrıcısına kulak vermezse yeryüzünde O’nu âciz bırakamaz, O’na karşı bir yardımcı da bulamaz; İşte bunlar sapkınlık içinde olan kişilerdir.”²⁹⁶

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَتَفَنَّوْا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَاتَّفَعُوا لَا تَتَفَنَّوْا إِلَّا بِسُلْطَانٍ (33) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (34) يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوَاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ (35) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (36)

“Ey cin ve insan topluluğu! Eğer gücünüz yeterse göklerin ve yerin sınırlarını aşıp geçin! Bir güç olmadıkça geçemezsiniz. Rabbinizin nimetlerinden hangisini inkâr edebilirsiniz? Üzerinize yalın bir ateş ve kıpkızıl bir duman gönderilir de kurtulmak için yardımlaşamazsınız. Rabbinizin nimetlerinden hangisini inkâr edebilirsiniz?”²⁹⁷

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لِنَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ (21) هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (22) هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ (23) هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (24)

“Eğer biz bu Kur’an’ı dağın üzerine indirmiş olsaydık, elbette onu Allah korkusundan paramparça olmuş olarak görürdün. İşte bu örnekleri düşünsünler diye insanlara veriyoruz. O gaybı ve açık olanı bilir, O rahmandır, rahîmdir. O, Allah kendisinden başka ilah olmayandır; mülkün sahibidir, her türlü noksanlıktan uzaktır, esenlik verendir, güven sağlayandır, kendisine güvenilendir, görüp gözeten ve yönetendir, üstündür, iradesine sınır yoktur, büyüklükte eşi olmayandır. Allah onların

²⁹⁶ Ahkaf 46/29-32

²⁹⁷ Rahman 55/33-36

yakıştırdıkları ortaklardan münezzehtir. O, takdir ettiği gibi yaratan, canlıları örneği yokken var eden, onlara biçim ve özelliklerini veren Allah'tır. En güzel isimler o'nundur. Göklerdekiler de yerdekiler de O'nu tespih ederler. O üstün olandır, hikmet sahibidir.²⁹⁸

قُلْ أُوجِي إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا (1) يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا (2) وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا (3) وَأَنَّهُ كَانَ يَفُولُ سَفِيهًا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا (4) وَأَنَا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ تَقُولَ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا (5) وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا (6) وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا (7) وَأَنَا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مَلْتًا حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَبًا (8) وَأَنَا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا (9)

“De ki: Cinlerden bir topluluğun (Kur'an'ı) dinleyerek şöyle dedikleri bana vahyolundu: "Biz, harika bir Kur'an dinledik, doğru yola iletiyor ve biz ona iman ettik. Kimseyi rabbimize ortak koşmayacağız. Muhakkak ki şanı yüce olan rabbimiz eş ve çocuk edinmemiştir. Aramızdaki beyinsizler, Allah hakkında saçma sapan şeyler söylüyorlarmış. Biz, insanlar ve cinlerin Allah hakkında yalan söylemeyeceklerini zannederdik. İnsanlardan bazıları cinlerden bazı kişilere sığınırldı, onlar da bunların taşkınlığını arttırırdı. Onlar da sizin gibi, Allah'ın hiç kimseyi tekrar diriltmeyeceğini zannediyorlardı. Biz (cinler) göğü yokladık, onu güçlü muhafızlarla ve alevlerle dolu olarak bulduk. Biz (daha önce, göğü) dinlemek amacıyla onun oturulabilecek yerlerinde otururduk; ama şimdi kim dinleyecek olsa kendisini izleyen bir alev topuyla karşılaşır.”²⁹⁹

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (1) اللَّهُ الصَّمَدُ (2) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (3) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (4)

“De ki: O, Allah, tektir. Allah sameddir. O doğurmamış ve doğmamıştır. O'nun dengi yoktur.”³⁰⁰

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (1) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (2) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (3) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (4) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (5)

²⁹⁸ Haşr 59/21-24

²⁹⁹ Cin 72/1-9

³⁰⁰ İhlas 112/1-4

“De ki: Sabahın rabbine sığınırım; Yarattığı şeylerin kötülüklerinden; Karanlık çöktüğünde gecenin şerrinden; Dügümlere üfleyenlerin şerrinden; Bir de kıskandığı zaman kıskanç kişinin şerrinden!”³⁰¹

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (1) مَلِكِ النَّاسِ (2) إِلَهِ النَّاسِ (3) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (4) الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (5) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

“De ki: İnsanlardan olsun cinlerden olsun, insanların kalplerine vesvese veren sinsi şeytanın şerrinden insanların rabbi, insanların mâlik ve hâkimine, insanların ilahına sığınırım!”³⁰²

Bu ayetlerin okunması sonrasında rahatsızlık hisseden kişi ya fiziksel bir tepki verir veyahut hiçbir şeyin olmadığını söyler. Eğer bu âyetler okunduktan sonra fiziksel hiçbir tepki verilmediyse, o kişinin rahatsızlığının psikolojik olduğu düşünülür. Ona tavsiyemiz Kur’an ayetlerini dinlemek olacaktır. Ancak fiziksel tepki veren kişilerin tepkileri de farklı olmaktadır. Bazıları kendilerinden geçip bilincini kaybederek insanlara saldırma eğilimi taşırken, bir diğer kısmı da sadece sol kol ve ayakta uyuşma ya da içerisinde titremeler olduğunu söylemek şeklinde tepki vermektedir. Kişinin bilincini kaybettiği durumlarda, kim olduklarını sorduğumuzda da her zaman aynı cevabı almaktayız. Cin olduklarını ve çoğunlukla büyü ya da nazar ile geldiklerini söylemektedirler.

Yukarıdaki uygulamayı rahatsızlığı olan birçok kişide tecrübe ettik. Örneğin, bir arkadaşımıza yaptığımız bir uygulamada, üzerine Kur’an ayetlerini okuduğumuzda kişi bilincini kaybederek konuştu ve kendilerinin cin olduklarını, geliş amaçlarının ise o kişiyi eşinden ayırmak olduğunu, büyü ile geldiklerini söylediler. Müslüman olacaklarını belirtip Kelime-i Şehâdet getirerek "Gidiyoruz." dediler. Kişi kendine geldiğinde hiçbir şey hatırlamadığını, ancak sırt ağrılarının geçmiş olduğunu söyledi. Daha sonraki zamanda da bipolar rahatsızlığından kurtulmuş olduğunu belirtti. Bu ve benzeri uygulamalarımıza birçok insan da şahit olmuştur. Biz rukye uygulamaları sonrasında kişilere dikkat etmelerini, sabah-akşam korunma amaçlı Hz. Peygamber’in önerdiği duaları yapmalarını ve haram işlerden sakınmalarını tavsiye ediyoruz.

³⁰¹ Felak 113/1-5

³⁰² Nâs 114/1-6